

UNIVERSITATEA
DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„VICTOR BABEȘ” DIN TIMIȘOARA

Elena Jebelean
(coordonator)

texte de *Atelier*
răspântii

Editura „Victor Babeș”
Timișoara, 2025

BELETRISTICĂ

Editura „Victor Babeș”

Piața Eftimie Murgu nr. 2, cam. 316, 300041 Timișoara

Tel./Fax 0256 495 210

e-mail: evb@umft.ro

www.umft.ro/ro/organizare-evb/

Director general: Prof. univ. dr. Sorin Ursoniu

Colecția: BELETRISTICĂ

Coordonatori colecție: Prof. univ. dr. Octavian Marius Crețu

Prof. univ. dr. Sorin Eugen Boia

Referent științific: Conf. univ. dr. Gabriela-Mariana Luca

Ilustrația copertei: Cristina Renard, Timișoara mea în acuarele

© 2025

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.

Reproducerea parțială sau integrală a textului, pe orice suport, fără acordul scris al autorilor este interzisă și se va sancționa conform legilor în vigoare.

Co-editor: Conf. univ. dr. Daniela Șilindean

Fotografiile din acest volum aparțin autorilor textelor.

ISBN ISBN 978-606-786-477-9

Popasuri la răspântii

Atelierul

de scriere creativă al Universității de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara împlinește doi ani. Noi – studenți, liceeni și profesori – ne luminăm reciproc drumurile și zăbovim mai îndelung la răspântii, în locurile de intersecție a vânturilor ce aduc schimbări, a oamenilor ce creează, a cărților care ne invită la lectură și reflecție. Zăbovim – ascultăm, privim, zâmbim. Stăm pe gânduri și apoi scriem. Despre curajul de a înfrunța viața, dar și despre acela de a te retrage, ca să poți înțelege mai bine. Despre rănile care se pot vindeca și despre cele care nu se vindecă, dar îi pot vindeca pe ceilalți. Despre speranțe și coșmaruri, despre lumini de far care aduc spre mal, din furtună, binele, adevărul, frumosul.

Mulțumim ospitalierelor case timișorene care, pentru noi, și-au transformat ferestrele în praguri pentru zbor: Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran”, Casa Artelor – Galeria Pygmalion, Cinematograful Timiș, Galeria Helios, Muzeul Național de Artă, Muzeul Jecza și Galeria Jecza, Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely”. Mulțumim artiștilor care ne-au călăuzit în căutările noastre. Mulțumim timpului, care ne-a mai dăruit vreme de oglindire – în noi înșine, în cei de aproape.

Aici, gata să vă fim felinare aprinse în răspântii, noi, călătorii-autori:

*Ana Bojoga
Carina Braina
Alize Dodea
Alina-Alexandra Filip
Elena Jebelean
Phillip Kozak
Diana Maroșan
Ema Mate
Teodor Maxim*

*Marius Măcrescu
Corina Mărcăuțeanu
Iris Popescu
Andrei Semen
Anastasia Suci
Floarea Timiș
Florentina Timiș
Andrei Tiriteu
Ioana-Paula Trușcă
Ana-Maria Ursu*

pornind de la expoziția retrospectivă
Catharsis. La o margine de lume – Suzana Fântânariu
Muzeul Național de Artă, ianuarie 2024

Cu atelierul la Suzana
Teodor Maxim

o palmă palpită
pe o poză pătrată
și pe un patrafir
(Suzana)

*
„Eu sunt eu,
tu ești tu,
noi suntem noi.”

de unde știi?
(Iris)

*
aș fi vrut
să ne fi citit
tot textul
(Diana)

*
vitris
golul din suflet
îmi subliniază Word-ul, îi lipsește ceva
(Anastasia)

*
așa e.
nouă tuturor ne este important să
facem
ceea ce ne place.
(Floarea)

*
„alții se droghează”
și ce?
(Elena)

+
câtă fericire
cu mâna pe gunoi

+
au adus pământul
în muzeu
de parcă nu vedem destul
afară

e o chestie de estetică
(?)

+
credeam că peretele
e o cruce

+
de parcă ar fi fost real
și ar fi fost
un vechi prieten
am scris pe pământ

ce idei interesante
sunt literele

+
da, e real
e pământ

+
și pare și cărămidă

-
eu și tu
pielea de hârtie
ochii umezi

vibrează hârtia a tine
numai tu ai putea asculta ce am scris

-
intenții fragile
nu organizate
de a fi foarte alături
de cel care trăiește

ce isterici sunt artiștii

să fugi în cerc
cu o sfoară
în jurul unui morman de ziare închis în praf
și
să îl numești om

să sapi în foaie
cum ai săpat în tranșeea
în care te-am găsit
cu caietul de poezii
la inimă

să aduci pământ într-un muzeu

să faci o chitară

și
și de-ar fi să le
dai numai foi albe
hârtie creponată sau
chei
ei tot le-ar ține sus în mâini
iar tu tot i-ai înțelege

sunt isterici

mecanisme

Elena Jebelean

viața
cu tot ce-mi este necesar împrejur:
o cutie de șah fără zaruri de table
șase patru poartă-n casă
deschisă, gata de joacă oricând
luminată de becul dezafectat
protector învelit în plasă de sârmă
un vesel și roșu mâner de umbrelă
ca un cârlig cu care mereu pot
să agăț și să trag spre mine
bananele coapte dar prea îndepărtate de cușcă
viața
ca o mașină de tocat carne
bine fixată de marginea mesei
căreia zadarnic îi rotesc mânerul din lemn
ca să descopăr dacă mai sunt în stare să înflorească
albastru
trandafirii de porțelan

pornind de la texte scrise de Cristi Vicol – 22 martie 2024

monstru-monstruos
Anastasia Suci

o baltă de oameni așteaptă ca-n infern
să folosească lacrimi uzate pe care acum le plâng eu
să le culeagă de jos de pe cimentul murdar
cu a lor salivă de le-ar putea da har

și uitate-s sentimentele latente ce se evaporă în vânt
crepusculul citadin e doar un cântec frânt
la jumătatea sa

ca o toamnă târzie vine spre mine
ca o candelă purpurie arde în subconștient
zglobiu, ar vrea o împărăție
dar suntem doar acum în tandem

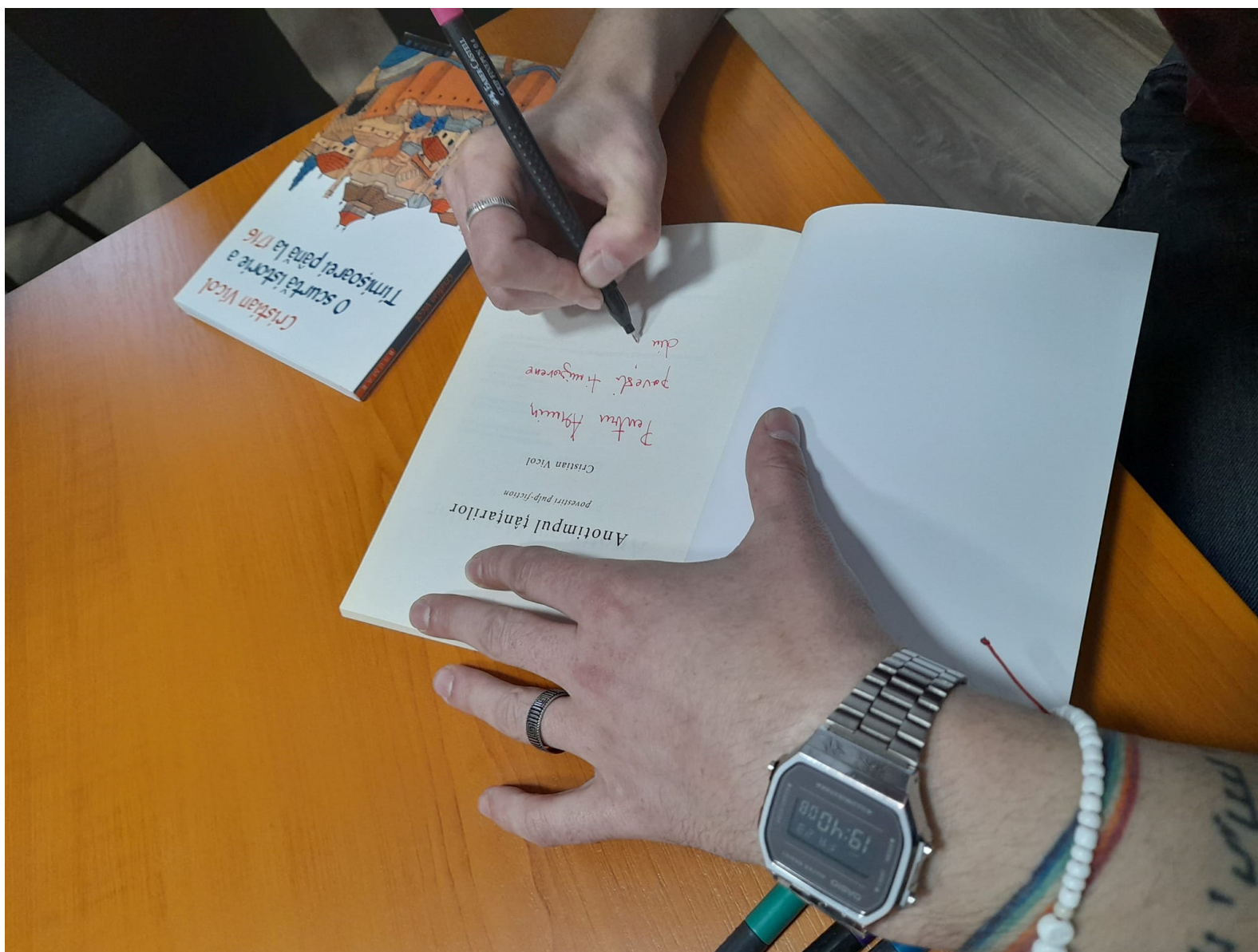
sălbatic – sălbăticie

(după Cristi Vicol: „Eu sunt un pesimist de cursă lungă.”)

Elena Jebelean

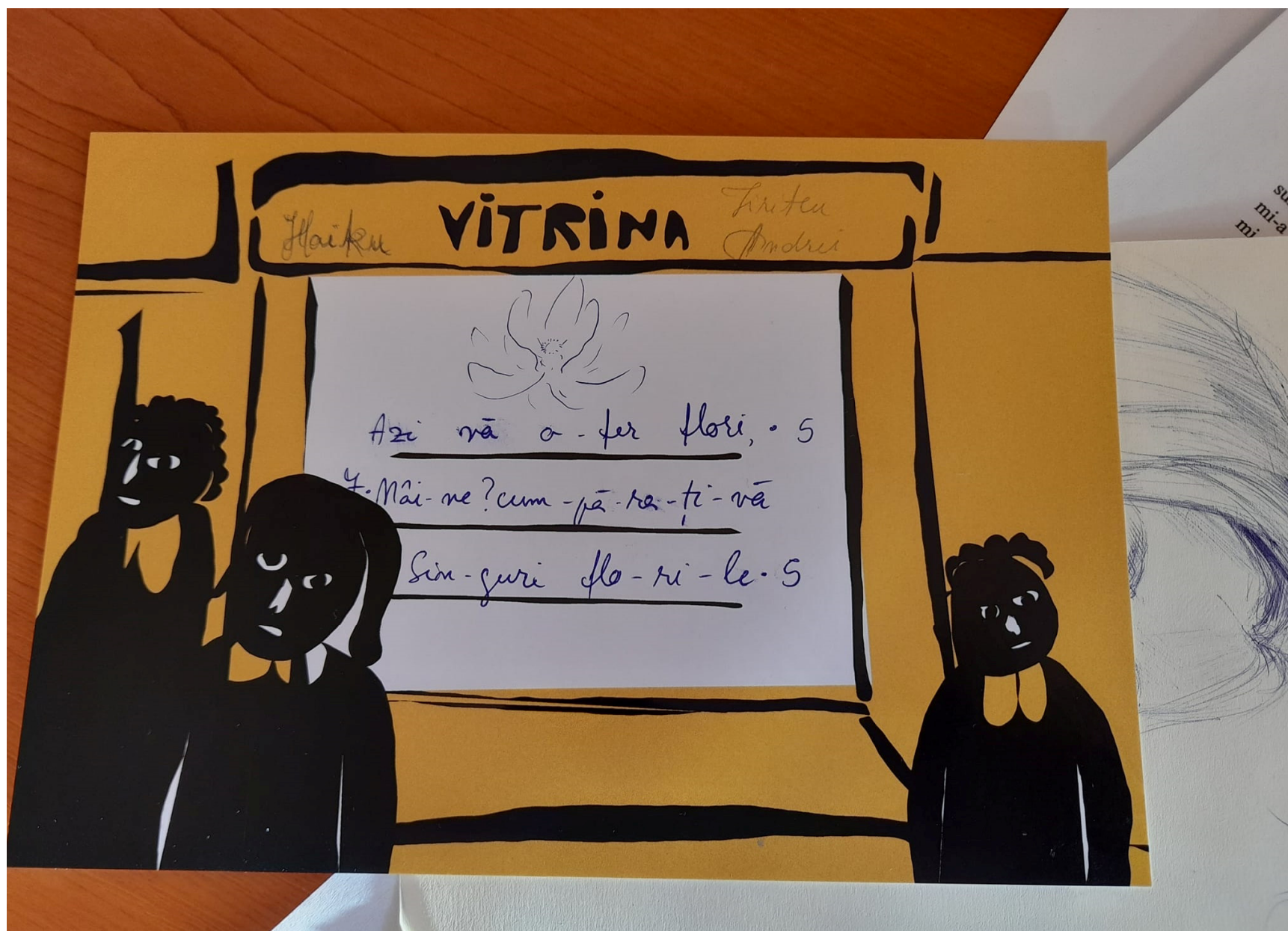
în această dimineată o mierlă
zgribulită pe ramura teiului
privea orașul fără să scoată vreun sunet
uguit de porumbei se auzea
urcând în soare dinspre tramvaie, dinspre mașini
chiar și hurelul trenului, la un moment dat,
și-a făcut loc printre celelalte zornăituri
mierla continua să stea nemișcată pe ramură
în soarele răsăritului, la 0°,
și-n clopotele celei mai apropiate biserici
ca într-o mare al cărei vaiet e mai mult decât suma valurilor sale
mierla strălucea negru
în primăvară
deasupra talazurilor

pornind
de la versuri din volumul
Vitrinier cu contract
nedeterminat
al Dianei Katharina
– 20 aprilie 2024

S.O.S.

Corina Mărcăuțeanu

Se făcea că stau în genunchi într-un întuneric de sfârșit de lume
sau de început, depinde de unde privești.

Piatra aspră îmi rănește pielea. Lacrimile îmi curg pe obraji.

Pipăi în jurul meu și dau de o margine, apoi nimicul, abisul.

Din buzunar scot un pumn de perle.

Arunc trei într-o succesiune rapidă, aștept trei bătaii de inimă, apoi mai arunc trei perle, una după alta.

Strigătul meu de ajutor adresat Universului.

Când ultima perlă se prăbușește în abis, zgomotul căderii celei dintâi încă nu a ajuns la mine.

Niciun ecou? Niciun răspuns?

Mă trezesc în genunchi, cu capul sprijinit de marginea patului.

Privirea îmi cade pe ochii lui sticloși, privind uimiți nimicul, abisul.

Oare i-a rămas întipărită pe retină imaginea mea lovindu-l cu piatra, iar și iar?

Oare își mai amintește, în iadul unde sper că este acum, de strigătele mele de durere, neputință și umilință, repetate iar și iar?

Oare sunt blestemată sau poate, poate voi fi iertată?

Mă sprijin de marginea patului și mă ridic pentru a fugi din calea sângelui. Din faldurile cuverturii cade o perlă, ce se rostogolește
alene până la picioarele mele.

ajutor

Anastasia Suci

trei puncte și trei linii și iar trei puncte
repet și îmi aud ecoul
în spațiul clausturat dintre plămâni
aș spera să nu mai poți respira
să țipi că te-am străpuns cu un pumnal
în bucătăria mică a mamei tale

punctele și liniile mele sunt prea vagi pentru tine
tu ai fost învățat doar simboluri extraterestre
și continui să mă sufoci
cu săruturi inegale
de metal greu ce îmi strânge gâtul
doar că pentru tine există o scuză cotidiană-
ntotdeauna —
la patiseria din colț nu ajungi că zboară un pinguin
la film nu vei veni nici dacă mor
te uiți animalic și mă analizezi
mă vezi doar
ca pe un obiect
pe care să îți impregnezi săruturi acide
și pe care să îl distrugi
ca să îl reconstruiești cu piese sparte
să devin o fetiță de porțelan
în culori șterse de arămiu
rezemată de colțul unei camere

dar ai scuză
pe tine nu te-a învățat nimeni
cum se scrie SOS

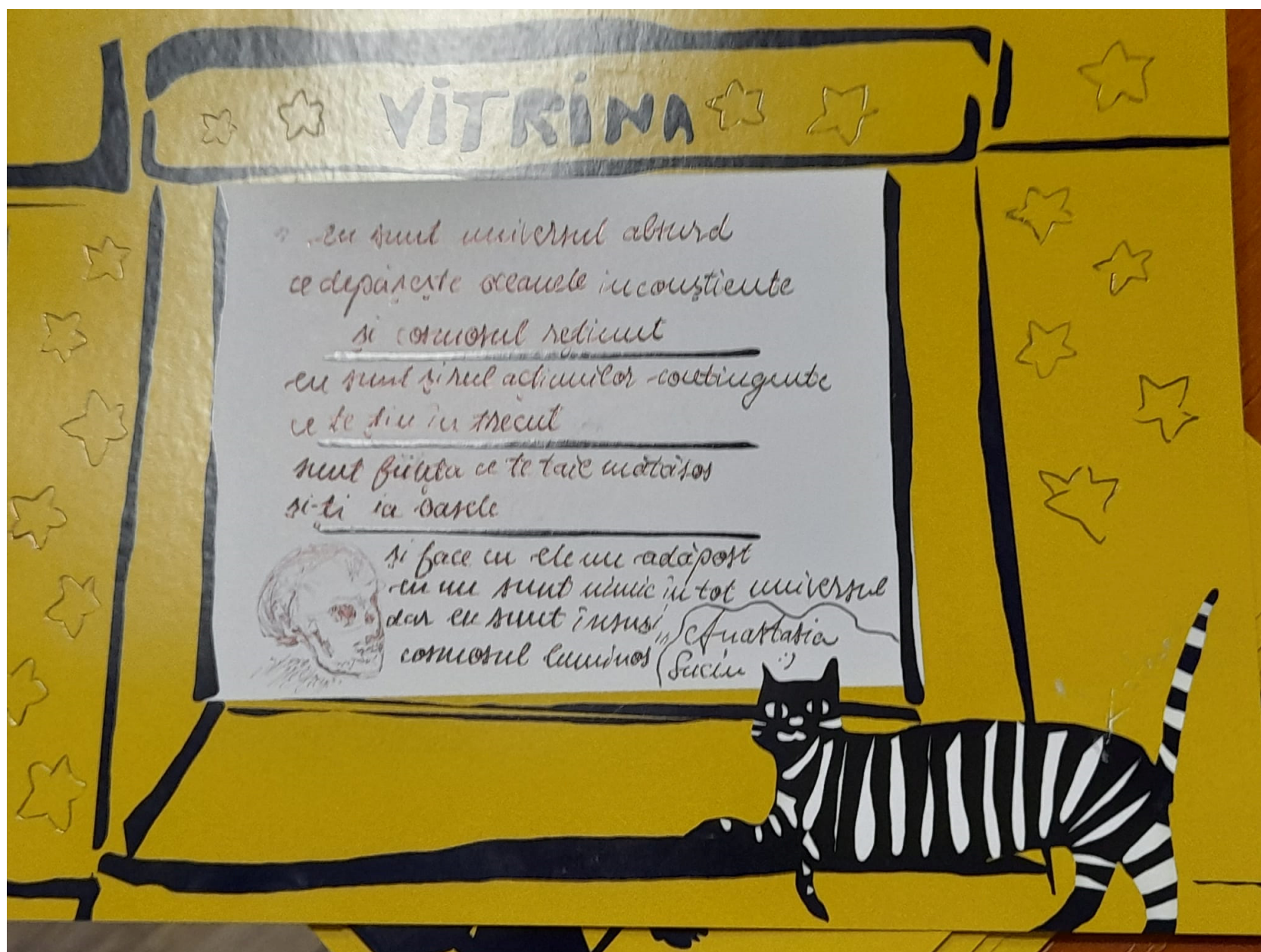
străzile lui D

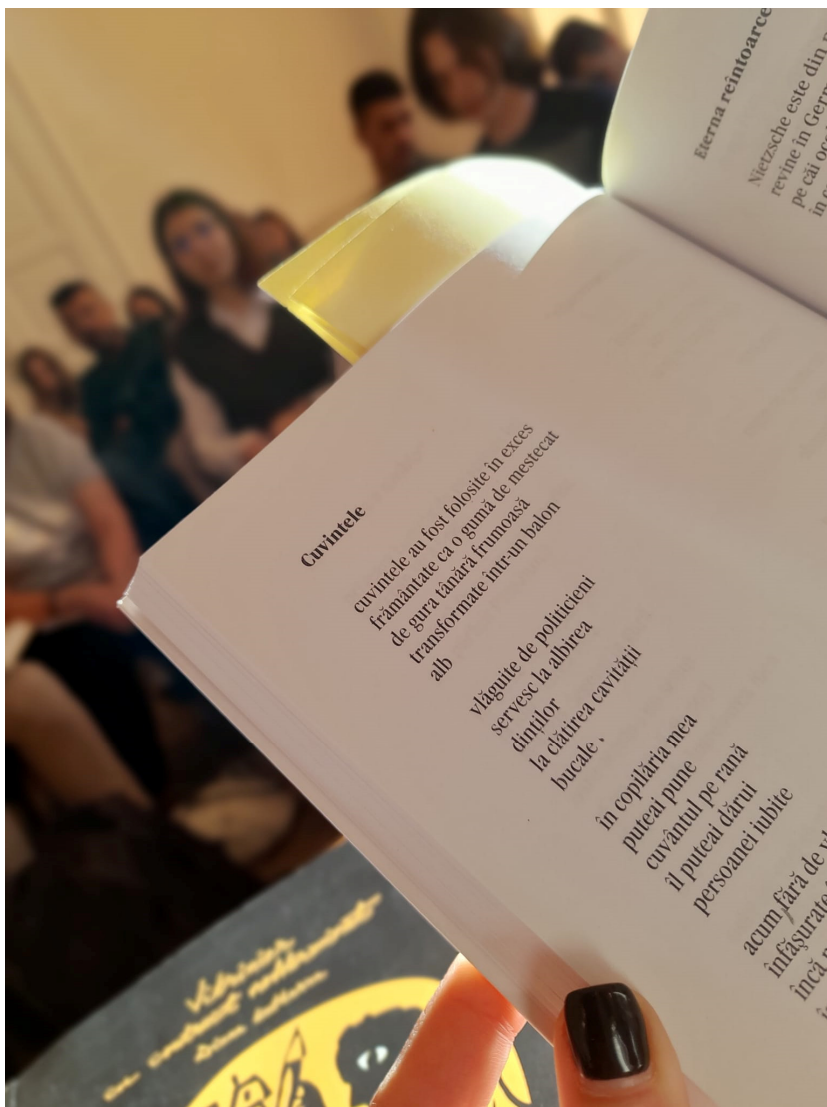
Anastasia Suciu

am vorbit aseară cu Dostoievski în baie
m-am lamentat
cum trotuarul se întrerupe prea des
și trecerile de pietoni sunt cam șterse
aș fi așteptat să îmi spună ceva
sau să îmi scrie o dedicație de câteva sute de pagini

dar am tăcut și eu și el
și i-au tăcut și cuvintele enigmatice
s-a făcut inundație la mine în cadă
apa amară amestecată cu sânge turmentat
și prea multă vanilie...
m-am îmbăiat în toată esența de terebentină
am simțit arsura de acid în suflet —

ce frumos era roșul cerului
și ce trist restul lumii
încă sparge ranchiunos din trotuar

Alegere

Carina Braina

E mai bine să ard
Până sufletul mi se face scrum?
Nu vrei să îți ofer o scânteie?
Poate se va aprinde flacăra iubirii în tine
Și nu mă vei lăsa să fiu singura
Care își atinge pieptul, să-și potolească inima,
Atunci când te zărește.

Privirea ta lipită cu scotch de retina mea,
Te caut zi și noapte, căci
Vreau să-mi fii aproape...
Să știi că nu vreau să te lipesc
Cu firicele de aur,
Ci cu firicele din ființa mea naivă
Și nici nu vreau să te repar,
Căci eu însămi sunt distrusă...

Doar ia-mă de mână...

Răstălmăci

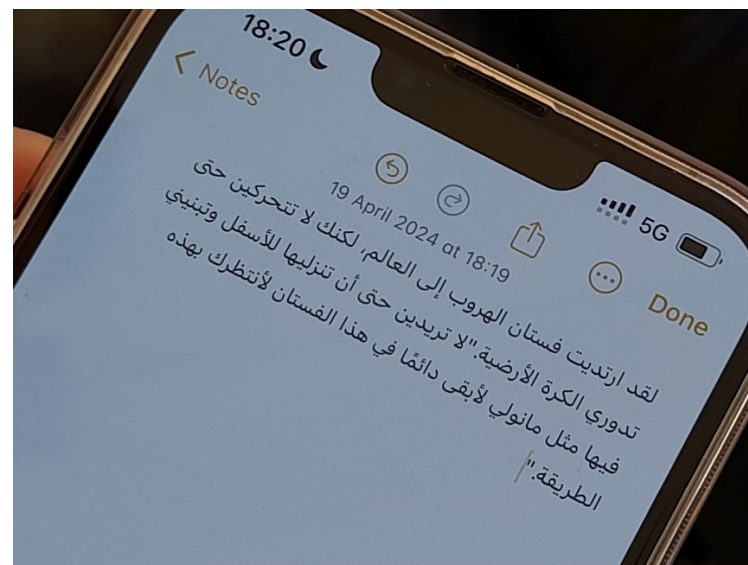
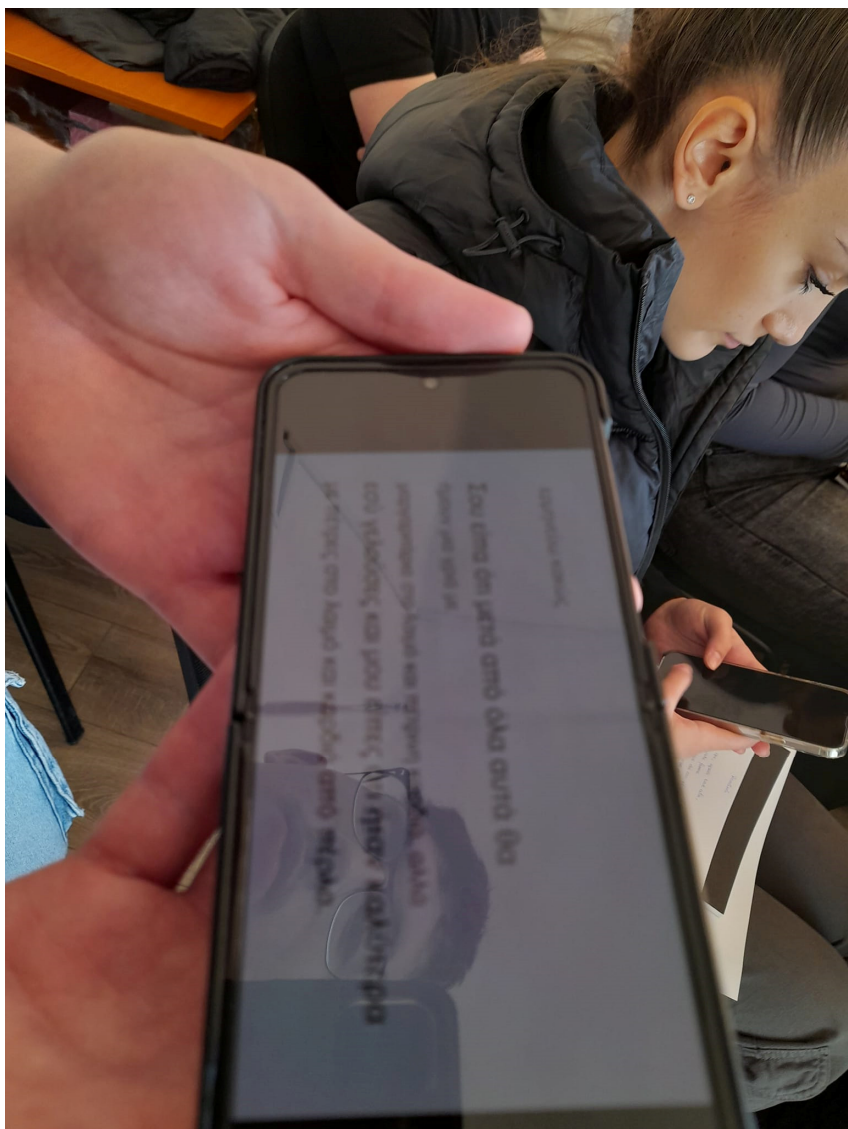
Ți-am zis că, după toate astea,
o să fiu o bătrână
cu perle la gât și inima de piatră,
dar tu ai râs și mi-ai spus că e mai bine
cu pietre la gât și inima de perlă.

perla de piatră Anastasia Suciu

sunt nevralgică
mi-a spus doctorul că
e normal să fii așa câteodată
mi-a spus că e normal
să te simți ca Raskolnikov
să simți vina unui omor
deși tu doar te pierzi în labirintul din patul tău
să simți cum trece viața prea nerăbdător
ca o tornadă ce te smulge din cocon

o perlă se naște din praf
la fel și noi, dar tot acolo ajungem
noi uităm și ne uităm pe noi înșine
și dansăm un vals morbid
pe cântecul universului nedrept
și plângem cristale când realizăm
că noi suntem
doar perle de piatră

ερμηνεύω κακώς

Σου είπα ότι μετά από όλα αυτά θα
ήμουν μια γριά με

μαργαριτάρια στο λαιμό και πέτρινη καρδιά, αλλά
εσύ γελούσες και μου είπες ότι ήταν καλύτερα
με πέτρες στο λαιμό και καρδιά από πέρλα.

Perlă, piatră

Teodor Maxim

Hotel Perla, Perla d'Oro, Restaurant Perla, Perla 1 Mai, Perla 2 Hotel, Perla SRL din Urlați, Pensiunea Casa Perla Mării, Paradisus La Perla. Asta numai când scriu „perlă” pe Google. Dacă scriu „piatră” mai repede îmi dă un sex shop decât un hotel. Trebuie să-i dau credit Dumbrăviței, totuși, căci Stein Hotel și-a găsit acolo culcuș între toate perlele. Hotel Piatra Mare, Piatra Craiului, Restaurant Piatra Corbului – și, prin extensiune, locații precum Hotel Cerbul sau Floarea de Colț – găsim, însă la altitudini mai semnificative decât cele ale unui amărât oraș de câmpie în care doi candidați se ceartă pe un post de primar.

Se pare că la munte vedem pietrele, pe când la oraș totul lucește a perle. Și totuși ce sunt perlele?

„Perla nu este un mineral, ci crește în interiorul unei moluște, un termen folosit pentru toate cochiliile care se deschid și se închid pe o balama, cum ar fi stridiile, scoicile și midiile.

Formarea perlelor este fascinantă și este total diferită de modul în care se formează alte pietre prețioase. Dacă un bob de nisip intră într-o moluscă, acesta devine iritant pentru creatura din interior, și, pentru a se proteja, molusca eliberează o substanță mătăsoasă cunoscută drept sifon pentru a acoperi oaspetele neinvitat.

În continuare, molusca va continua să elibereze sifon peste corpul străin, iar peste câțiva ani, când molusca se va deschide, oaspetele neinvitat va fi deja transformat într-o perlă deosebită. Perlele apar, în esență, ca rezultat al unui mecanism de apărare.

Este uimitor să descoperim cum natura poate transforma un bob de nisip nedorit într-una dintre cele mai superbe pietre prețioase din lume.”

Trecând peste momentul hieratic al Mădălinei de pe eleni.ro – mulțumim, Natură, că faci atâtea pentru noi! – după aceea scufandrii se scufundă și scot perla și distrug recifuri și desigur că asta e o problemă și așa că acum le cultivăm și că 99% din perlele vândute în lume sunt cultivate. Așa nu mai e furt – tu l-ai făcut, tu-l omori. Aceste cristale ortorombice cu duritate de 2,5 pe scara Mohs le purtăm pe deget și la gât și avem grijă de ele ca de ochi să nu se zgârie și să nu se spargă ca să „ofere înapoi o viață întreagă – sau mai mult! – de frumusețe ce îl complimentează pe purtător”.

Nu știu la ce vă duce asta pe voi cu gândul, dar pe mine mă duce cu gândul la orașe. Uite: stai cu familia sub copac și te plouă și te mănâncă furnicile roșii și mori de foame că nu pică mere și te înțepă iarba când vrei să te culci și foc nu poți face că te plouă și e ud lemnul (înainte să întrebi nu, nu vă puteți duce în grota în care au stat ultimele trei generații, s-a surpat că s-a topit gheața de pe munte și tot curgea apa, s-o ia dracu' apă distruge totul); mai mult, familia vecină suferă la fel ca voi și nu vă mai puteți bate pe teritoriu aveți o problemă comună acum. Ce-ar fi să puneți niște beton și asfalt pe jos și să ridicați niște cutii înalte de cărămidă (și beton) și să faceți trei supermarketuri două școli șapte farmacii și un spital și să mergeți între ele cu un cazan pe roți atât cu încălzire cât și cu aer condiționat (și cu geamul deschis dacă se poate) și să parcați pe trotuar și să fiți fericiți? Oraș! Ți-a intrat în gât un bob de nisip și l-ai

îmbrăcat în sîdef. Acum trebuie să îngrijești perla: să tunzi iarba să smulgi buruienile să reasfaltezi să faci sesizări la poliție că bunica în scaunul cu roțile nu poate trece de BMW-ul melteanului de la 5 care s-a oprit să își ia shaorma să alungi de la tomberoane urșii să închizi câinii rabici și să speli geamul. Numai așa va oferi înapoi o viață întreagă – sau mai mult! – de siguranță ce îl va complimenta pe locuitor!

Revenind: la munte Hotel Piatra, la oraș Hotel Perla. Cu aceste două exemple am să postulez pretențios faptul că între noi și mediu se produce un soi de osmoză oximoronică. Osmoza e instinctul de a ne asimila cu mediul în care ne aflăm sau, mai bine spus, faptul că ne permează inevitabil; oximoronul e că se întâmplă *atât* de prost, caricatural chiar. Nu îți ia mult să îți dai seama că Hotel Perla nu are nicio treabă cu perlele, când dai de piscina înverzită și plină de frunze, cearșafurile gălbejite și mucurile de țigară nestrânse, sau că Hotel Cerbul nu a văzut un cerb de la construcție încoace – ce să facă săracul, să cutreiere kilometri pătrați întregi de parcare și drumuri, să ne respire benzina și apoi să se arunce sub roți de la mireasmă? Uite o pasăre – poftim un avion și uită de armonia sinuoasă a penelor și musculaturii în schimbul unor incizii liniare fruste în spațiu ale unei hălci de aliaje (bonus: am lipit un cablu verde de unul roșu așa că se va prăbuși într-o junglă și picioarele tale vor fi ținute pe scaun de centură în timp ce trunchiul tău avulsionat de accelerația de 30 de G-uri se strivește de tavan alături de trupurile altor 200 de persoane). Mai grav e că nu e vorba numai de îndeletnicirea noastră infantilă de Homo Faber. Uite prietenia – poftim convențiile sociale, succes în a mai forma o conexiune! Uite iubirea – poftim nunțile cu n invitați dintre care pe $n-1$ abia dacă-i cunoști, da, ne iubim atât de mult, îți mulțumesc pentru cadou! Uite educația – poftim notele, trebuie să facem cumva admiterea! Uite munca – poftim evaluările de performanță, numerele mele manageriale absolut irelevante spun că te descurci de minune! E de parcă tot ce e frumos ne stă în gât și preschimbăm în perle.

Uite, să presupunem că am scris o poezie:

„Cine ar fi crezut că
integrală de la infinit negativ la infinit pozitiv din
densitatea de probabilitate
este egală cu unu
este un alt mod de a spune
totul?”

Dacă aș citi-o pe la vreun *open mic* cineva ar ieși de acolo și i-ar zice unui alt cineva că „Nu-mi vine să cred că atât de multă lume se adună să asculte texte atât de proaste.” Nu pot să nu-i dau dreptate – mi-a stat matematica în gât (o perlă la rândul ei) și a trebuit să fac o perlă și mai mare. Studentul de la matematică se va lua de mine pentru că mulțimea numerelor reale nu are nicio treabă cu realitatea (și că nici măcar nu e totul – numere complexe, vectori, câmpuri, inele, spații topologice... lui nu-i plac analogiile astea diletante). Însă am să-i amintesc că nici el nu stă mai bine la capitolul traducerilor proaste – când Sorites îți demonstrează prin inducție că, dacă un 1 milion de boabe de nisip fac un morman, atunci și un singur bob face, din stomacul tău supraplin pe esofag în sus verși un milion de perle – o orgie de perle – în loc să te gândești că poate matematica nu e limba potrivită pentru a vorbi despre asta, la fel

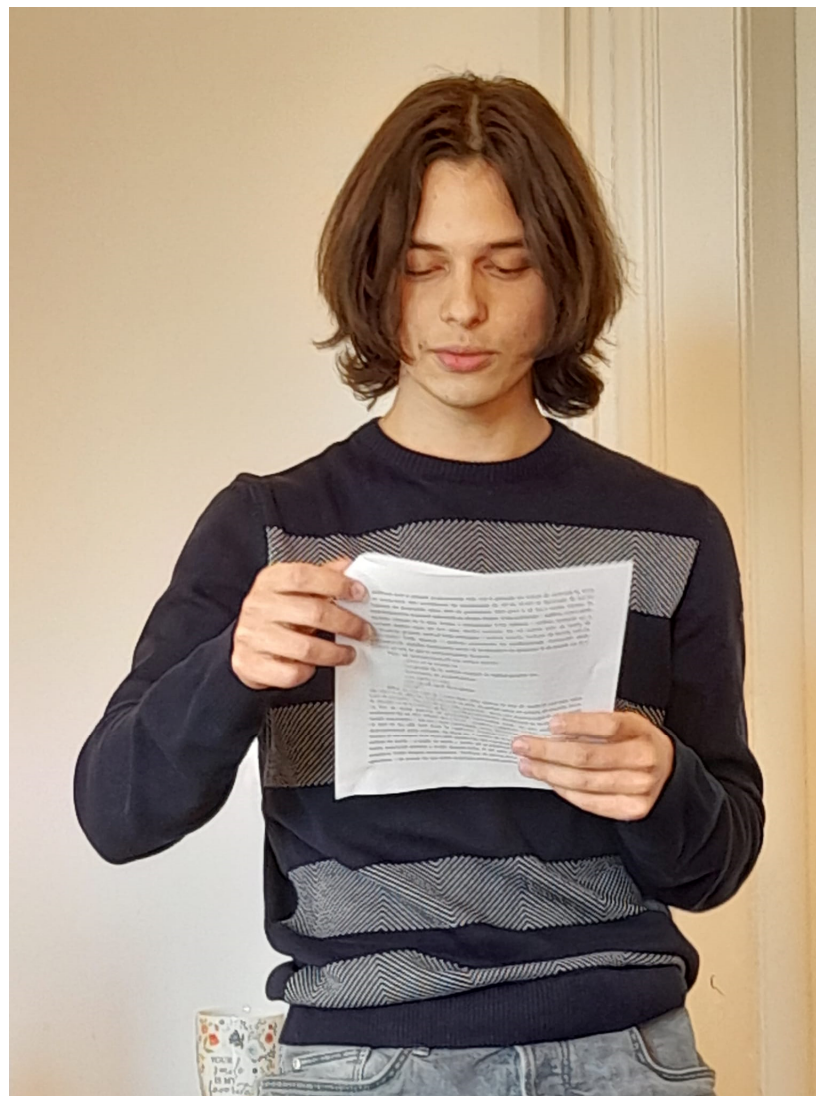
cum poezia nu-i limba potrivită pentru a vorbi despre matematică. Trebuie să transformăm totul în perle ca să putem să îl apreciem – de parcă nu am avea rezoluția potrivită pentru a aprecia ce *este*.

Și ne și mândrim cu asta. „Fii atent la ce hotel m-am cazat!”, „Mi-am luat la *business class*!”, „Să vezi la ce facultate a intrat copilul meu!”, „Mi-a fost tradusă cartea în 11 țări!”, „Am ieșit cu prietenii la D’arc pe mal!”, „Suntem căsătoriți de 40 de ani!” sau „Poezia e substanța de contrast a istoriei!”. S-a spus nimic în multe cuvinte. Când auzi toate persoanele astea cu perlele lor, îți vine să le spargi în bătaie. Nici măcar nu e o treabă nouă. Să ne întoarcem către Biblie. „Un cuvânt spus la vremea potrivită este ca niște mere de aur într-un coșuleț de argint.”, Proverbul 25, falnic afișat pe un ecran atârnat de peretele unei biserici penticostale. Ha, ha, de parcă există mere de aur sau coșulețe de argint – din partea mea primește premiul pentru perla perlelor a pildelor. Ar fi sunat la fel dacă ar fi spus „O perlă furată din stridia potrivită este ca o perlă peste perle.” În fapt, chiar aș putea fi de acord cu Solomon dacă ne-ar povățui astfel: „Un cuvânt spus la vremea potrivită este ca o piatră peste pietre.” Nu, „O piatră pusă lângă piatra potrivită este ca o piatră peste pietre”. O piatră pusă pe piatra potrivită *este* o piatră peste pietre. Așa îmi place. Un munte.

Și o să-mi spui acum „Dar bine, bine, păi și dacă toate-s perle și-s fragile și-s furate, pentru ce mai trăim, dom’le?” Îți pot spune doar pentru ce mai trăiesc eu. Îmi place să adun, perlă cu perlă, toate perlele, să îmi ridic degetul arătător, să îl îndrept spre fiecare, să le iau, una câte una, și, pe rând, să spun: perlă, perlă, perlă.

Linie. Linie. Punct. Punct. Linie. Linie și-un rotund. O perlă.

Dacă la bătrânețe inima ta nu e o piatră, ai trăit degeaba.
Universul nostru zboară ca o frunză.

Dinți de lapte

Iris Popescu

Pe când eram mică
Mergeam la cules de pietre albe
Le spălam bine-bine
Și-apoi mi le băgam în gură
Să le scuip la momentul potrivit
în palmă
-*Uite*, îi mormăiam bunicii mele
mi-a mai căzut un dinte
și așteptam satisfăcută să văd
cum îngrijorarea i se schimbă în amuzament
odată cu înțelegerea poantei

de ceva timp nu mai vorbesc
îmi umplu gura cu pietricele
le pun sub limbă
rând pe rând
și aștept să scuip perle
albe și rotunde
să uimesc lumea prin perfecțiunea lor

mă întreabă lumea cum merge
scutur repede din cap

nu, nu încă
mai trebuie ceva, mai trebuie șlefuit
îi lipsește ceva
nu știu încă ce
da, da, e un exercițiu bun și atât
n-am de gând să scuip pietre diforme
și de-ar fi să tac pentru totdeauna.

linie linie punct punct linie linie și-un rotund

Elena Jebelean

linii curbe și puncte se suprapun, se încarcă unele din altele, se dau în leagăn și sar șotron
umbrele lor ar trebui să le îngâne

dar nu

nu au umbră

sunt singure-singure

și acum, brusc cuprinse de înfrigurare,

se strâng unele-ntr-altele și compun ceva, așa, ca un soare

ce devine tot mai rotund, tot mai sferic, tot mai fără de umbră

ca un dans pe dinăuntru rostogolindu-se

ca un sufi în jur sieși rotindu-se

și involburând cu haina lui ondulându-se

praful cosmic din puncte și linii care, încet-încet, se unesc
în planete

roșii, verzi, albastre, portocalii

în toată îmbârligătura asta noi nu avem cum oglindi

așa că alegem să stăm încă o vreme cuibărite-n afund,

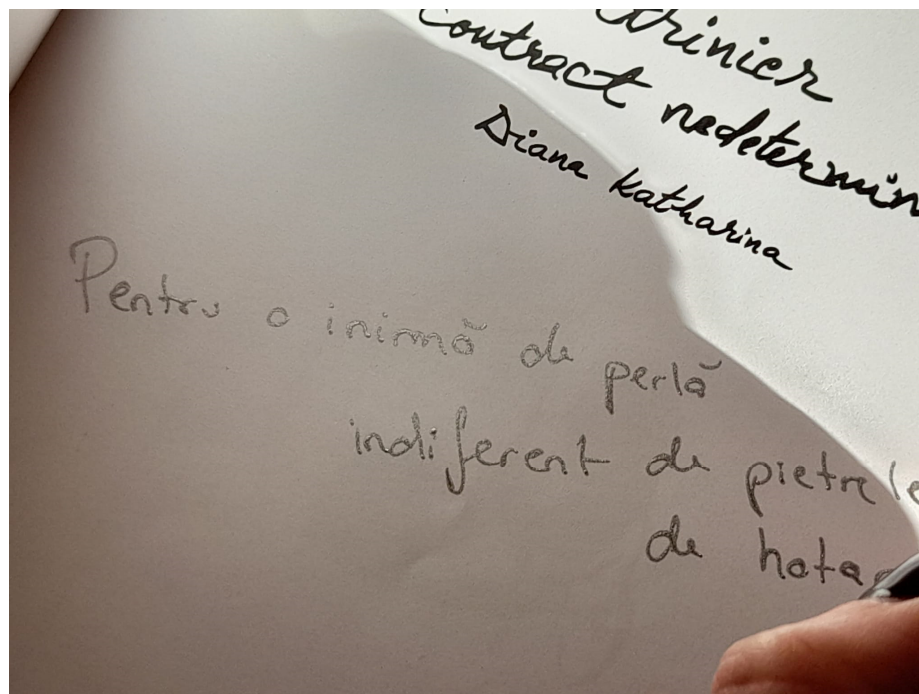
pregătindu-ne să devenim

vânt și nor,

oglinďă și umbră,

zbor și cădere,

privire și somn

pornind de la expozițiile lui
Victor Gingiu
imagine feelings –
Galeria Helios, aprilie 2024
Solaris –
Palatul Szana, mai 2024

Inocență

Carina Braina

În viață există o ordine?
Cine intră primul, cine pleacă ultimul?
Masochism cerebelos,
Ataxic, necuviincios.

Reflectorul este spre voi,
Dați lumina pe mine! Sunt aici!
...am fost? Nimeni nu mă aude, nu mă înțelege...
Doar eu am înțeles că durerea mea vă provoacă plăcere.

Ascunsă în frunzișul trăirii de mult uitate,
Căci respir în 3 timpi
 (al treilea pentru a mă elibera o dată de povara asta),
Căci ascunsă-n mina sufletului am stat prea mult,
Dați-mi odată aripile! Omoplații-mi sunt amorțiți...
Iau scrumul de pe jos și-mi fac o nouă țigară din care trag cu puterea
Soarelui bețiv, amețit, bucuros să mă vadă,
În sfârșit, Phoenix.

waiting for the miracle to come
Anastasia Suci

un vis smuls din grămezi de crini
cu fundițe ștrangulat
și sânge ce curge domol
îl păstrez ca pe un colier de diamant
într-un colț protejat – uitat sub pat

poeți, nu fantome
cozi infernale de cuvinte
pe care le îndes grăbită
în buzunare
doar ca să se strecoare prin golurile sepulcrale
și să mă uit în gol ca un bibelou spart

aștept miracolul să vină
dar nu realizez că
deja l-am uitat

dacă atunci
(de la lucrarea *Dincolo*)
Elena Jebelean

singura deschidere e înspre dincolo
dar deocamdată nu știu, nu știu
semnul de întrebare care am devenit
mă ține aici, atârnată-n cârlig
dacă deschiderea este oglindă
atunci acolo par eu –
liniile curbe deschise se-nchid, se îmbrățișează
da, acolo par a fi culorile mele, tot eu altfel desfășurată
ca un vitraliu care rarefiază irespirabilul negru
nu știu ce-aș fi de aș sparge oglinda
dar dacă deschiderea e chiar o deschidere,
ca o fereastră cu canaturi împinse în lături
sau ca o ușă trântită de zid
atunci
acela ar fi necuprinsul ce m-ar cuprinde
fără perspective, fără muchii tăioase,
fără număr de pași sau bariere de somn
m-ar cuprinde ca să mă mângâie,
să mă desprindă, să mă risipească
în labirinturi ce așezându-mă-n tot m-ar aduce în mine
singura deschidere nici n-ar fi singură
vreau să las din mine semnul,
ca pe o spadă pe care n-am s-o mai folosesc niciodată
și-n miezul numit dincolo din trei pași să m-avânt

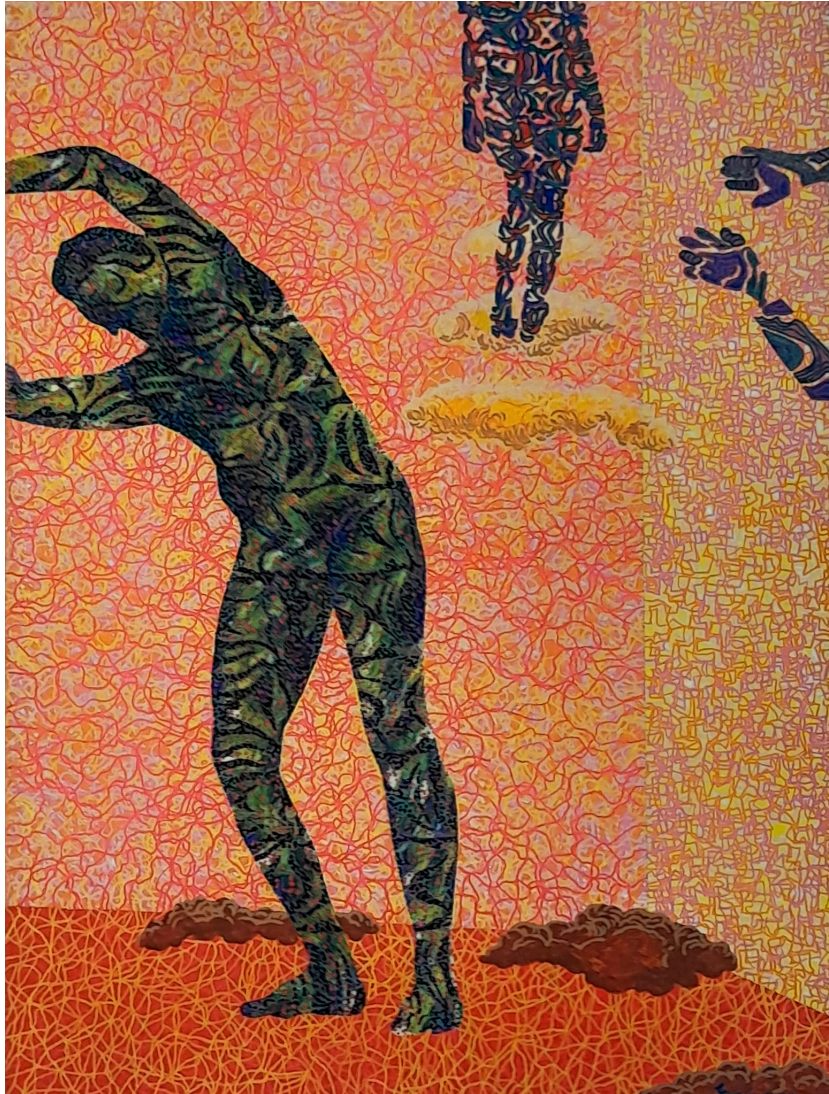
another side of loneliness
Anastasia Suci

niciunde nu scrie cât ustură de tare
arsura singurătății
arsura propriei uitări

limbile sunt degeaba fiindcă nu le mai înțeleg
clapele pianului stau să crape
dar degetele...
degetele nu le mai petrec
unde să apese oare,
să se facă un aluat de altă singurătate?
unde să lovesc mai tare?
unde iar doare...

niciun corp cald nu te ocrotește
de grindina vinovăției
că ești un contur stingher
dezgolit de tot ce ai fost
cândva;;;

*Am visat necesitatea de a scrie în română
cu o tastatură flr[]
(de la lucrarea Absence)*

Diana Maroșan

„Am visat necesitatea de a fi nemilos cu mine însumi!”

– Alexandru Bulucz

„m-am văzut în oglindă mi-am zâmbit politicoș
am trăit în oglindă, am făcut totul pe dos”

– Marele zgomot, Robin and The Backstabbers

Alle waren dabei. Sie haben alles gesehen, aber sie sagten nichts, sie waren stumm wie im Spiegel eines Traums, sie sahen mich an, als ob sie im Kino waren und nicht verstehen konnten, was im Film passiert.

Ich war erschrocken, ich wollte wegrennen, so schnell wie möglich, aber mein Körper war erfroren, wie der Schwan in einem Buch von Hrabal, ein schöner weißer Schwan, wie aus Porzellan, der sich unter einer dünnen Eisschicht feststeckte, dünne Schicht wie das Licht, das eines Tages besagt, dass ein beliebter jemand es für das letzte Mal genießen hat. Ich finde das Verb *feststecken* lustig, als ob man kann wählen festzustecken oder nicht. Ich konnte nicht. Anscheinend.

Ich war gefroren. Und als ich gefroren war, habe ich meine Augen geschlossen, es war so dunkel, ich konnte fast einschlafen. Aber leider ich konnte immer noch die Stimmen hören, ihre Stimmen, so laut und unverständlich. Wenn anderen sprechen, wenn anderen existieren, wenn anderen mich umgeben, als ob ich nicht da wäre, das macht mein Blut Eis.

So gefriere ich vor anderen, von stummen Augen, von mir. Diese Stille motivierte mich die anderen anzuschauen und eine große Überraschung, obwohl ich nicht sagen kann, dass es eine angenehme Überraschung war: allen sahen wie ich aus. Was ist das denn, ich wollte fragen. Ich konnte mich aber nicht bewegen. Ich schaffte schließlich meine Lippen zu öffnen wie der Mund einer dunklen Höhle. Alle diese Menschen haben das gleiche gemacht.

Ich konnte plötzlich fühlen, wie etwas sich in mich bewegte. Ein paar Momenten später saß ich in der Pfütze meines eigenen gefrorenen Bluts, umgeben von viele Spiegeln oder zumindest viele ichs. Ich sah mich an, ich wusste nicht, ob ich selbst in einem Spiegel war. A lexicon of mirrors and dreams von Anaid Brennon besagt, dass Spiegel traumhaft und nicht gruslig sind, man sollte einfach versuchen, zu winken, so lernst du leider nicht, ob du selbst im Spiegel feststeckst, aber zumindest bist du nicht mehr allein, die andere sehen dich auch an und du weißt das nun, aber ich erinnere mich nicht mehr, ob das wirklich so im Buch stand.

Sie kamen näher zu mir und ich zu ihnen, Diana, du vergisst, sie haben geflüstert, du vergisst und das können wir nicht übersehen, du musst aber verstehen, verstehst du? Das haben sie gesagt oder das habe ich so gesagt und das haben sie gesagt, dass ich gesagt habe, was sie gesagt haben, und ich erneut sage, was sie gesagt haben.

Die Realisierung, dass ich nicht allein bin und dass die Spiegel eine andere *ich* sind, stieß mich wie ein leuchtender Blitz. Ich sah Licht.

M-am trezit până la urmă. Par calmă nu pentru că m-am trezit liniștită și nici pentru că eram conștientă că visul era vis și puteam astfel să mă detașez de teroarea din el, ci pentru că acum scriu și acum retrăind visul, în care gândeam și se vorbea în germană, acum când scriu, de fapt, uit unele detalii și rescriu visul, încercând să-i găsesc semnificațiile, transformându-l în ce el nu intenționa vreodată să ajungă, iar acum sângele și oglinzile și lipsa cuvintelor potrivite nici nu mă mai sperie.

M-am trezit într-o cameră destul de strâmtă, cu o singură fereastră deasupra unui birou mititel și el, de un albastru închis, cum aveam în copilărie și pe care puteam scrie cu stiloul căci nu se vedea mare lucru, prin fereastră intră o lumină palidă, dându-mi de veste că nu poate fi trecut de ora 10, o fereastră prin care pot privi direct cerul albastru, timid, pe care îl priveam astfel încă de când am intrat într-o V-a când nu mai știam ce sau cum să scriu mai departe. Fereastră îmi amintește de o carte ce o citeam înainte să fi adormit, dar pe care, bizar, nu o găsesc pe noptieră, de fapt nici nu am nicio noptieră lângă saltea, căci nici pat nu e, ci salteaua e direct lângă birouaș, așa strâmtă e camera, cartea la care mă gândeam e *Mama râde* de Chantal Akerman, care, înainte să moară mama ei, scria ca să respire sau ca să scape, să scape sufocării din prezența moartei mame, și ajunsese să scrie despre cerul pe care îl putea privi prin fereastră de deasupra patului din Paris și m-am ridicat atunci și eu, căci parcă mă apucase ceva de gât, ca o labă de urs, și simțeam că îmi e greu să respir și pe birou parcă era special pentru mine pregătit un stilou, albastru, ca primul stilou pe care l-am primit vreodată și cu care am învățat să scriu, și eram mândră să scriu albastrul cu albastru în albastru, și lângă stilou erau niște pagini îngălbenite, presupun că au fost albe la un moment dat, dar au fost uitate în soare. Nu îmi aminteam să le fi pus acolo ziua anterioară și, de fapt, uitându-mă în jur, îmi dau seama că asta nu e camera mea, deși seamănă destul de mult cu camera pe care am avut-o în casa din care m-am mutat, casa în care-am crescut și-n care pereții erau destul de subțiri încât să-i auzim pe părinți urlând unul la altul, ce mai contează acum motivele, le-am și uitat, ce contează ele acum, ei se iubeau, eu cu sora mea știam asta mai ales atunci când ne doream

în secret de la moș crăciun (deși nu o scriam niciodată în scrisorile către el) să divorțeze părinții, noi știam că se iubesc și asta mi-ar fi greu să uit, seamănă cu camera mea de atunci, într-adevăr, camera pe care am împărțit-o cu sora mea și în care făceam teme împreună până când a venit pandemia și a trebuit să ne separăm, căci aveam ore online și nu ne puteam concentra una lângă alta, dar ne-a plăcut să trăim în aceeași cameră, da, camera mea devenise camera birourilor noastre și a ei devenise camera paturilor noastre între care cel puțin un metru trebuia lăsat, căci dacă nu, sora mea se dădea jos din pat în somn și se cuibărea lângă mine, îi plăcea să se întindă apoi în pat și de multe ori eu ajungeam să nu am loc sau să dorm descoperită sau chiar să pic din pat, deși o iubeam și cu ea îmbulzindu-se-n patul meu nu mi-a fost niciodată frig, seamănă cu camera mea, chiar seamănă, doar lipsesc biblioteca și dulapurile ale căror sertare erau pline de foi și de flori și frunze presate și lucruri colectate și caiete și jurnale și pixuri, stilouri, creioane colorate și mecanice, jucării, pe care le păstram în caz că vreodată aș fi avut nevoie de ele, în rest, zici c-ar fi camera mea goală de mine și de tot ce-am făcut în ea transformând-o în camera mea. Mă doare mâna, fac o pauză, iarăși scriu ca bezmetica de când am citit cartea aia a lui Cárdenas, care de fapt e inspirată de stilul fără suflare, hipnotic a lui Thomas Bernhard, dar cine știe care a fost primul care a început să vorbească astfel, Hrabal are o carte într-o singură propoziție și aia e plină de palavre sau *pabeni* le numea el, profesoara mea a spus că Bernhard a spus că tot ce e scris e citat sau un coleg mi-a spus că profesoara a spus că tot ce-i zis devine citat sau eu i-am spus cuiva că profesoara a spus, dar n-am auzit-o și, dacă aș fi auzit-o, oricum aș fi înțeles-o altfel, ce contează cine a spus-o primul, nu e o cursă, sau poate că e o cursă interminabilă, la care nu ajungem niciodată la capăt și, ca să nu ne plictisim, ne prefacem că ne fugărim unii pe alții sau că ar fi o cursă în care există un câștigător, cine știe, toate-s povești oricum, se zice că era meta-narativelor s-a încheiat, dar nu știu cine a spus asta și nu știu niciodată pe cine să cred (printre ei mă număr și pe mine, cel puțin de două ori), gândurile fug constant și-n capul meu pot trăi toate viețile pe care n-am cum/n-am curajul să le trăiesc cu trupușorul meu, citind povești scrise și rescrise și rescriindule, Cárdenas m-a făcut să-mi dau seama de asta, pe lângă multe altele, și pe lângă faptul că m-a făcut să nu mai vreau să pun punct, oricum nu mi-au prea plăcut niciodată lucrurile care se încheie și-mi e teamă de cele care dispar sau se închid definitiv ca un cufăr a cărui cheie e înghițată, îmi e mai ușor să accept lucrurile din al căror sfârșit înfloresc noi întrebări și neînțelegeri, de aia propozițiile astea sunt un fel de-al meu de a vrea să fiu înțeleasă, dar de a nu-mi risca dispariția/moartea prin această înțelegere, era un scriitor român care spunea că nu-i o onoare să nu fii înțeles ca scriitor, dar apoi pe de altă parte mai e Gibran care zicea că *those that understand us enslave something in us*, Valeriu Gherghel îl chema, l-am descoperit prin Goodreads, scria review-uri ca niște băi calde care să te facă îndestul de curajos să vrei să te încumeți să sari în oceanul cărții descrise, eu nu știu ce să zic, îmi place să fiu înțeleasă, nu știu cât de des se-ntâmplă, cel puțin așa cum îmi imaginez eu, nu îmi place să pun punct, nu-s eu de vină că-n pieptul meu se reped fructe pe care, dacă nu le dau afară cât sunt încă boboci, s-ar umfla și s-ar umfla, mi-ar umple pieptul și gâtul și n-aș mai putea zice nimic, pfui mă doare mâna, poate că totuși unele fructe ar trebui înghițite, nu zic că nu, poate disciplina sau puterea de a diferenția dintre acestea îmi lipsește, dar așa simt că alunec și că uit cât timp îmi amintesc și că nici nu-mi dau seama că lumina devine tot mai miere și mă dor ochii de la ea, ca și cum mi s-ar lipi de corneea, n-are cum soarele deja să apună, doar nu scriu de atâta timp, dar începe să miroasă a răcoare și atunci îmi dau seama că e plapuma de întuneric care va trece peste trupurile noastre în curând care ne avertizează *vin* și chiar vine, căci lumina se solidifică curgând prin fereastra de deasupra mea.

Asta mă face să mă uit la încheietura mâinii mele stângi, unde realizez că nu mă strânge nimic și mă întreb unde a dispărut ceasul acela pe care mama l-a primit de la buni și eu de la mama și de ce voiam oricum să verific ora, aștept pe cineva, pe cine, nu știu, dar simt cum aștept, dacă cineva ar încerca să-și lase degetul să se scufunde prin pielea mea și-ar da seama că tot trupul meu e împietrit, tensionat, în așteptare, ce mă obosește starea asta, nici nu știu ce sau pe cine aștept, dar uite cum îmi simt mâinile întinzându-se, de parcă vor să prindă ceva, lumina?, le văd însă cum degetele mi se desfășoară și vreau să le prind, dar cu ce, mă dezintegrez așteptând, vreau să alerg, dar e cam strâmtă camera și doar sunt în cameră pentru un motiv, da, mi-am dat întâlnire aici?, sau a plecat și mi-a zis că se întoarce imediat?, nu mai țin minte, dar trebuie să aștept. Așteptarea-i cea mai grea de îndeplinit în secolul ăsta așa-zis al luminii, deși se întunecă atât de repede, dar cu stiloul în mână am măcar posibilitatea să nu trebuiască să stau și să privesc pereții pe care apusul devenind amurg se joacă, pictând copaci și râșoare și mâini care se întind, iar în colțurile camerei se adună nori, gri, pufoși și transparenți, umpluți de lumină ca o sticlă de apă, ce frumos, exclam, apoi îmi amintesc că aștept ceva și când vreau să calc pe nori mă înțeapă călcâiul și norii se evaporă. Și când se întâmplă asta îmi scap stiloul și murdăresc podeaua cu cerneală și apoi încerc cu palmele mele mereu ușor umede să șterg urmele, dar nu se duc și acum și mâinile mele sunt mânjite și nu vreau să mă vadă mama sau tata cu mâinile astfel, căci atunci ar ști că am scris și mereu râd de mine când fac asta, mai puțin dacă vorbesc cu alții despre asta, atunci sunt brusc tare mândri de mâinile mele mânjite cu cerneală, mă împung cu stiloul, îmi las un punct ca o înțepătură de ac în palmă, nu-mi e teamă, zic, nu mai vreau să aștept și de scris nu-mi place așa, prefer să scriu ca să îmi simt plămânii eliberându-se de spini și acum simt spinii multiplicându-se, ce-i asta, norii se evaporă și afară se întunecă și tot nu vine, atunci îmi dau seama că pe tine te aștept și asta vine ca o realizare de mult râvnită, înțelegi tu, căci tu ești cea care lipseai și când tu lipsești lipsesc cu tine atât de multe altele și asta mă eliberează cumva de datoria mea de a sta de pază, nemișcată în camera asta, asta mă face aptă să îți pot vorbi direct și să te privesc ca pe o pasăre fără aripi, dar care cumva trebuie făcută să zboare.

M-am saturat să te tot aștept. Îmi cresc bube pe piele și simt că, de fiecare dată când îmi întind mâinile ca să mă scarpin, bubele se mută din locul în care credeam eu inițial că se află.

Sincer, m-am saturat să tot stau pe margine. De ce să continui astfel? Soarele a apus de mult, vezi și tu, sau în fine, ai vedea dacă ai fi aici, dar îți zic eu și trebuie să mă crezi pe cuvânt, e un portocaliu ca un mozaic cu margini dure care îmi înțeapă pielea în camera asta din care ai plecat.

Mama plângea după ce termina de cântat cântecele de leagăn. Eu nu eram adormită de fiecare dată. Mă mângâia pe creștet așa cum își ștergea lacrimile căzându-i în toate părțile ca într-o avalanșă mută. Credea că nu o aud sau că nu-mi dau seama. Ce-i drept, soarele era de mult apus și era întuneric în cameră, doar de aia îmi cânta cântece de leagăn și nu altceva, dar eu o auzeam și eu așteptam ca mama să plece din camera mea ca să pot și eu să plâng, nu e nimeni vinovat în povestea asta și nimeni nu e victima, dar mama plângea și nu avea cuvintele potrivite niciodată ca să te aibă în palme și să te lase să zbori în mierea unui apus blând, dar lipicios.

Și eu nu te mai aștept. Nu că am în cap momentan ceva mai bun de făcut, dar m-a cuprins un sentiment straniu. Simțeam cum mi se dezintegrează trupul, de parcă portocaliul ăsta ar putea topi pielea.

Bunica mea nu cânta și nu o mângâia pe mama, nici măcar pe noi, nepoții ei, dar îi povestea. Îi povestea mult și bine despre cum nu trebuie să-i fie frică de zăpadă și cum în bărbăți n-ar trebui niciodată să se încreadă până la capăt și cum soarele nu topește niciodată toată gheața și alte povești care trebuie să fi apus în inima mamei, căci eu n-am mai apucat să le aud decât deformate și

scurtate, deși și mama mai avea clipe în care curgeau din ea poveștile ca dintr-o cascadă, nu știu dacă erau de ceva cauzate aceste momente, da, țin minte cum îmi spunea povești atunci când plângeam și uneori aproape că se stăpânea să nu plângă și ea, îmi spunea cum a iubit înaintea să îl întâlnească pe tata, cum a fost ne iubită și iubită, cum a fost părăsită, cum îl pierdea pe tatăl ei în fiecare zi, cum era totuși foarte blând când era băut și cum totuși nu se putea plânge prea mult de asta, cum mama ei își ținea părul strâns într-un coc, până când și l-a tuns scurt, scurt, cum odată, s-a rugat să fie o fetiță cea care creștea ca un ghiocel în ea, cum tatei nu i-a păsat în mijlocul nopții când ea a spus sunt gravidă, ci a bolborosit numai *stinge lumina* și ea a stins-o, deși a lăsat în cămăruță strâmtă a inimii ei lumina aprinsă.

Și dacă nu vii tu să scrii singură, atunci te scriu eu. Nu știu eu încă de unde încep, nu știu unde să te caut și cum să te găsesc, nu știu unde te ascunzi, dar știu că de așteptat m-am săturat.

Nici mama și nici buni nu vorbesc de tine, sora mea nici măcar nu știe că ești, eu nici nu știu dacă ai fost vreodată în cameră cu adevărat. Dar, dacă eu nu mă pun acum să scriu, tu vei muri.

Mama râde. O aud. Cât de rar aud asta. Mara râde. Le aud. Vorbesc despre ceva ce nu pot descifra, dar râd cu poftă, de parcă ar fi fost flămânde de râs. Încep și eu, în camera... mea, să râd, deși nu sunt cu ele, deși întunericul afară e ca o pleoapă care se așază peste noi, ca o plapumă grea de nea și totuși risc să râd cu ele.

Cine ești și de ce-mi curge sânge de care se vorbește cu scârbă? De ce pleci? Și de ce mă lași aici?

Mă sufoc în camera asta. Scriu ca să respir. Dau cu picioarele și cu mâinile în pereți, îi dărâm, aflu că sunt apoi tot într-o cameră, de fiecare dată mai mare și cu pereții mai groși, dau cu tot ce am în pereți, scrijelesc pe ei, îi mângâi, îi mânjesc cu lacrimile și cu cerneala din palmele mele, apoi cu sângele meu, de care brusc nu mai îmi e rușine, frâng ecourile mele de ei, iau încăperile la rând, scriu, scriu, scriu, scriu nu ca să scap, ci ca să respir.

I woke up. Thankfully it was just a dream. The red meaty box in the middle of which I live throbs. My red meaty box, my world, my memories and dreams all carefully collected and safely kept, my forest, letting my formless body flow and transform repeatedly, thus learning what love is, my timid light, light breaks and blooms anew.

I curl up, I make myself comfortable. I hear a song, a very sweet, simple song, it has just two notes, the same rhythm repeats on and on. It sings me to sleep. I fall asleep yet again, there's nothing else to do here anyway. Our little lives are anyway rounded with sleep, I must've read that somewhere once, our little hearts are always rounded with love, a love I'd really rather not talk about now, as I'm asleep and I really don't understand who I'm talking to and why I have a voice and the ability to capture it in these small, narrow letters, never enough, always rushing towards something, without an end in sight and I'm tired and I want to sleep and dream and not be able to tell whether I'm awake or I'm dreaming.

Let her sleep, she said, her voice tired. Let her sleep now, she said as she put her hand on the small universe hanging from her. Turn off the light too, won't you?

I reach for your eyes. I turn off the light.

Regăsire

Carina Braina

De ce să regret ce s-a întâmplat?
Mai bine ud speranța,
Zâmbesc și îmi îndrept privirea
Către lumina de la capătul lumii.
M-am înecat în mocirla lor,
Uitând că, de fapt și drept, sunt și eu om.

Sufletul a secătuit,
Lacrimile s-au uscat,
Ochii s-au umflat,
Mâiniile au înghețat,
Piciorul a tot apăsător
Pedala către viitorul în care
În sfârșit mă simt.

Și mă văd, în sfârșit, mă iau în brațe,
Strâns mă țin,
Căci m-am căutat de atâta timp,
Nici nu știu cum de m-am regăsit...

Am așteptat cuminte
Această minunată zi,
Ziua în care nu te mai
Caut prin ventriculul drept,
Prin șanțurile intracraniene,
Prin simțul tactil.

Totul s-a schimbat,
Până și ființa mea radiază,
Joacă pe masa din bucătărie,
Locul sacru în care plângeam
După tine...

Realitatea doare,
Dar durerea e și mai mare
Atunci când trăiești în al tău vis
Amăgitor, plin de dor stepat,
Parcă am făcut transplant...

Raffaello Sanzio da Urbino (1483-1520), *Scuola di Atene* (1509-1511), Palatul Apostolic Vatican
Sursa imaginii: https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Escola_de_Atenas.jpg

**pornind de la seria de filme documentare *Mari pictori pe ecran*,
cinematograful Timiș, aprilie – iulie 2024**

Jan Vermeer
(1632-1675),
Het Straatje
(cca. 1657-
1658),
Rijksmuseum,
Amsterdam
Sursa imaginii:
[https://en.wiki
pedia.org/wi
ki/The_Little
Street#/media
/File:Johannes
Vermeer-_
Gezicht_op_hu
izen_in_Delft,
bekend_als_'H
et_straatje'_-
_Google_Art
Project.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Little_Street#/media/File:Johannes_Vermeer_-_Gezicht_op_huizen_in_Delft,_bekend_als_'Het_straatje'_-Google_Art_Project.jpg)

din uşă

Elena Jebelean

părul strâns sub bonetă, privirea în jos,
ghemuită pe scăunel scund, cos o cămaşă
şalul de lână pe umeri, poalele fustei se-adună pe lângă picioare
nu, nu este cald, este doar mai multă lumină decât înăuntru,
bate şi vântul, de asta nu ies pe banca de piatră
strada e lângă mine cu viaţa oprită în prag
strada răspunde oftatului meu prin scârţâitul oblonului
dincoace îmi amestec albastrul ochilor cu pragul de gresie numai o clipă
apoi mă întorc spre cămaşa copilului ce-o va purta cât de curând
a crescut
se joacă cu sora lui
îmbrăcaţi bine, feriţi de rafalele ce împing norii pe cer
simt dinspre înalt primăvara mereu capricioasă
aerul le-nviorază obraji
îi ascult cum împart pietricelele
banii de carne, cei pentru cartofi, cei pentru fructe
cei pentru lemne, cei pentru slujnice, cei pentru doctor
banii de şcoală, banii de haine
banii pentru culori, banii de pânză
din care putem înjumătăţi?
O, Sfântă Fecioară, ajută-ne
poate nu vom chema doctorul luna ce vine
poate timpul va sta pe loc şi nu vor mai creşte văzând cu ochii
copiii
poate va fi mai cald, nu vom mai irosi atâta speranţă
poate soarele mă va orbi, reflectat în vitralii
să nu văd durerea bărbatului meu când mai vinde-un tablou

Jan Vermeer
(1632-1675)
*Schrijvende
vrouw met
dienstbode*
(1670-1671)
National
Gallery of
Ireland,
Dublin
Sursa imaginii:
[https://en.wi
kipedia.org/wi
ki/Lady_Writi
ng_a_Letter_w
ith_her_Maid#
/media/File:
Woman_writin
g_a_letter_wit
h_her_maid_b
y_Johannes_V
ermeer.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Lady_Writing_a_Letter_with_her_Maid#/media/File:Woman_writing_a_letter_with_her_maid_by_Johannes_Vermeer.jpg)

cât soare-i acolo

Elena Jebelean

până și în tabloul din spatele meu oamenii se bucură,
trăiesc, petrec sub un arbore, sunt prinși în vorbă,
Moise tocmai este găsit de fiica Faraonului
aproape de-un țărm dinspre care fluviul și cerul se-nvolburează furtună
așa cum stăpâna mea seamănă vânt prin vorbele scrise
presimt zâmbetul ei din lumina a cărei umbră mă țese
e fericită și nerăbdătoare
pana aleargă cerneala din călimară se unduiește întunecat în pătrate
până și în vitraliu cavalerii vânează albastrul, se înclină mai-marilor, le aduc daruri
mici sfere de lume rotundă
respectă ceremonii cu supunere
câtă ordine, câtă ordine
hexagonul și rombul, semicercul, dreptunghiul, faldurile perdelei
ridică albe și translucide planul în spațiu
ca și cum altceva, altcumva s-ar petrece acolo
afară e lumea de necunoscut, cea în care
bucuria și durerea se-ngemănează-n aceeași lumină
servitorul așteaptă pe piatra băncii rezemate de zid să ducă răspunsul
cine trece pe drum? cui zâmbește? cu cine murmură? cine s-a-mpiedicat în piatra pavajului?
cât soare e-acolo dacă aici strălucirea lui joacă în licărul perlelor?
ca rochia mea cenușie, curată,
ca o cărare simetrică-n creștet,
ca brațele mele-mpreunate cuminte
careurile podelei așteaptă piese de șah
cine joacă cu albul, cine cu negrul?
cine va reuși să pândească mai bine-oboseala, gândul lateral, neatenția
și să le fructifice?
orice victorie e mânăjită cu sânge

Jan Vermeer (1632-1675)
Meisje met de parel (1665)
Mauritshuis, The Hague,
Netherlands
Sursa imaginii:
[https://en.wikipedia.org/
wiki/Girl_with_a_Pearl_E
arring](https://en.wikipedia.org/wiki/Girl_with_a_Pearl_Earring)

Fata cu cercei de perla
Anastasia Suci

(o zi însorită, o încăpere oarecum dezordonată, cu o lumină care vine direct pe chipul lui Harriet, zeci de picturi depozitate unele lângă altele, așezate aleatoriu; multe pensule și un șevalet cu o pânză pe care începe să fie schițat un chip gânditor)

VERMEER *(cu nedumerire)*: De ce mă privești așa? Aș fi preferat o privire ternă, nu o expresivitate ca asta, toată lumea se va uita la ochii tăi cenușii ca la Mona Lisa. Tu ești Mona Lisa mea.

HARRIET *(cu o voce apăsată, pe alocuri tristă)*: Poate nu pot exprima prin cuvinte ce simt, dar îmi simt corpul împânzit de emoții cuprinzătoare care mă apasă... aș dori să pot exprima măcar un fragment din emoția la care îmi e supusă inima, probabil...

VERMEER *(deja puțin iritat)*: Nu te mai mișca, îmi vei încurca pictura. Când vorbești, ți se schimbă umbrele pe față. Mai bine doar stai, încearcă să pari mai fericită. *(Se concentrează pe pânza micuță, încercând să surprindă cât mai meticuloși luminile ce acoperă fața melancolică a fetei.)*

HARRIET: Dar nu doresc să îmi ascund emoțiile pentru o pictură, ca să văd apoi cum imaginea mea falsă se uită la mine.

VERMEER *(cu puțină indiferență în voce)*: Oricum pictura reflectă doar un moment, nu te reflectă pe tine în realitate.

HARRIET *(revoltată)*: Voi muri oricum, vreau măcar ca oamenii care vor vedea pictura, dacă o va vedea cineva, să știe. Să știe că am trăit, că am simțit și că, la fel ca și ei, am fost uneori tăcută și oarecum melancolică. Vreau să rămân, vreau să simt totul în profunzime, fie că e teamă, extaz, îngrijorare sau agonie. Alai de trăiri! Vreau să simt, să trăiesc și să rămân cât mai mult în mintea oamenilor. Nu doresc să mor și să mi se descompună corpul și amintirile, să fiu uitată de toți! Ce părere aveți despre moarte?

VERMEER: Eu... nu am gândit-o prea mult, n-am timp de ea, eu sunt ocupat cu picturile la care lucrez, cu cele pe care le vând. Când va veni, va veni, mă voi îngrijora atunci.

HARRIET *(nemulțumită de răspunsul vag primit)*: Pentru dumneavoastră este atât de simplu, veți rămâne în viață și după ce muriți, prin artă. Existența dumneavoastră va continua mult timp după ce corpul fizic va muri, fiindcă veți exista prin arta dumneavoastră. Faceți lucruri care rămân, care vor fi iubite de oameni și peste zeci de secole sau chiar milenii. Dar eu, eu voi muri și lumea mă va uita. Poate mă vor ține minte câteva persoane pentru câteva decenii și voi rămâne un mormânt ponosit ca alte zeci de mii. Artiștii sunt nemuritori, dar oamenii de rând sunt mult mai fragili, oamenii de rând sunt ca o pânză de păianjen. *(Aproape răstindu-se)* Voi, artiștii, o făuriți ca păianjenii, vă dați în spectacol cu tot ce ați reușit să faceți într-o viață.

VERMEER *(puțin mirat)*: Ascultă, te rog stai nemișcată, nu mai vorbi atât... *(întrerupt de vocea cuprinzătoare a fetei)*

HARRIET: Voi vorbi fiindcă sunt efemeră! Fiindcă secundele mele trec mai repede, eu nu am timp să nu vorbesc și să nu fac lucruri care să rămână în memoria altora. Eu nu îmi permit luxul să privesc oameni și să le fac portretul. Timpul meu e atât de scurt, iar al dumneavoastră este îndelungat. Nu știu cât îmi este dat mie, nu știu dacă voi muri azi... sau dacă voi muri mâine. Nu știu nici măcar dacă voi apuca să am o familie. Așadar, cum vă permiteți să îmi cereți să nu mai vorbesc? E ca și cum mi-ați porunci să mor!

VERMEER (*surprins de profunzimea fetei*): Ești o fată amuzantă, dar copilăroasă. Te înțeleg, existența nimănui nu e ușoară. Dar soarta tuturor este moartea, este iminentă. Nu o poți izgoni, fiindcă ea ne definește viața și scopul în viață. Dacă moartea nu ar mai exista, viața și-ar pierde sensul. Până și arta... crezi că o facem doar din moft? Arta este revolta împotriva efemerității. Arta este strigătul surd împotriva morții. Putem striga, putem să ne revoltăm, să fugim în văi ascunse, să refuzăm viața, să ne spintecăm burta cu un pumnal, dar ce rost are? Moartea nu o vom putea evita niciodată. Oricare ar fi soarta ta secundară, soarta principală este comună pentru toți. Crezi că mie îmi este ușor, dar singura mea salvare este arta. Dacă nu aș avea arta, aș muri pe loc.

(*atmosferă de înmormântare, tăcere greoaie*)

VERMEER: Deși pentru mine e altfel, te înțeleg, dar nu te frământa prea tare, nu poți afla cât îți mai este dat. Să dai o asemenea amploare morții doar te va răni mai tare. Bucură-te cât poți de clipă, dar nu te întrista când va trece. Îți mai spun ceva, dar nu mă deranjează dacă rămâi la ceea ce crezi. Singura care este eternă este arta, artiștii mor și ei. În urma lor rămâne ceva ce au făcut, cu patos, dar este doar o parte din ei, fiecare om, artist sau nu, își lasă o amprentă asupra acestei lumi.

Harriet nu a mai spus nimic. Privea tăcută, cuprinsă de un singur gând: și ea avea șansa să își înfigă ghearele moi în această dună de nisip – lumea.

Artistul și-a continuat munca în următoarele zile, lăsând-o oamenilor dintr-o altă lume pe fata care nu dorea să moară.

EXEUNT OMNES

Lacrimi de aur – Gustav Klimt

Lacrimi aurii

Carina Braina

Înmoi pensula în auriu, culoarea
Lacrimilor abia vărsate
Și încep să pictez,
Cu speranță,
Un viitor mai convenabil
Pentru traiul mult prea restrictiv.

Lacrimi
Sărate sau dulci?
Nu știu dacă plâng de tristețea vremurilor apuse,
Sau de bucuria scăpării din ghearele tale înfipite
Adânc în sufletu-mi prea blând.
Ai săpat până ai dat de
Ventriculul drept, loc în care te-ai ascuns
Și din care nu pot să te scot nici
În ziua de astăzi.

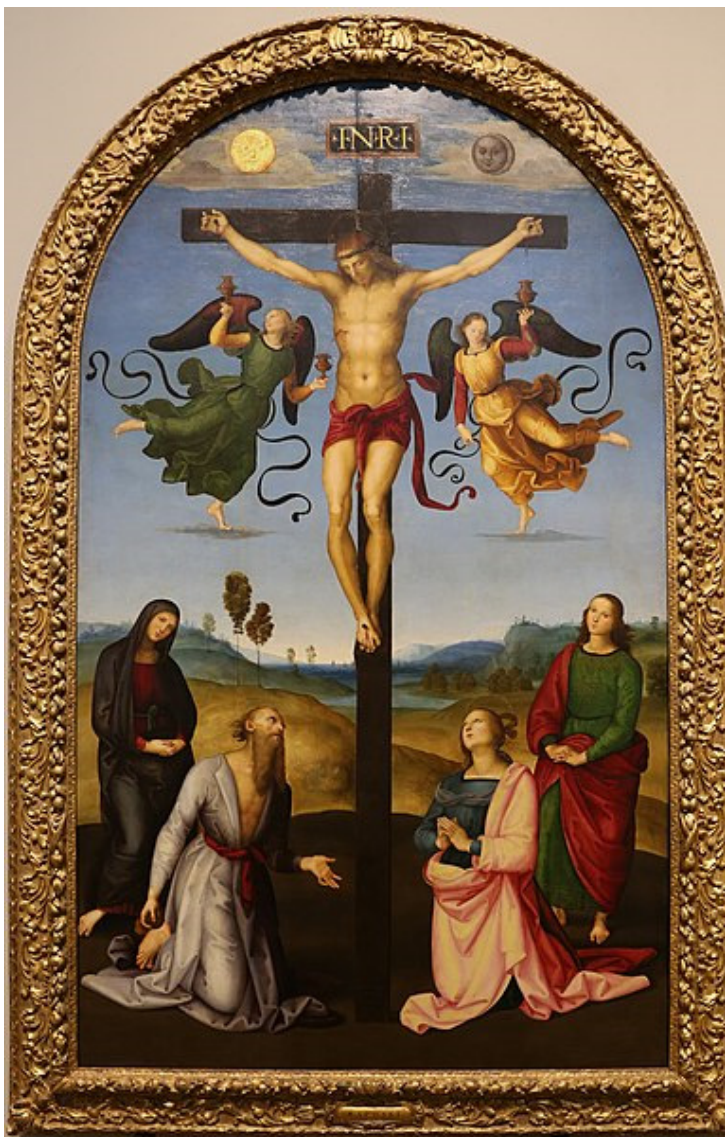
învăluire

Elena Jebelean

Margherita mea, scumpă în alb și în galben,
pune-ți vălul acum la plecare
de soarele Romei de praf de ochii străini să te apere
nu mă dezveli nimănui
nu-ți înflori bucuria pe buze
chihlimbarul cuminte ca mierea mătasea cămășii rochia de brocart
ascund tot ce perla din păr ne șoptește
nici o petală n-aș vrea să-ți desprind
dar vântul și soarele...
vezi, de aceea vălul acesta-i mai dens decât cel
care-ți sărută zi de zi creștetul
strânge-te-n el ca în brațele mele
fă din el pleopă pentru ochi care râd
ești toată lumină, Margherita iubită,
galben și alb, galben și alb

Raffaello Sanzio da Urbino (1483-1520), *La donna velata* (cc.1516) Palatine Gallery, Palazzo Pitti, Florence

Sursa imaginii: https://en.wikipedia.org/wiki/La_velata

Renaștere

Anastasia Suciu

pictura se face ușor
 un lemn niște culori
 organe tocate mărunț în proces
 lacrimi turbate și îmbârligate în consens
 compoziția armonioasă
 contrastul complementar crește treptat
 Madonă renașcentistă
 mai salvează-mă odată
 să nu mor înainte să renașc
 să-mi sărut pictura dulce-albăstrui
 să acopăr cerul și pământul
 cu privirea nimănui

Raffaello Sanzio da Urbino (1483-1520),
Răstignirea lui Isus cu Fecioara, sfinți și îngeri (1502-1503)
 National Gallery, Londra

Sursa imaginii:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Raffaello_sanzio,_crocifissione_mond,1502-03_ca.00.jpg

răstignire

Anastasia Suciu

poate Nietzsche avea dreptate
noi l-am omorât
iar apoi ne-am plâns de milă

l-au străpuns cu propriul păcat
și-au dansat
cu cuie pe pielea palidă
și dezgolită
au lăsat razele soarelui negru
să contureze fața în lumină
i-au vărsat sângele dulce
și au uitat de propria lor vină
adorau vișiniul
și n-aveau cui să spună...

lumea se mântuiește doar pe patul de moarte
când lumina vieții
se strecoară din jivină

Diego Velázquez (1599-1660)

Crist crucificat (1632)

Museo del Prado, Madrid

Sursa imaginii:

https://en.wikipedia.org/wiki/Diego_Vel%C3%A1zquez

pornind de la ouăle
încondeiate fotografiate
de Iris, la Suceava
– aprilie 2024

Tot ce fac – Diana Maroșan

așezate pe pietre
se gătesc ouăle
mă întrebi de ce
îți arăt punctele care le înțeapă suprafața ca niște pași luminoși brodați pe întuneric
mă întrebi cu ce ocazie
îți arăt liniile care se întind ca niște brațe care-au terminat de spus toate poveștile asamblate din cuvinte
mă întrebi de unde până unde
îți arăt mâinile luându-se-n brațe

tu s-auzi acum
sângele care a curs
și se-ntinde în tine
pielea prin care-ți intră albine
vocea de umbră care îngână glas de lumânări de demult
un sânge aproape evaporându-se
albine apropiindu-se
bâzâind în jurul bălții de sânge
mănuțele lor strângând grăunțe
un castelul hexagonal aproape etern
pe care-l construiesc din el

căutăm și găsim
izvoare de lumină
sau le inventăm?

ouă pe pietre
se gătesc

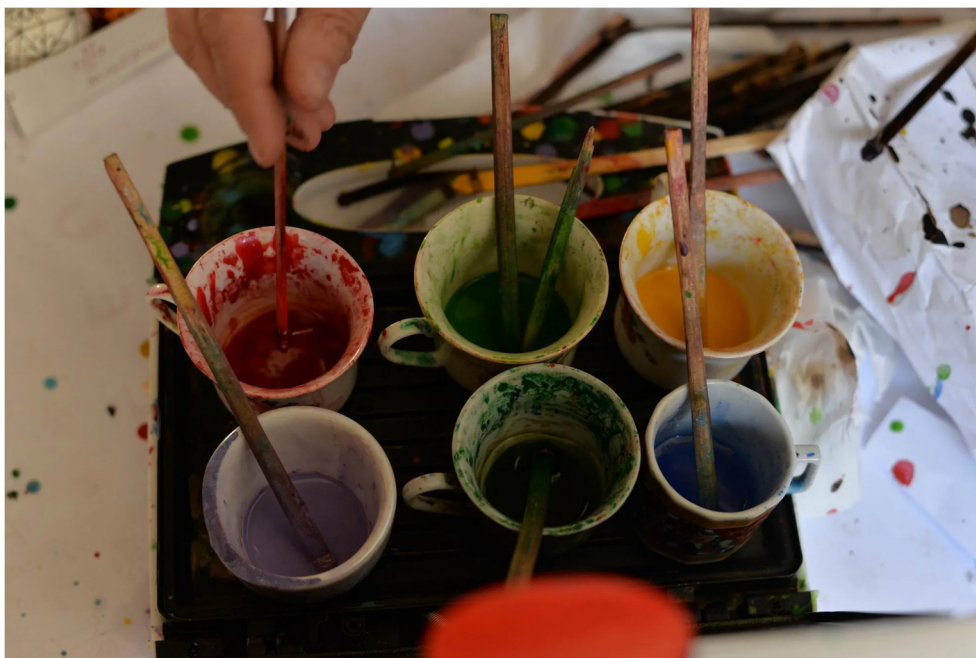
tu te întrebi
de ce
nici eu
nu-ți pot răspunde

tot ce fac
e
ouă pe pietre
în continuare
s-așez

trei culori
Elena Jebelean

totul se construiește pe alb
pe zăpada neîncepută a trupului
pe moartea timpului neputincios
pe iarna așa bine ascunsă
în foaia nescrisă ce-așteaptă
totul pe alb
albul e adevărul
cel dureros, neștiutul, feritul de știința noastră casabilă
cu negru apoi urcăm coborâm
și nu mai știm, vale ori munte
ne bucură pașii
urcușul e greu, coborâtul asemeni
urcușul ne-afundă-n încredere
coborâtul ne-nalță în liniști
fără să arate nordul, fără să arate calea, fără să deslușească prea multe
iubirile așezate în roz, fragede,
par a fi mereu gata să-mbobocească în spini
și trăim uite-așa și iar așa
până la capătul jocului

Adevăr

Carina Braina

Ești așa fragilă,
Te-ai sparge mai ușor decât un ou,
Dar eu nu țin cont de asemenea lucruri,
Nu țin cont de exterior.

Iau în mână cea mai subțire pensulă,
Făurită chiar de sufletul meu,
Îți întind și ție una,
Mila mea către Dumnezeu...

Eu m-am apucat dis-de-dimineață
Să îți aleg cele mai frumoase culori.
Pensula din mâna ta a căzut,
S-a spart într-o mie de bucăți.

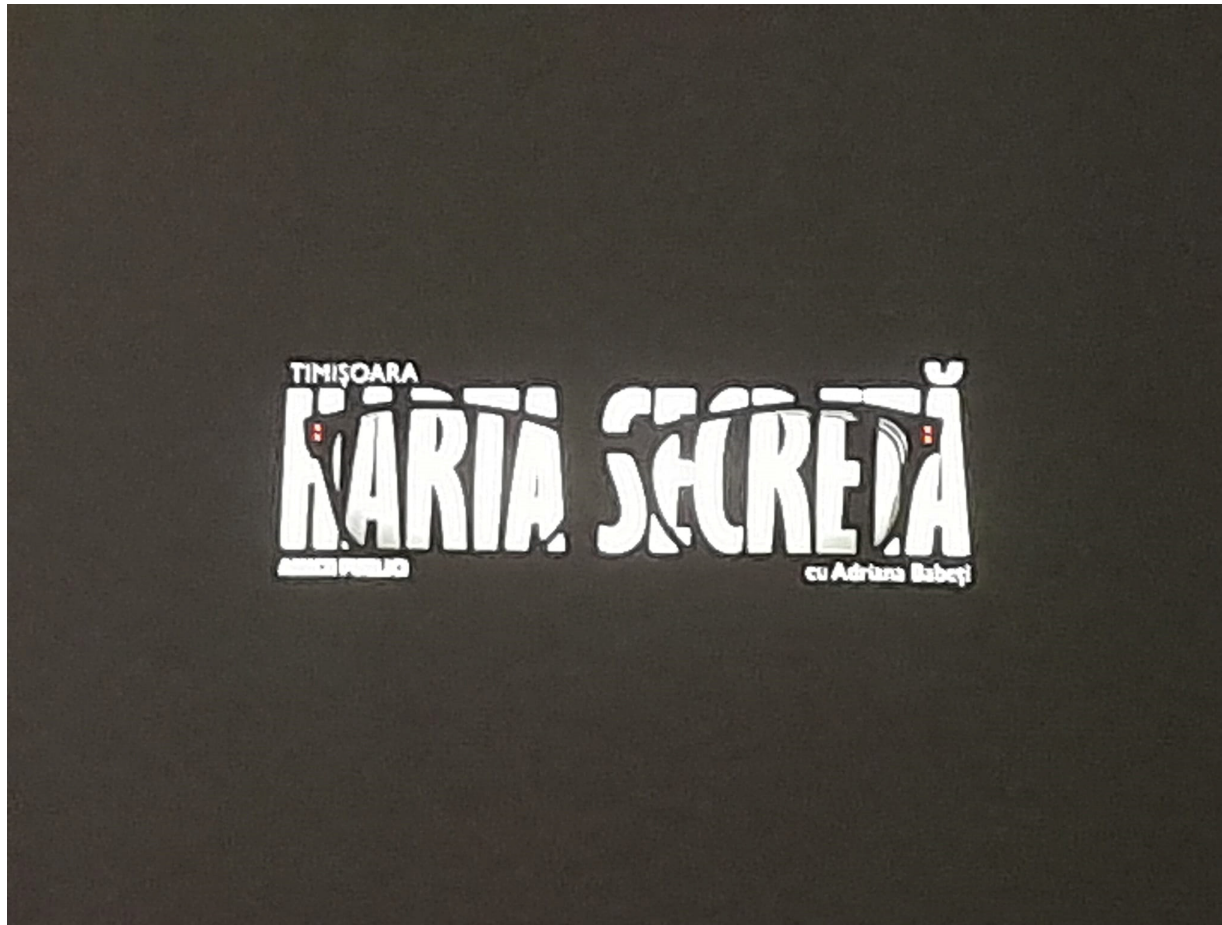
Am crezut că mă vezi altfel,
Am căzut într-un abis banal,
Eu, grăbită, să te cunosc
Am dat tot ce am avut, iar ție
Nici măcar nu ți-a păsat...

Ești așa fragilă,
Te-ai sparge mai ușor decât un ou,
Dar eu nu țin cont de asemenea lucruri,
Nu țin cont decât de adevăr.

„Pentru Paște, împodobim ouăle cu semne. Majoritatea sunt semne ale Cerului: soarele, crucea, cerul înstelat, stelele, berbecul, taurul, pasărea. Dar sunt și multe semne ale omului, podoabe și unelte: cerceii, salba, morișca, scara, fierul plugului, furca de fân, furca, grebla, secera, cârligul ciobanului. Cei care nu mai sunt cu noi participă și ei la această Sărbătoare. Ouăle ce sunt însemnate cu *calea rătăcită* sunt legate de acele vase de Cucuteni, însemnate tot așa, acum 7000 de ani – cel mai probabil vase funerare.”

(imagine preluată și text adaptat după <https://semne-cusute.blogspot.com/2016/05/oua-inrosite-oua-insemnate-oua.html>)

pornind de la documentarele despre scrierea romanului
Femeia în roșu (1990)– Adriana Babeți, Mircea Nedelciu, Mircea Mihăieș
și *Cafeină pe Bega* din seria de filme documentare
Timișoara. Harta secretă: oameni și locuri

**la Lunca
Elena Jebelean**

te-ai putea gândi la o cruce
conducând cu privirea drumul spre orizont
te-ai putea gândi la viața care,
oricât de departe te-ar duce,
n-are cum să nu se reverse în moarte
dincolo de zare, Europa, oceanul
și aici și acolo zbaterea
cuibul, supraviețuirea, creșterea puilor, înălțarea aripilor
căderea, fuga, gaura de șarpe
o ultimă dragoste
și peste toate o spaimă continuă
cine sunt eu
ce pot și ce nu trebuie să arăt despre mine
cât am voie să mă apropiu de ceilalți
ca să mă iubească,
fără să mă poată trăda
fără să înțeleagă
că fiecare bucurie și fiecare durere
sunt aceeași împlinire a viselor
da, am visat
și-am avut coșmaruri și la Chicago, și în Timișoara
până în moarte duc după mine
trena de șuier a gloanțelor,
oricât învelesc pistolul din care-au pornit
în mătasea halucinant moale
și roșie
a rochiei
mele

2023
Timișoara 2023
European Capital of Culture

EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE

CASA DE CULTURĂ
A MUNICIPIULUI
TIMIȘOARA

UNIVERSITATEA
DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
VICTOR BABES | TIMIȘOARA

La UVT,
Cultura
este Capitală

80
1944-2024
Anul Europei

**PROIECȚIE DE FILM
ȘI DISCUȚIE**

Vineri, 8 noiembrie,
ora 18:00

Sala Senatului
(Medicină I, etaj I)

Moderatoare:
Conf. univ. dr.
Daniela Șilindean

acțiuni culturale@UMFT

**HARTA
SECRETĂ**
CU ADRIANA BABEȚI

Finanțat de
Ministerul Culturii
prin Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș

Proiectul face parte din Programul cultural național "Timișoara - Capitală Europeană a Culturii în anul 2023" și este finanțat prin programul Timișoara Next, derulat de Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii.

Proiectul este finanțat în cadrul proiectului "Proiectul de dezvoltare a infrastructurii culturale din județul Timiș", finanțat prin Fondul cultural național.

Parteneri media:
Media Hub
#1 HIT RADIO

Despre cafea
Carina Brăina

Iau o gură amăruie,
Lumea se oprește încet.
Sunt în sfârșit prezentă,
În minte, trup și cer.

Într-un vis profund am picat,
Picioarele mi le-am tot mișcat,
Dar tot îmi spune cineva
Să rămân exact așa.

Cine? Știu prea bine...
Piticul de pe al meu creier,
Joacă, se rostogolește
În ale mele anxietăți înrădăcinate în grădina gândurilor mele.

Dar totuși, poate într-o bună zi,
Acesta se va răzgândi și va alerga
Spre libertatea tălmăduitoare,
Ne-ar face un serviciu amândurora.

cafea

Anastasia Suci

stropi amari înceți, inerti
ochii de cafea prinși în mers
jocul de cuvinte
ce îți părăsesc doar privirea și se pierd în proces
undeva între amigdale

părul castaniu ce curge încet
pe fața inocentă
se-nterupe brusc și devine-un abur greu
și mâinile
încleștate, tensionate, mă țin în imaginar
în locuri care nu există încă
împodobite-n fluturi reci de amintiri
cu note prea subtile... de caramel

dincolo de camera de sfoară
e liniște,
doar pe tine sorbind din când în când
te mai aud
în minte, nu-n aerul mărunț
iar cu mine am acum
doar cana ta cu
urme șterse de cafea

dans oriental

Elena Jebelean

nu a mai rămas din clădirile turcești în oraș piatră pe piatră
doar aroma cafelei, mai trainică decât pietrele,
șerpuiește printre clădiri nu mai vechi de 300 de ani
umple balcoanele cu bucle Art Nouveau
căptușește caldarâmul de granit
și alene
apasă pe clanța grea a porții unei clădiri
intră în curtea interioară
urcă în spirală o scară cu trepte tocite
alunecă
se pregătește pentru spirala vieneză de frișcă

la câteva zeci de metri una de altul
Casa cu Flori și castelul Huniade
pe care nici tunurile nu l-au spulberat
sorb gânditori din cafeaua Illy
zâmbesc în tihnă
și filtrează printre gene
diminețile

peste toate astea
post-meridian
Starbucks și cafeneaua Ovrade
se privesc, dar deocamdată
încă nu schimbă o vorbă
peste tăcerea densă de după
nu s-ar cuveni
să mai scriu

Cafea

Ioana-Paula Trușcă

Îți place cafeaua tare, fără zahăr și fără lapte. Simplă. „Cafea de oameni serioși, cu sufletul rece”. Așa îți spun că e atunci când vreau să te tachinez, să te alint. De fapt, în esență, tu doar pari a fi tare, rece, insensibil. Ești ca un omuleț singuratic. Rănit și înfometat... N-ai fost hrănit cu suficientă iubire. Tu ești, de fapt, cafeaua mea. Așa cum o beau eu, cum îmi place mie: cu mult zahăr, mult lapte. Când mă simt *aventuroasă*, cu multă frișcă sau sirop de vanilie. Așa ești tu cu adevărat. Eu sunt rece, goală, simplă. Port masca cafelei mele, dar, în realitate, sunt cafeaua ta. Suntem cafeaua preferată a celuilalt. Cum e să mă bei în fiecare dimineață? Eu te beau mai rar, ca să nu mă îndulcesc, chiar așa, de tot.

Harta ascunsă

Diana Maroșan

Sorbindu-ți ciorba neagră, așa te trezești numai. Stai cu capul în mâini, la masa din bucătărie, cu pisica lângă tine. Nu vrea cafea, nici să fie mângâiată, vrea doar să stea lângă tine. E un lucru pe care nici nu l-ai băga în seamă în majoritatea zilelor, dar azi te bucuri de el. Căldura trupului lui Oskar îți amintește că și tu ești în viață, că trebuie să faci un efort să te ții în viață. Lângă tine: o ceașcă de cafea și jurnalul negru deschis, gol. Te gândești că ar trebui să scrii ceva, să scoți din tine ghemul de țepi, dar habar nu ai de unde să începi și nici nu știi în ce limbă, dacă e vreo limbă în care să încapă toate spicele alea uscate de grâu.

Când îți umpli pieptul de aer, îți vine să suspini, dar răsuflă cu ușurință, încercând să-ți exersezi recunoștința, chiar și în zile ca astea, în care capul îți e în toate locurile pe care le-ai părăsit și reușești să-l ții în loc numai cu mâinile.

Cafeaua ajută. Îți place sunetul mașinii de cafea, te face să te simți ca într-o cafenea, înconjurat de alți oameni, unde e gălăgie, atât de gălăgie că nu mai poți diferenția între gălăgia din capul tău și cea din afară. Te gândești la traseul cafelei de unde a fost plantată și crescută, apoi culeasă, în țări depărtate de cea în care trăiești acum, te gândești la toate mâinile obosite care au atins boabele de cafea, mâini care sunt plătite mult mai puțin pentru efortul lor decât cele din țările europene care vând boabele prăjite. Te gândești la drumul lor de acolo până aici, la mâini, la bani, la lucruri la care trebuie să renunți și nu reușești.

Cafeaua ajută. Nu mai îți e dor de mama după ce o bei. În dimineața asta doar un shot puternic de espresso. În dimineața asta nu îți amintește bucla de spumă din cafea de răsăritul roșcat de printre buclele ei negre ca ale tale, răsărit cu care fiecare dimineață începea. În dimineața asta parcă nici nu mai ai resentimente chiar atât de aprig, deși te-a părăsit, deși te sună acum o dată pe săptămână ca să vadă cum îți mai merge viața, un fel de a se face să se simtă mai puțin prost că nu ți-a fost alături toți acei ani în care nu contează numărul copleșitor de întrebări greșite pe care ți le-ai pus, pe care încă ți le mai pui, până când bei o cafea și uiți.

Nu îți place cafeaua neapărat pentru gustul ei, mai ales cea neagră, dar mai degrabă pentru felul în care te face să te simți, chiar dacă în unele zile vraja ține mai puțin decât ar fi ideal.

Te gândești cum ți-ar plăcea să te uiți la un film futurist în care la un moment dat personajele vorbesc despre viitor și tu nu poți înțelege ce zic, căci limba se schimbă și ele sunt unde tu nu vei putea fi niciodată, iar acela este un gol cu care tu va trebui să te obișnuiești sau pe care vei încerca să-l umpli cu ceva.

În această dimineață, cu zeama neagră ca noaptea. Îți e dor de tine. Te surprinzi gândind asta.

Dacă ai putea te-ai duce înapoi în pat, ți-ai acoperi capul cu perna și ai începe să plângi. Nu știi de ce sau la ce te-ai gândi, doar ai face-o. Ai plânge până ce ai adormi.

Apoi când te-ai trezi ți-ai spune nu am nevoie de cafea. Te vei trezi și lumina nu va mai fi orbitoare. Și nici lipsa de lumină. Totul va fi într-atât de destul încât nu vei mai avea nevoie de cafea.

Dar nu o faci. Rămâi în bucătărie lângă Oskar. Îți întinzi mâna ca să îl mângâi sub bot, acolo unde îi place cel mai mult. Ești neatenț, dai în cana de cafea în drumul spre Oskar. Oskar nu se clintește, dar paginile goale ale jurnalului ți se umplu de cafea. Ca de o sugativă, cafeaua este absorbită de pagini, de parcă ar fi fost flămânde și nu mai aveau răbdare să-ți aștepte cuvintele. Aștepti până se uscă. Răsare conturul elegant al unui continent necunoscut. Îți treci degetul arătător peste dealurile și peste văile noii țări. Urmărești țărmurile, mările și peninsulele. Traversezi pădurile și munții și dunele de nisip. O hartă numai a ta, o hartă ascunsă. Secretă. Surâzi, te surprinzi din nou gândind că îți e dor de tine, dar nu știi să spui de care „tine” e vorba. Cu harta în față, cu Oskar lângă tine și cu cana de cafea primită de la o fată pe care ai iubit-o goală, te simți mai puțin intimidat de cuvinte. Și începi să scrii. La început cuvinte aleatorii, apoi o mică istorie a cafelei, apoi o descriere a clădirii construite de producătorii de cafea din Viena numai ca să-și arate statutul material de invidiat, continui, legând cuvintele între ele, cu alte cuvinte autostrăzi, creezi cuvinte tren, cuvinte avion, cuvinte bărci, care să te ducă dintr-o parte într-alta a hărții, schimbi limbile constant, fără să mai acorzi atenție fluxului de gânduri, scrii și asta e tot ce contează, îi scrii Yasminei, deși știi că n-ai s-o mai vezi vreodată, dragă Yasmina, sunt lucruri care mă sperie, sunt lucruri care mă paralizează, când eram cu tine lucrurile astea pierdeau din amploare, lângă tine era mai simplu să mă trezesc și să fiu eu sau mai degrabă să accept că sunt un eu nedefinit, un eu între mai multe țări, și îmi e teamă, îmi e teamă, vezi tu, să te iubesc, căci nu îmi permit să mai vizitez noi continente, scrii despre mama ta, ca și cum ar fi o străină, îi faci un portret atât de frumos încât pare ușor de iubit, scrii cuvântul baba, baba, baba, amintindu-ți de darul de tată pe care l-ai avut ocupând golul lăsat de mama, îți scrii numele o singură dată, dar stai câteva clipe și îl tai, nu scrii nimic peste, faci o listă cu cafelele tale preferate, cu rețete pe care le-ai învățat de la tatăl tău și pe care nu vrei să le uiți, rețete pe care le-ai da și copiilor tăi mai departe, dacă vei avea vreodată, la cum se arată situațiile momentan nu vei avea, dar ești încă tânăr, mai ai mult de iubit și de suferit, mai ai multe răzgândiri așteptându-te, scrii îmi e dor și nu completezi cu nimic, scrii doare și nu continui cu nimic. Te doare mâna de la atâta scris, te oprești. Ți-o așezi pe piept ca pe un porumbel ostenit.

Parcă ți-ai mai face o cafea.

**pornind de la expoziția colectivă
*Prezențe artistice semnificative
 din atelierele UAP – filiala
 Timișoara*
 Galeria Helios, mai 2024**

*Scrisoare pentru Maya -
Georgeta Medinschi*

Scumpa mea

Elena Jebelean

gardul curții noastre e iarăși plin de trandafiri ticsiți de albine
vară caldă, cu tine-așezată în iarbă, rezemată de gard
privind lateral spre clanța curbată și rece
pe care deja poți s-o deschizi
ca să evadezi în soarele străzii
dar ce bine este în umbră, aici
pe lemnul cald și uscat
vopsea se scorojește ușor
s-ar cuveni să vopsim amândouă gardul primăvara ce vine
neapărat cu un măr lângă noi, ca să ne fie alături Tom Sawyer
soarele se strecoară printre scânduri până pe degetul tău pe care s-a oprit din zbor buburuza
ca un rubin pe inelul de iarbă
niște furnici caută, se aude un greiere, fluturii dau târcoale leagănului prins de cea mai de jos cracă a nucului
și te găsesc
eu, în bucătăria de vară, fierb gemul de caise
și te aud cum lălăi încetișor cântecelul pentru păpușă
ea adoarme
timpul doarme și el
doar albul trandafirilor e mai roz decât albul acestei scrisori
care te-așteaptă în poartă
ca o hartă pe drum

Point of view – Mihai Moroz

point of view

Anastasia Suci

dacă îmi e frică să fiu cândva mămică,
e normal?

dacă spun că nu vreau
nouă luni să car o ființă
pentru că m-am sacrificat deja,
e normal?

dacă fug prin labirinturi
și păduri de spini îndreptați spre nord
și-mi văd copilul în viitor
m-ar putea ierta?

mă holbez în oglindă
și se uită la mine o fetiță
parcă-mi spune „nu tremura”

pornind de la expoziția
colectivă
Estetica rătăcirii,
coordonată de
Ciprian Chirileanu
Galeria Helios,
18 – 31 mai 2024

Popas

Ema Mate

M-am născut.
Am existat ca o ființă cu formă uniformă
Și am plecat din drumul pavat cu liniile și valurile altora.
Am plecat în călătoria mea și am urmărit...
Nu știu ce exact.
Am plecat în călătoria mea, un tablou alb plin de nimic.
Metamorfoza n-a fost simplă, dar nici grea,
Căci am urmat un fir al vieții
Colorat, necolorat
Alb sau verde
Roșu sau albastru
M-a adus aici
Azi sunt.
Acum sunt în forma mea, cu siguranță nu finală,
După umblete și valuri
Și răni și vise
Și rătăcire și suspine,
Sunt aici.

Self-awareness – Cristina Nagy

Apa de sticlă

Ana Bojoga

te-am văzut prin oglindă. dacă îmi întindeam mâna puțin, aş fi putut ajunge. însă ceva nu era clar. imaginea ta era blurată, diferită de adevărul pe care îl ştiam. credeam că-l ştiu bine.

şi totuşi aici erai. în faţa mea, la o atingere distanţă, dar atât de departe. nu mai vedeam clar. nu ştiu dacă din cauza apei oglinzii sau a ochilor.

m-am apropiat încet şi tu ai făcut la fel. mişcările exacte, precise, distante. te simţeam în faţa mea, din capătul opus al lumii. aş fi putut să trec prin oglindă, dar ai fi încercat şi tu acelaşi lucru şi ne-am fi oprit unul pe celălalt. m-am uitat în ochii tăi. ardeau. dar cu ce sentimente în spatele lor? nu aveam cum să ştiu. faţa mea aproape atingea apa de sticlă. a ta la fel. dacă mergeam puțin mai departe...

m-am tras înapoi cu totul. mi-am şters ochii şi te-am privit lung. ce rost avea? tu erai acolo. eu aici.

Ciprian Chirileanu

pădurea luminată

Elena Jebelean

de câte ori cerul se-ntunecă
în noi se aprind copaci de lumină
între ramuri se ȝes formele
pe ramuri cântă culorile
la răspântiile ramurilor se nasc cuiburile ca niște încrengături
între cer și pământ
în care sufletele noastre se pot odihni
în ele visăm
din ele vedem dincolo de fulgere și tunete
din ele descoperim că orice distrugere este urmată de renaștere

nu privi spre pământ,
nu sunt cărări de urmat
legăturile dintre noi se străvăd
dacă porți în tine o creangă de aur
vino, fă-te copac la izvoare,
atinge-ne cu brațele tale
sunt ramuri
zâmbește-ne cu freamătul vântului tău
este cântec
cercetează-ne cu frunzele tale
pe față, pe dos
fă rădăcini din credințele tale
luminează împreună cu noi

pornind de la expoziția de afiș de film românesc
Secvențe – Marian Sorin Rădulescu
și de la vizionarea filmului *Concurs* (1982, r. Dan Pița)

Galeria Pygmalion,
iulie, 2024

Concurs prin pădure

Diana Maroșan

„Așa o fi traseul ăsta, cu țipete.”

„M-am săturat de concurs. Sunt obosit. Mă dor oasele.”

Să-ți dai ghiozdanul și pungile jos din spinare
Să urci în pădure ca să salvezi un necunoscut
Care strigă ajutor
Iar tu la această strigare
Răspunzi ca la un dor de demult îngropat în tine

Să alergi prin pădure
Să vezi un cal costeliv
Și să nu vezi niciun Don Quijote în jur
Încercând să-l prindă
Să vezi un lac mlăștinos plin de broaște râioase
Și niciun om uscat plutind deasupra lui
Să vezi un câmp cețos în fața ta
Și nicio călăuză luminoasă
Care să te-ndrume
Să vezi o explozie
Și scheletul niciunei poezii lângă sit

O să vezi trupuri de oameni
Pierzându-se-n lumină
Și te vei întreba
Unde
Unde și de ce
Se duc
De pe pământul ăsta atât de verde
Dureros de verde
Pe care concursul e atât de clar
Că nu s-a-ncheiat
De-abia ce-a început ai spune

O să vezi suflete de oameni
Plutind în aer
O să vezi sânge și noroi mult
O să vezi cum ajungi trup fără suflet
Sau suflet fără trup pe parcursul acestui concurs
O să vezi pene albe suspendate-n furtuna unui aer plăcut

O să vezi atât de multe
Uitându-te la același lucru
C-o să te întrebi
Ochii vechi unde ți s-au dus

Eu îți spun tot ce-oi vedea
Nu-n speranța de a te mai împiedica să-ți deschizi ochii
E deja prea târziu pentru asta

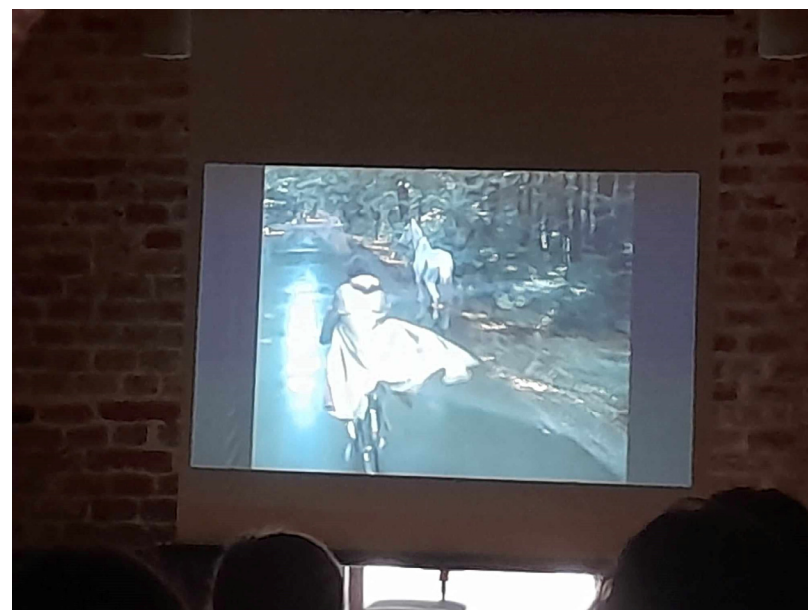
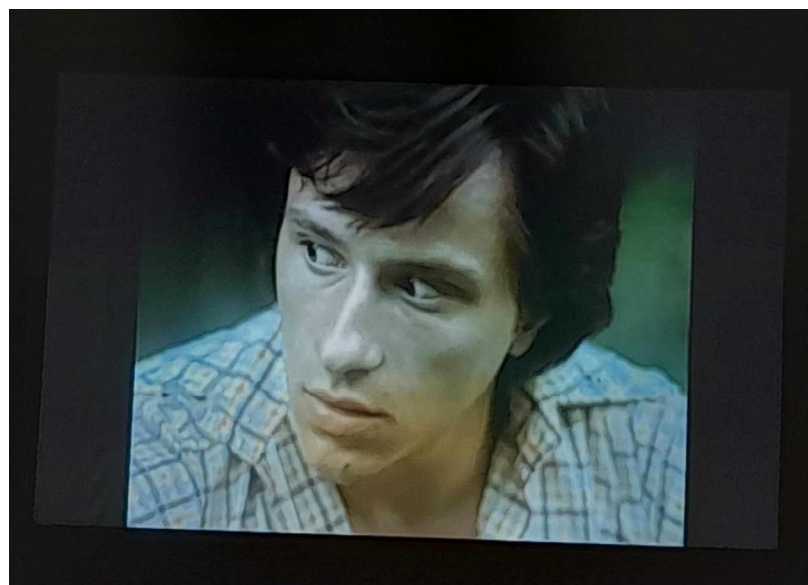
Îți spun numai ca un cântecel
Pe care vei putea să-l îngâni
Când concursul va deveni prea greu
Când vei fi obosit și te vor durea oasele ca niște temelii
Și vei vrea ochii să ți-i închizi

Poate fiind auzite aceste cuvinte înainte
Îți va fi mai ușor să continui
Știind că nu-i numai un concurs
Că până la urmă ești în pădure
Și acolo strălucește mereu
Un verde crud
Atâta timp
Cât îți ții
Ochii deschiși

Da

Elena Jebelean

copacul uscat prăbușindu-se-n mlaștină
ea acoperită de lintiță ca de tăcerea adâncă
a timpului înecat verde
el atât de alb ca o jertfă, pârâind, rămușor, dislocând
coborând cerul
împarte pământul în trei
cine vede-n cădere eșecul
cine vede-n cădere victoria
cine nu vede nimic în cădere
nimic altceva decât ceea ce este, literal, mersul înainte
de frunză galbenă, uscată, frunză ce-ai fost verde-odată
nimic altceva decât bine că n-am fost acolo
sunt calul din basm
și acum, de mă urmezi, cu mine intri-n poveste
eu știu drumurile bune și rele, știu toate capcanele,
știu să zbor, pot vorbi, te pot ajuta, dacă vrei
e un liman, undeva, la el vom ajunge,
nu pentru răsplată,
ci doar pentru că, fără vreme și vrere,
nicio cale nu-i basm
te conduc doar
nu pot să te duc
tu întreabă-mă
din tot ce privești
numai eu n-am să sfârșesc în cârlige
din tot ce privești doar despre mine-ai putea cândva
povesti
spiralele descrise în trap de copitele mele,
tropotul clar pe asfalt,
coama săltând,
capul ușor într-o parte ca să știu – mă urmezi?

... cu concursul dumneavoastră...

Elena Jebelean

pentru a arăta
 cât de mult a contat cândva, undeva,
 contribuția cuiva la ceva
 pentru a arăta
 că nici când facem ceva singuri nu suntem singuri, de fapt,
 că nu suntem unici,
 ci doar o combinație unică a nenumărate fragmente de ADN
 pentru a arăta cât de tare depindem unii de alții
 ca să ne împiedicăm mai spectaculos în mocirla asta penibilă
 iată, o înșiruire de trei cuvinte,
 o expresie, dacă vreți,
 o impresie, dacă așa vi se pare,
 intră și iese în/ din punctele de suspensie
 ca din neant
 ca un fel de ceva între încolo și-ncoace
 ce mai încolo și-ncoace

dar asta numai dacă te îndoiești că Mesia a fost pe aici
 sau că poate să vină
 tropotind ca un cal liber, alb
 căruia noi nu-i putem înțelege albeața, nici libertatea
 privindu-ne ca un tânăr apărut din senin
 al cărui senin e pentru noi la fel de neinteligibil ca limba
 dalmată
 al cărui ultim vorbitor spusese la sfârșit de secol al XIX-lea
dekaja el mi twota...
(tatăl meu spuse...)

**pornind de la lucrările lui Peter Jecza
și de la discuțiile cu Sorina și Andrei Jecza
la Jecza Museum și Jecza Gallery – 18 iulie, 2024**

libertatea noastră cea de toate zilele

Elena Jebelean

mai degrabă cubic decât dreptunghiular,
ca și cum ar fi gata de trimis prin poștă
coletul pe care-l formăm îmbrățișați, cuibăriți unul în altul
se va rostogoli, se va tot rostogoli
și, tocindu-se, va lăsa drum o dâră de bronz
cine va da de ea
cine o va urma ne va căuta fără să știe că ne caută
cineva va zări sfera în care ne-am transformat
mereu rostogolindu-ne, mereu rotindu-ne în jurul soarelui și-n
jurul axei noastre
eliberați de mult din chingile inițiale ca din multe inele potrivite
în cruce
tot mai întrepătrunși
tot mai topiți
tot mai regăsiți
într-un altfel de sine
un fel de ființă nouă, curată, mirată și nepricepând
bucuroși oricând să fim răsăritul și apusul

Libertatea noastră cea de toate zilele – Peter Jecza

univers dantesc
Elena Jebelean

am depășit mijlocul vieții mele
 sigur, e un hotar
 înainte de el construiam lumea ordonată monadic
 căutam căi de ieșire din păduri întunecate
 binele-mi părea bine
 răul – rău
 așa cum și Dante imagina o lume în
 99 de cânturi plus 1
 fiecare silabă la locul său
 fiecare terțină curgând ca un râu înspre marea cea mare
 acum sunt în întunericul cubului, pun la îndoială
 clar-obscurul pădurii, albastrul aripilor, somnul culcușului
 știu că fără ele nu-i luminează nici creangă de aur
 șterg de colb încălțările lui Vergilius
 nu mai cred în întemeieri
 în tăcere, tot mai adânc
 fac din cădere popas și odihnă

imperturbabil, de-atâta dragoste,
 sorii se sting, stelele pică

Untitled

Phillip Kozak

It is a race,
In the grand-master's palace,
Young scholars have gathered forth,
To hear the lecturer talk,
His majesty, the legacy,
For us has been preserved,
His wife, an empress,
A *diriger* of sorts,
Arranged the pieces very well,
But some- they lose my scope,
It's natural, she's only human
Just married to a god,
Who in his own good faith,
Paid tribute to a godly deity himself,
On multiple occasions,
But we will cover one,
A stoic grimace not covered in stone,
But burned in metal, carved in stone,
A truly central centerpiece,
And thus, the race was held,
Now being free from time,
The scholars lost their youth,
Confronted with the test of skill,
Some hurried and felt thrill,
Others breathed, relaxed and rested,
For no work would go attested.

Icaria – Peter Jecza

Icaria

Diana Maroșan

Să-mi iau zborul a fost cel mai greu
Nu căratul aripilor
Și nici măcar creatul lor.

De adunat nuiiele și pene
Până la urmă tot o faci
Căci nuiiele lângă copaci găsești
Și pene lângă cuiburi,
Măcar știi unde să cauți
Și, de fapt, nimic nu-i prea greu de găsit
Când știi ce este acel ceva ce-l cauți,
Chiar dacă e greu să-ți dai seama stând atât de aproape
De pereții labirintici ai unei măști
Care trebuie purtată de tot ce există,
De găsit oricum găsești.

Cel mai greu a fost momentul
În care am îmbrăcat aripile
Și-n care tata mi-a spus
„Zbori!”
Iar cuvintele lui părăsindu-i buzele
Păreau că ar fi reinventat zborul,
Nu degeaba i se spunea cel mai bun inventator,
Degeaba m-am născut fiu al lui și degeaba Minos m-a închis cu el
Căci de inventat n-am știut nicicând,
Mereu am preferat să distrug castele de nisip
Atingându-le în punctul lor slab
În loc să construiesc altele noi.

Atunci însă am realizat
Nu numai că am ieșit din peștera-temniță
Ci și că peștera s-a destrămat
Și că nu mai există cale
Să mă întorc la ea vreodată,
Ce jale, trebuie să mă fi gândit,
Adăpostul meu umed și întunecat
În care lumina nu e o spadă forțându-te să-ți ții
Ochii deschiși.

Cineva trebuie la un moment dat să fi zis
Fă un prizonier să se obișnuiască cu captivitatea
Astfel încât atunci când e liber
Să nu știe ce să facă decât să ceară altă mână de fier să-l ghideze.

De atunci mi-a fost clar
Că numai de inventat peșteri mi-a mai rămas
Sau de acceptat
Că cerul și marea îmi stau în față
Intimidându-mi noua încă întreagă libertate
Cu surâsul lor întinzându-se spre infinit.

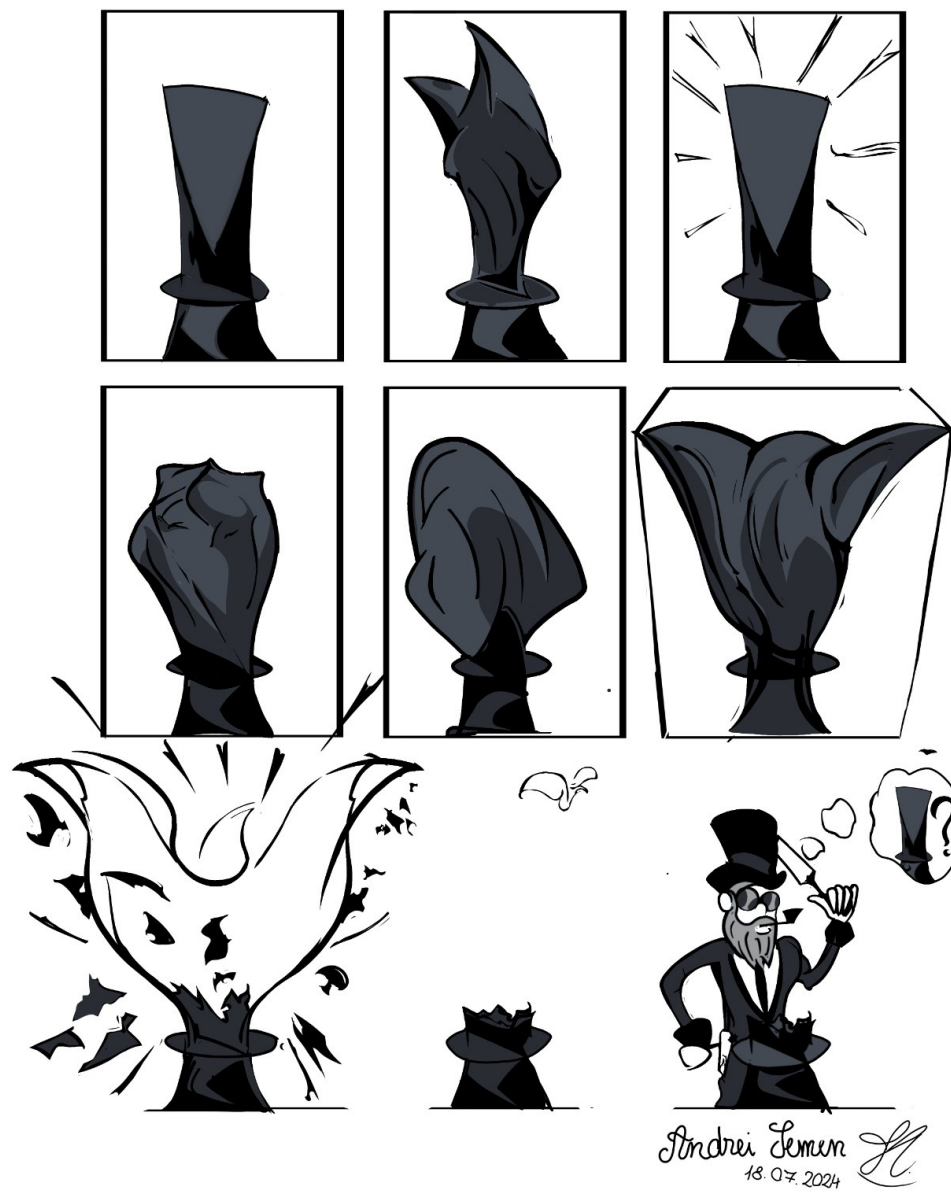
Vă spun, de zburat nu-i greu,
De evadat reușești dacă afli că ești captiv,
Dar ca să-ți iei zborul
Aripile nu ajung,
Să te desprinzi de temniță de întuneric
De pământ.

Vă spun, să-ți spui „acum zbor”
Aici ne așteaptă provocarea răbdătoare
Ca un minotaur blânduț
Cu masca similară cu a ta.

Să începi să fii liber
Nu-i sinonim cu a evada
Să-ți ieși din cochilie
Nu e aceeași cu a te mișca.

Vă spun, eu am început să zbor
Numai când am ajuns prea aproape de soare
Numai când m-am scufundat în sare.

Acum insulă, vă spun,
Pod între cer și pământ
Că zborul nu începe decât
După ce aripile iau foc.

șah cu moartea

Anastasia Suciu

dacă credeai că ai să câștigi
întoarce-te
mai ai două secunde să scapi de brațele mele

dacă te gândeai
că într-un veac distant găsit-ai un leac universal
visul de opal ți-l irosești
și ai să vezi că soarta deja
a fost vestită
de îngeri clandestini cu aripi grele
neantul în care te așezi e un univers
de crini închise
și lacrimile ce le tot înșiri sunt perle
și mărgel
ale unui simplu gând ce se plimbă alene
un zâmbet
ochi goi
pielea de găină, inima zbuciumată și
„șah mat”

fotografie: Grey Crawford (iulie 2024)
Jecza Gallery – expoziția de fotografie *Sisteme I Est - Vest*
Iosif Király & Grey Crawford

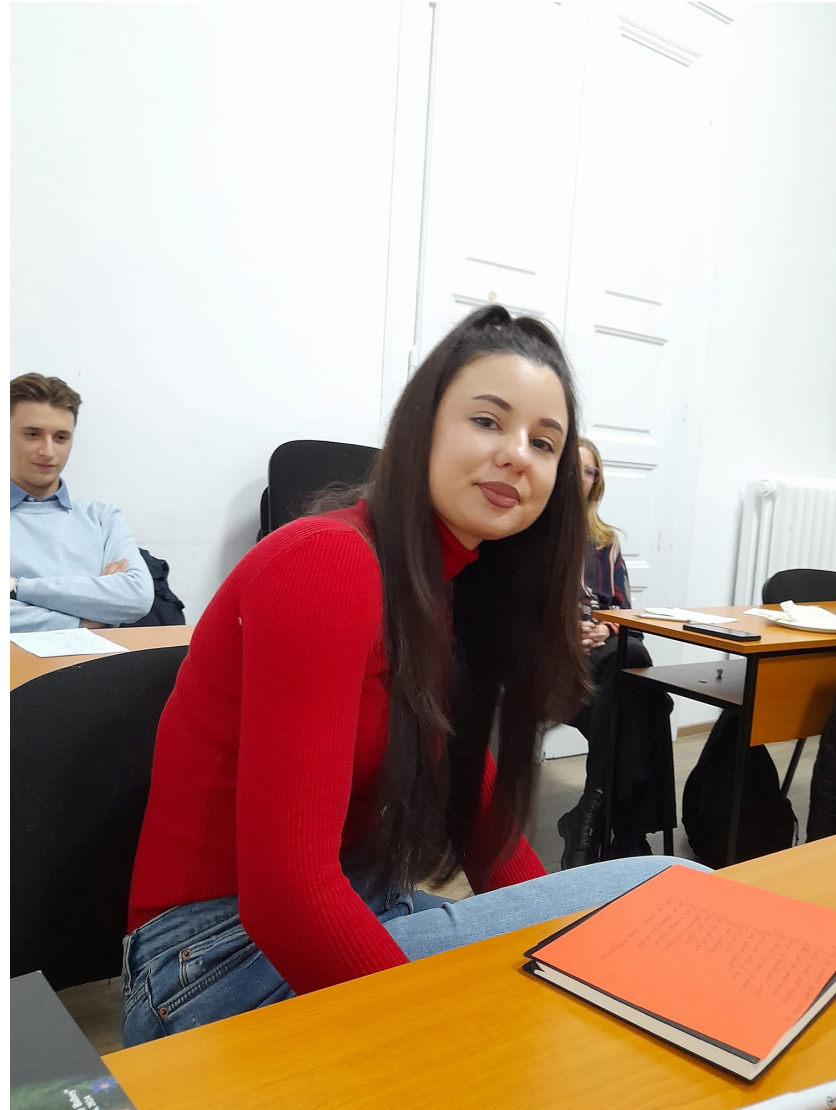

poem colectiv
generând ipoteze ☺ -
7 noiembrie 2024

Iar știința s-a inventat tocmai pentru că...

Simțim nevoia unei explicații.
Altfel, cum am putea încadra
Esența și complexitatea vieții?
Și știința e o artă-n sinea ei,
E arta din bătaia unei inimi,
E arta vitezei luminii,
E arta de a fi.
Și vine întrebarea
Care nu-ți dă pace:
Putem oare explica
Ce presupune a crea, a face?
E doar o simplă acțiune?
E un fenomen mai complex?
Cert e că știința... e un întreg univers.

Ioana-Paula Trușcă

Iar știința s-a inventat tocmai pentru că

Lumea nu mai crede. Unde a dispărut credința?

În noi sau în altcineva – totuna...

Ne privim doar cu globii oculari spărți,

Am uitat să contăm și pe inimă.

Cum este, de fapt, lumea fără cap?

O inimă-nfiptă-n al tău

Gât de lebedă. Asta vreau să văd!

Să clipească atriile!

Să pompeze iubire, iubire și iarăși

Iubire, căci știința s-a inventat

Tocmai pentru că inima lipsea.

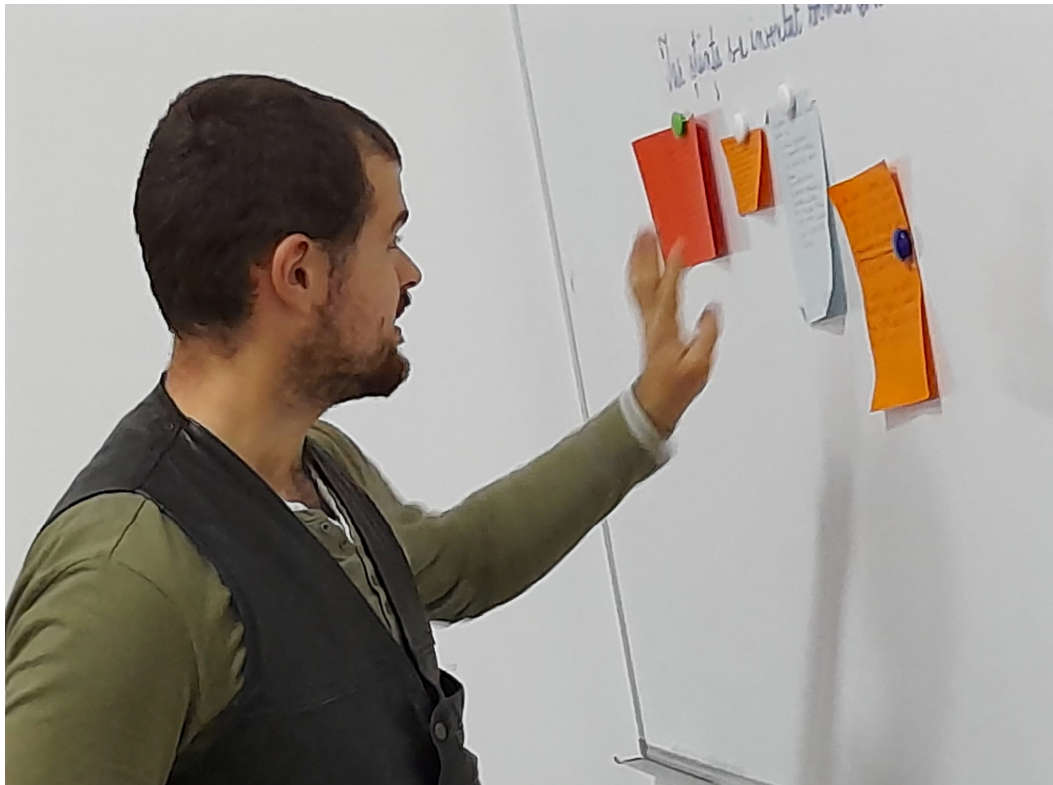
Carina Braina

Iar știința s-a inventat tocmai pentru că...

În adâncul privirii tale
Și-n penumbra minții tale
Și-n sufletul tău mistuit
De o durere tainică
Se ascunde curiozitatea mea
Împletită cu dedicația.
Ele nu vor pieri niciodată,
Vor continua să dăinuie
Până vom găsi o soluție
Împreună.

Alize Dodea

Iar știința s-a inventat tocmai pentru că

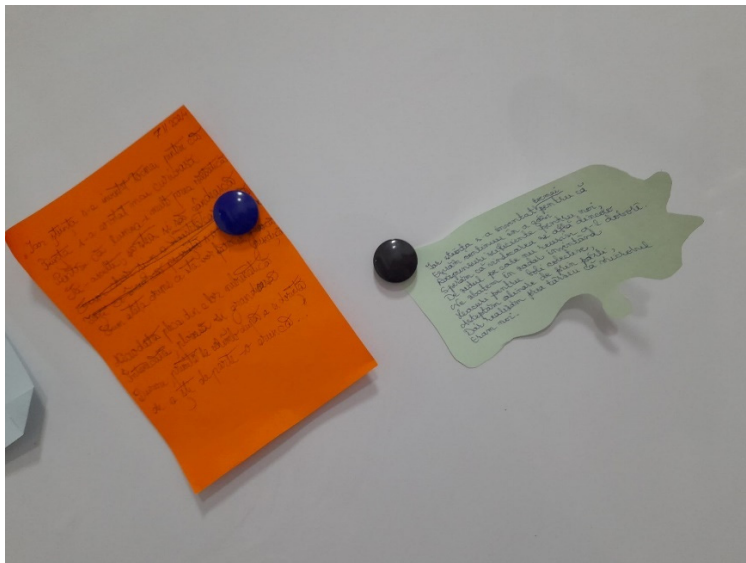
Ființa i-a arătat mai curioasă,
Pentru că lumea-i mult prea sălbatică
S-asculțe, să stea să gândească
Cum atâtea crime ce sta-vor fără să greșească
Niciodată pleca din a lor nebunatică
Întunecată, ploioasă și grandioasă
Durere, primită la schimb după a ei dorință
De a ști ce departe-o aruncă...

Andrei Semen

Iar știința s-a inventat tocmai pentru că...

Eșuăm continuu în a găsi
Răspunsuri suficiente pentru noi,
Sperăm că vindecarea se află dincolo
De zidul pe care nu reușim a-l doborî.
Ne zbatem în zadar inventând
Leacuri pentru boli colective,
Așteptăm alinare de prin părți,
Dar realizăm prea târziu că microbul
Eram noi.

Ana-Maria Ursu

iar știința s-a inventat tocmai pentru că

oamenii nu mai reușeau să se apropie destul unul de celălalt

și era cu totul altceva să afli că sunt spații chiar și între electroni

și că tocmai aceste spații

lasă să se nască între ele

chemarea și așteptarea

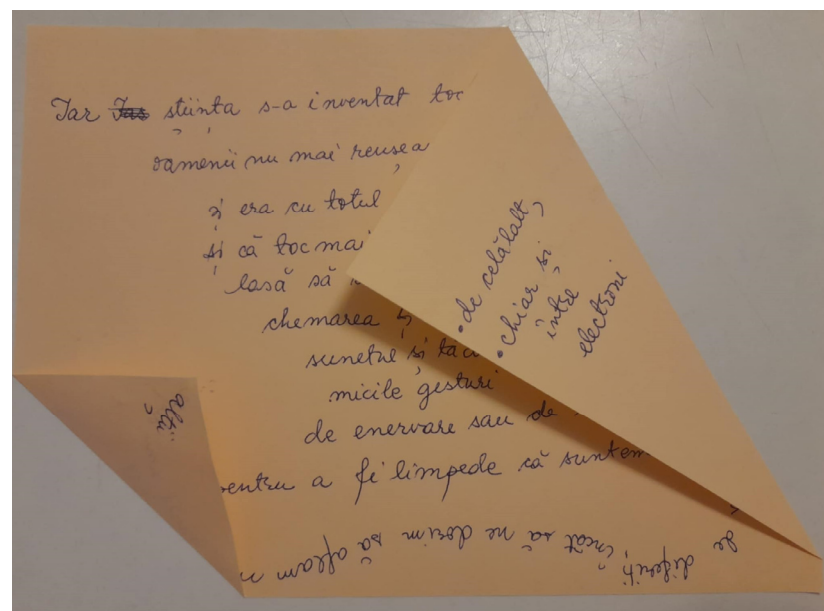
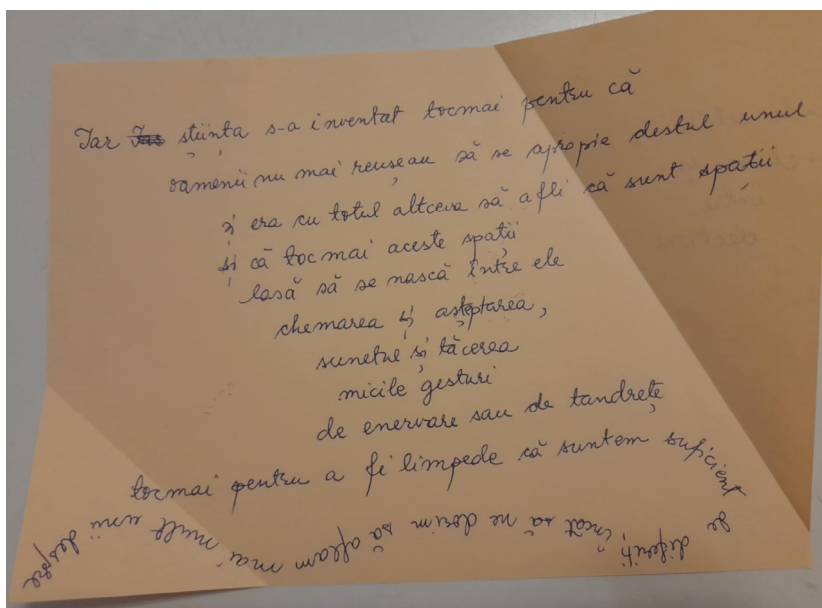
sunetul și tăcerea

micile gesturi

de enervare sau de tandrețe

tocmai pentru a fi limpede că suntem suficient de diferiți încât să ne dorim să aflăm mai mult unii despre alții

Elena Jebelean

Trecător analfabet

Marius Măcrescu

Iar știința s-a inventat tocmai pentru că

Nu-i nimeni s-o citească.
Sau cel puțin rotind o stea
Desprinsă din fereastră

Cu greu găsești pe ea un rând
Ce-i cât de cât lizibil,
Un rând pe care ochiul tău
Să-l vadă intangibil.

Nestingerea îi e atuu
Și asta-i o povară,
Căci orișicum vrei s-o rotești
Va licări și-afară.

Și orice trecător nocturn
Zărind-o de pe stradă,
Va reveni și-ntr-un alt rând
Lucirea să i-o vadă.

**pornind de la discuțiile cu Tudor Crețu despre romanul *Maluri*
– 15 noiembrie 2024**

Scurt fragment despre cum să mângâi vrăbiuțe în timpuri de sângerări

Diana Maroșan

Sângerarea se oprișe. Era mai mult băgat în noul oraș decât ascuns după el, deși îi lua uneori zile întregi ca să se convingă că așa e, de fapt. Dormea uneori cu fereastra deschisă și nu-l ajuta, de cele mai multe ori muzica vântului trecând pe lângă bloc și invitându-l la dans. Auzise că vântul ar fi așa puternic pentru că, pe vremea ciumei, oamenii s-ar fi gândit că ar fi bine să construiască astfel orașul astfel încât vântul să circule mai ușor și să ia boala cu el, departe. Nu știa dacă crede în acea poveste, dar îi plăcea să găsească o poveste care să facă vântul mai ușor de suportat.

Nu mai credea în Dumnezeu de o vreme, nu mai ținea minte care fusese momentul decisiv, dar credea în strămoșii lui, cu care n-a putut continua să împartă o țară, un oraș, un loc, dar cu care împărțea o iubire, se gândea el cât ochii i se umpleau uneori de rouă, cât le spunea unor studenți cum se rezumă la a merge acasă și a-și lua familia în brațe, cum știe, știe că nu-și poate continua viața acolo, căci acolo ar trebui să se cenzureze, să se ascundă în întuneric în loc să-și aprindă lanterna. Spune că e mai bine așa.

Până la urmă, sângerarea se oprișe. Își croise, cu mâinile-i aspre ca niște lopăți, loc în noul continent. Cu mâinile goale își săpase cuibul.

La început a crezut că a făcut-o ca să mângâie vrăbiuțe. Sau porumbei. Sau ciori. Nu avea preferințe sau așteptări simbolice. Avea vise uneori în care lumea era altfel, când se trezea suspina o dată și continua cu interogațiile.

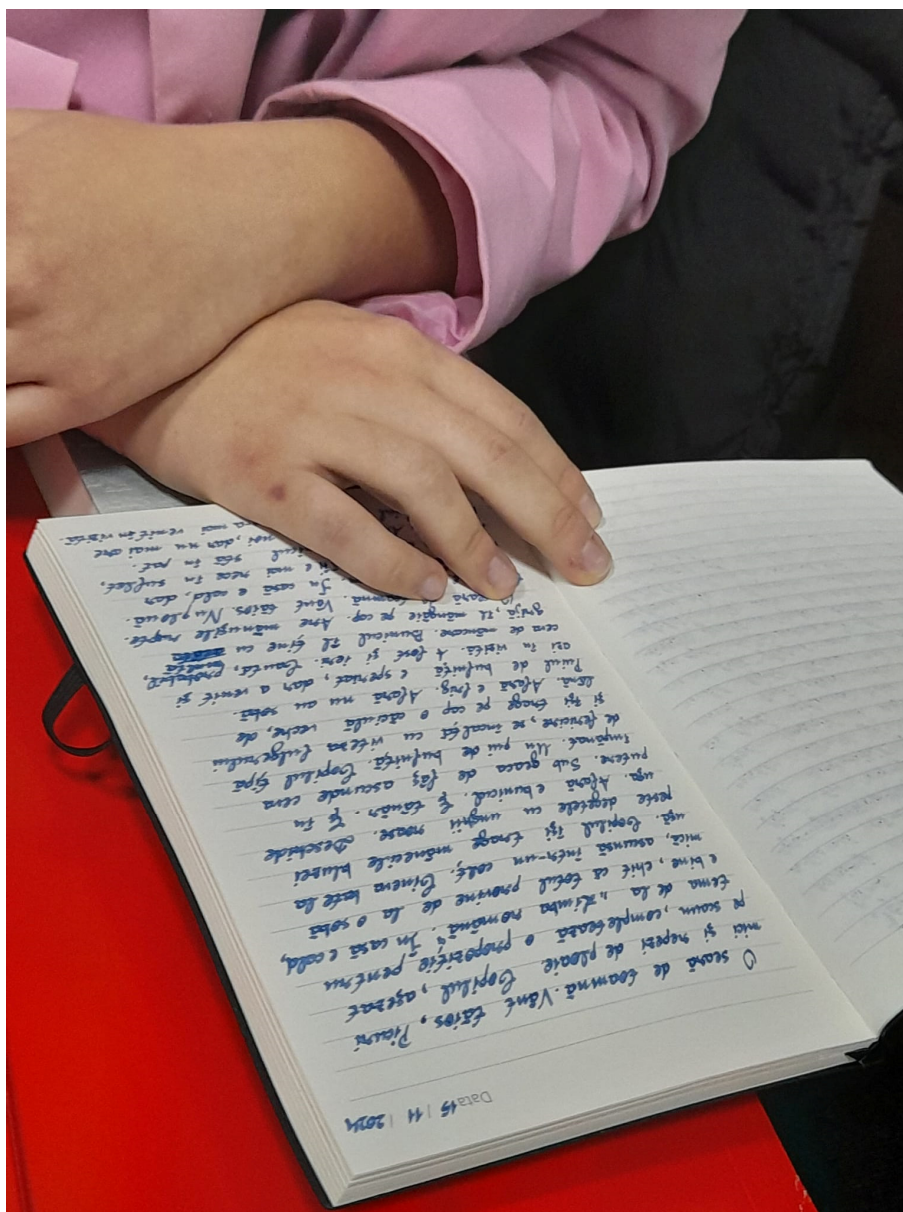
A decide să scrii e a refuza tăcerea, își repetă, după Ngozi Adichie. Zice că e gata să plătească orice preț pentru a fi critic.

Sângerarea, cel puțin, se oprișe. Deschide sertarul de la birou, în care niște vrăbiuțe dorm liniștite, probabil visând și ele la o lume altfel. Le mângâie și zâmbește cu un fel de recunoștință pe care o poți simți numai după ce ajungi să te întrebi dacă poți pretinde că e posibil să îmbraci suferința altora.

Înainte să se culce citește mereu una din cărțile care-l așteaptă pe noptieră. Citește despre sângerări care nu s-au oprit. Nu își poate aminti un număr exact pentru dățile în care a plâns citind, dar se gândește că asta e un semn bun. Înainte să închidă lampa de pe noptieră, mângâie niște vrăbiuțe.

Rémi fugise cu tot cu vrăbiuțe de-acasă. Le băgase sub cămașă și le ținuse aproape de pielea lui caldă, ca să le țină în viață. Le mângâie cu poftă, cu degetul mare, când își amintește cum au supraviețuit împreună. Nu își amintește dacă nu cumva pe aripile lor a trecut granițele. Își amintește numai că nimic nu le speria. Pupilele i se măreau tot mai tare, ca și cum din interior cineva se apropia de ferestrele care sunt ochii, ca să privească în afară.

Sângerarea nu se chiar oprișe. Dar printre blocurile înalte ale noului oraș, ceva licărea: vrăbiuțe.

Vizită în trecut

Ioana-Paula Trușcă

O seară de toamnă. Vânt tăios. Picuri mici și repezi de ploaie. Copilul, așezat pe scaun, completează o propoziție pentru tema la Limba română. Înăuntru e cald, e bine, chit că e doar o sobă mică, ascunsă într-un colț. Cineva bate la ușă. Copilul își trage mânecile bluzei peste degetele cu unghii roase. Deschide ușa. Afară e bunicul. E încă tânăr. E în putere. Sub geaca de fâș ascunde o mică făptură. Un pui de bufniță. Copilul țipă de fericire, se încalță cu viteza fulgerului și își trage pe cap o căciulă veche, de lână. Afară e frig. Afară nu au sobă. Puiul de bufniță e speriat, dar a venit și azi în vizită. A fost și ieri. Caută, probabil, ceva de mâncare. Bunicul îl ține cu multă grijă, îl mângâie pe cap. Are mânușile rupte.

O seară de toamnă. Vânt tăios. Nu plouă. Copilul e mare acum. În casă e cald, dar nu mai au sobă. Parcă îi e mai rece în suflet decât îi era atunci. Bunicul stă în pat. E bătrân. Are mânuși noi, dar nu mai are putere. Puiul de bufniță n-a mai venit în vizită.

Materie

Marius Măcrescu

Mi-e cald.

– Eheii amice, da` ce se întâmplă cu tine?

Paul își încruntă sprâncenele trăgând afară din pachetul roșu o țigară sugrumată de degetele sale îngropate în grăsime. Tot mai slab, tot mai slab.

– E de la căldură, îmi pierd și pofta de mâncare...

Prietenul meu își aprinde țigara și inspiră adânc, cu o ușoară senzație de zâmbet. Inele de fum greu umplu încăperea. Ce ciudat, mă gândesc, încă nu mi s-a declanșat tusea care mă cuprinde mereu când inspir o cantitate atât de mare de fum de țigară.

– Lasă pofta, are să vină ea mâncând. Mă îngrijorezi. La voi, la țară, pare că nu se mănâncă prea bine.

Îmi întinde o țigară.

– Te înșeli, Paule.

– Poate că e cald, da. A dracu` toropeală zilele astea. Măcar ai apă rece de fântână.

– Mda, nu mă pot plânge.

Paul ridică privirea din scrumiera lui roșie. Îmi zâmbeste tot mai larg până când... gura îi ajunge la urechi?!

– Paul?

Își lasă capul pe spate, expirând cu pasiune fumul greu. Privesc îngrozit cum un spasm greu îi cuprinde gâtul și aproape i-l frânge, chinându-l într-o poziție vizibil dureroasă. Totuși, Paul continuă să zâmbească dezvelindu-și tot mai tare dinții.

Sunt îngrozit. Fața prietenului meu se înnegrește și se micșorează, urechile și nasul îi cresc, iar incisivii penetrează gingiile lungindu-se treptat. Figura lui malformată se umple de blană neagră, în timp ce țigara aprinsă dispare undeva în gâtul său. Pare că prietenul meu se află într-o continuă transformare.

Îmi acopăr ochii cu palmele, dar degetele încep să mi se scurteze, pierzându-se în pielea mâinilor. Privesc acum, fără voia mea, ceva ce pare a fi un om cu cap de iepure negru care îmi zâmbeste, privindu-mă prin ochii săi decolorați, albi, ca două perle mocnind. Gura închistată într-un rânet nefiresc scoate firicele de fum.

– Apă. Ai apă de fântână, îmi spune fără să își miște gura măcar pentru o clipă.

E beznă.

O durere surdă îmi străbate capul ca o săgeată. Iar am adormit pe drum și m-am lovit cu capul de geamul autobuzului. Ce noroc că m-am trezit acum, mă gândesc, dezmoștindu-mă. În întunericul de afară au început să se contureze luminile felinarelor sătucului. Autobuzul e iarăși gol.

Nu mai merg la oraș. Mi-e silă de drumul lung și de falsa ospitalitate a lui Paul, de toată gălăgia, mizeria și ipocrizia urbană. Când ești în mijlocul unei mulțimi urbane amețești des... te grăbești fără motiv, de parcă te-ar urmări cineva sau ceva. Poate de asta m-am retras la sat, în fosta casă a bunicii, pe lângă boala mea renală care mă obligă să beau apă dintr-o singură fântână care e tocmai la mama dracilor...

Autobuzul oprește, în sfârșit, în singura stație de la periferia sătucului. O ceață densă și un miros puternic de fum îmi umplu plămânii la coborâre. E atât de cald. Dintre toate lunile, iulie mă supără cel mai tare. Se pare că iar a luat foc o casă.

Pornesc pe jos spre casă. Căldura îi zăpăcește pe oameni. Pot auzi larma din partea cealaltă a satului. Zăngănit de găleți și strigăte... Tresar. Nu am fost niciodată slab de înger, nu am crezut în superstițiile din Fântăneni. Le consider prostii. E incredibil ce forme poate încerca să atribuie mintea umană necunoscutului... De fapt, de asta am fost singurul din frați care s-a mutat în casa bunicii uitată în capătul lumii, casa pe care doar un drum o desparte de sinistrul cimitir al satului. Morbiditatea locului mă face să mă apropiu iarna de focul sobei vechi și să mă cufund în lectură...

Mai am așa puțin. Am cimitirul în partea dreaptă, iar ceața asta mă apasă pe creier.

„Ce-i asta?!”

Dintr-un punct neluminat de felinarele străzii, o umbră mică, neagră, se profilează străbătând ceața densă. Împietresc. Din mijlocul drumului, un iepure negru ridicat pe lăbuțele din spate mă privește, fix, cu botul ridicat. Imaginea lui Paul cu cap de iepure îmi apare în minte, asemenea unui impuls care îmi străpunge întreg capul, făcându-mă să îmi închid involuntar ochii și să-mi lipesc palmele de frunte, în încercarea de a scăpa de oroare. Am deschis ochii. Nici urmă de vreun iepure.

Am mărit pasul. Pietrișul scârțâie sub greutatea pantofilor mei. Poate că vizita la Paul și țigara oferită mi-au făcut rău; cu siguranță mi-a dat o țigară din gama lui „specială” din adolescență. Pe Paul îl cunosc din copilărie și, pesemne, am legat asta de iepure, animalul care îl obsedează de când a omorât unul într-un accident. Îmi e rușine de ceea ce am visat. Săracul Paul, era doar un copil când ne-am gândit să îl legăm pe Cenuș, iepurele lui negru, de tricicleta lui și să îl plimbăm prin tot satul...

Pare că ceața s-a mai risipit. În sfârșit ajung la poartă. Tanti Sana, vecina nebună de vizavi, mă aștepta în poartă să îmi anunțe iar vreo stupizenie de-a ei.

– Fiule, Domnul să te aibă în pază! Vasile, Vasile m-o strigat iară! Vrea să-i duc apa vieții din fântână tinereții. Nu îi aduci mătușii puțină apă de la fântână?

Iaca dracu`, mă gândesc. Satul arde, eu sunt amețit de cap și babei acum i s-a făcut sete. Îmi închid pentru o clipă ochii ca să-i pot da liniștit peste cap fără să fiu observat de ea și încerc să mă adun.

– Tanti, sunt obosit, nu am timp acum să aduc apă de la fântână. O să trec dimineață pe la dumneata.

– Nuu, Doamne ferește, azi e noaptea când se prinde sămânța, acu-i luna roșie a trezirii, ori iei apă, ori te ia dânsa pe tine...

Am închis poarta și, odată cu ea, și comentariile vecinei. Bine că am scăpat de babă. E singură de când o știu și tot de pe atunci îmi spune că își aude soțul strigând după apă. Stă și ea lângă cimitir, ce-i drept. Omul nu mai știe ce și cum după o traumă și atâția ani de locuit lângă un asemenea loc...

Ce surpriză. Casa e pustie, așa cum am lăsat-o înaintea plecării. Pendulul de la intrare mă face să realizez cât de târziu e. Ora 23:00 trecuse de mult. Am de gând să fac o baie lungă și să mă culc în patul de la etaj. Am toată casa la dispoziție, iar acolo e cel mai răcoros.

Ceva e diferit, mă gândesc privind cum cada se umple fără zgomot... De ce e atât de liniște? În mod obișnuit, casa bătrânească scârțâie din toate încheieturile, mai ales când urc scările, dar astăzi totul e mut. Pare că fumul îmi înăbușise fiecare pas, fiecare acțiune până în cameră, la pat. Nu se aude nimic, nimic, iar eu sunt obosit și privesc la carpeta de pe perete, pe care un iepure negru ronțăie de zor un morcov. Îmi închid încet ochii.

Paul.

M-am trezit buimac, transpirat. Am fost spectatorul aceluiași vis cu Paul. Încerc să mă adun. Prin fereastra crispată de la capătul patului pătrund fâșii de raze albastre, fantomatice, care trădează răcoarea unui peisaj celest clar ca o lacrimă a nopții. Ce ciudat, pare că e cald numai în camera mea, pare că sunt izolat de tot... Ce-ar fi să deschid puțin geamul?

Nu mă pot mișca.

Din patul înghesuit de perne, privesc împietrit la iepurele negru pictat pe tavan, deasupra patului meu. Vreau să înghit în sec, dar saliva mi se oprește în gât. Îmi mișc ochii către carpetă. Un morcov pe jumătate ronțait levitează pe un fond gol... E atât de liniște! Se aud acum numai ticăitul pendulului de la parter care apasă atât de greu și gândurile-mi desperate izbindu-se cu fiecare inspirație de pereții minții care sunt din ce în ce mai înguști, mai opaci, și pierzându-se în expirație pentru ca mai apoi să inunde atmosfera uscată. Toate revin mai copleșitoare, fiecare nouă inspirație devine mai scurtă, fatală, sufocantă, chinuitoare pentru nenorocita-mi ființă. Pare că mă depărtiez tot mai mult de realitate, pare că iepurele de pe tavan începe să țopăie, iar eu îl urmăresc în timp ce privirea mi se înrămează cumva într-o fereastră bleagă prin care nu doar eu pot vedea. Mă simt tot mai vulnerabil, simt cum pot fi văzut la rândul meu și cum nu privesc singur... Aud ca prin vis. Pendulul de la parter pare să bată miezul nopții. Simt din nou cum acel iz chinuitor al fricii care abundă în încăperea îmi umple plămânii. Oare visez? Oare unde sunt? Pierdut undeva în așternuturile minții mele, aș vrea să urlu.

Ceva mă ridică din pat. Ființa mea nu îmi mai aparține. Ori oare eu fac asta? Ce mi se arată? Pășesc mașinal până în dreptul ferestrei din cameră și privesc prin ea. Se distinge cimitirul iar în mijlocul său, peste cruci de plumb și cavouri gri întunecate de ceață, fântâna albă cu cumpănă și găleată... Îmi pot vedea reflexia în geam. Prin ochii albi șterși, goi, mă văd atât de palid, iar gura îmi e înțeleștată în ceea ce pare un zâmbet cumplit. Aș vrea să urlu, dar nu pot. E ceva în spatele meu. Un iepure se plimbă prin cameră?

Simt cum trupul îmi e ridicat în aer, plutind deasupra podelei bătrâne. O pală de vânt puternică, apărută de nicăieri, izbește sticla ferestrei spărgând-o în fața mea. Simt cum miile de cioburi îmi penetrează carnea, sfâșiind-o, iar sângele îmi șiroiește de peste

tot. Fără să clipesc, ca o marionetă însângerată manevrată de un păpușar nevăzut, trec prin rama ferestrei, îmbrăcat numai în cămașa de noapte. Ajung în fața porților de lemn masiv ale cimitirului. La o trecere a iepurelui negru, care pare să mă însoțească tot timpul, acestea se deschid, dezvăluind o potecă mută la marginea căreia se conturează cumplita fântână. Trec asemenea unei ofrande printre morminte cu silueta-mi albă, fantomatică, parcurgând distanța fără să mai ating pământul. De o parte și de alta a potecii damnării, umbre ale morților cu capete de animale mă privesc așezate în poziții contorsionate, cusute parcă de-a lungul pomilor goi, schingiuite pe crucile înmărmurite, ori ieșind din pământ.

Mă așez desculț pe marginea fântânii. Încadrat în învelișul alb al puțului, domnește neantul. Cu capul lăsat pe spate și gura încleștată în același rânjet diabolic, cu brațele larg deschise, privesc spre cer în timp ce, sub mine, fălcile puțului par să se deschidă tot mai mari... Vântul îmi lipește cămașa însângerată de corp. Simt cât de slăbit sunt. Trupul mi se ridică pentru ultima dată în văzduh, unde ceața mi se ia de pe ochi. Îmi aduc aminte: Paul e mort de trei ani. Privesc sub mine în puțul deschis. Omul cu cap de iepure mă așteaptă, iar eu, dintr-odată, mă desprind. Văd, într-o ultimă sforțată de a privi în sus, cum toate umbrele morților zvâcnesc într-o spirală înconjurându-mi căderea în puț. Capacul se închide peste mine.

Pendulul bate ora opt, iar eu sunt în patul meu, mângâind un iepure negru. Pe țesătura carpetei de pe perete, un morcov pe jumătate ronțait levitează pe un fond gol.

Stinge lumina

Andrei Semen

Rece. Necruțător. Te-ar mânca de viu de poftă, nu de foame.

Locul ăsta e exact pe gustul meu.

Toți ți-au spus de jungla de beton, cu ființe mari și mici, fiecare un prădător pentru celălalt, o pradă pentru propria-i persoană și viceversa. Gândește-te ce vânează și ce crezi că vânează fiecare, ca să te vad mai bine.

Te-ai întâlnit cu acele statui și blocuri, străjeri ai lumii vechi și fundația casei fără acoperiș a lumii noi? Eu așa cred, când ascuți bârfele călătore prin timp ale doamnei Piatră și ale domnului Beton, auzi și cum dansează pe ritmul ecourilor de pași din locurile goale. Când realizezi cum îți șoptește încurajări și înjurături orașul, poți să auzi mai bine.

Sigur ai observat industria de oțel, inima-i pompând ziua să-și mențină scheletul în mișcare și noaptea ca acompaniament muzical al ființelor mari și mici, pe care le îngrașă continuu, să le poată mânca mai bine.

Asta, în centru.

Dar la periferie e și mai mișto.

Ziua? Cuibușoarele ființelor ce pleacă la locul de vânătoare și de joacă.

Dar noaptea...? Uită-te cu atenție. Ce vezi? O pânză albastră înghețată, care de sus până jos se întunecă (nu știu dacă așa trebuie să fie pictura sau dacă e pânza nașpa) și care are niște pete mici, calde ici-colo. Ce sunt petele calde?

Un refugiu, adăpost de la goana după și fuga de bestii?

O capcană, o frumoasă floare carnivoră gata să înghită orice mică insectă naivă?

Un foc mititel, ce dorește să-și consume pătrățelul, poate-poate înghite pânza?

Pericol iminent, furia haotică a naturii urbane ce consumă orice în calea ei, comprimat și ascuns în straie de licurici?

Uite că nu știu. Dar... nici tu nu știi.

Și, și dacă știi, nu prea ți-e de folos.

Nu poți presupune că vei recunoaște calmul sau furtuna instantaneu. Poți doar să te uiți în jurul tău și al altora. Să-ți îndrepti atenția la ce se ascunde în frig și ce așteaptă la căldură.

Poți să mergi acolo și să vezi.

Sau...

Poți să stai și să privești. Stinge lumina.

pornind de la o fotografie de Suzana Fântânariu, postată pe pagina de Facebook a autoarei, cu ocazia împlinirii a 77 de ani - 15 septembrie 2024

Am pierdut atât de multe în viață. Am câștigat atât de puțin. Dar puținul acesta m-a pregătit pentru Ultima Mare Aventură. Ghidul și destinația rămân însă necunoscute până în ultimul moment .

Se spune că la trecerea pragului dintre lumi vine cineva drag să te însoțească. Dar se spun atâtea, nu-i așa? Am fost lângă mama când a murit. A plecat singură. Ce-o fi asta? a șoptit. Nu părea speriată, doar uimită. Când respirația ei s-a oprit, m-am simțit dintr-o dată ne-iubită și culorile au dispărut din lume pentru o vreme. Sper, mamă, că mă vei călăuzi spre Dincolo atunci când călătoria mea pe acest pământ va fi ajuns la sfârșit.

Despre Dincolo știu doar ce mi-a arătat îngerășul meu păzitor. Cred că a încălcat, săracuțul, milioane și milioane de reguli pentru a mă alina într-un moment greu al vieții mele. Nu-i știu numele, dar tare mi-ar plăcea să îl știu. Numele au putere, așa că poate nu m-am calificat încă pentru a-l afla pe al lui?

Dincolo am văzut verde. Dincolo am văzut albastru.

Am auzit foșnet de cărți și cântec de leagăn. Râsul molipsitor al tatălui meu.

Am simțit pielea mamei mele sub degete și mirosul ei drag.

I-am simțit aproape pe toți cei pe care îi iubesc. Pe aceia care au transformat pașii mei împleticiți printr-o mlaștină de ciment într-o alergare cu picioarele goale prin apa mării.

Am simțit Bunătatea învăluindu-mă.

Deschid ochii și îmi dau seama că nu am pierdut nimic în viața asta. Am câștigat atât de mult, iar preaplinul din sufletul meu binecuvântat este cel care m-a pregătit pentru Ultima Mare Aventură.

Dar nu încă. Nu încă.

Căci ceea ce trăim în viața aceasta își lasă amprenta asupra lumii de Dincolo. Rucsacul care mă va însoți în călătoriile de-a lungul și de-a latul eternității pare plin doar pe jumătate. Aș mai putea adăuga câte ceva. Ceva care mă face să râd, să chiui de bucurie, să lăcrimez de emoție. Sau poate experiențele trăite alături de cineva care a reușit să mă vadă și să își croiască drum spre inima mea.

Prin urmare, nu încă. Nu încă.

Căci lumea asta este mare și ziua de mâine abia stă să înceapă.

77

Iris Popescu

Se face un troc cu tot ce a mai rămas de umplut
Se povestește cu toți pe care nu i-ai cunoscut
Se servește ceai îndulcit cu un nou compus chimic
Se râde de suferință
Se plânge de bucurie
Se spală în apă de ploaie
Și-apoi îl calci în picioare și treci mai departe

77

Elena Jebelean

în oglinda acestui călcâi de Ahile
Ulise e gata să încoarde iar arcul
urma se umple de amintire
e făcută din amintire
ca o iederă amintirea se grăbește
să crească, să înconjoare, să învie, să îngroape
golul ce altfel
n-ar fi spus mare lucru
orice prezent e un gol care tinde
spre limită

77/Pareidolie

Teodor Maxim

Pas. Pare poate
pentru puțin timp palma
propriului picior.

urmă în asfalt

Anastasia Suciu

cât catări îți joacă soarta-n table
mici însemne din strămoși
se strecoară
urme lungi, pași, semnale din nămol

corbii s-au ascuns în scorburi
după ce visul amnezic ți-au distrus
„Copiii noștri vor fi liberi”
răcnește urma din asfalt
dar nici ea nu știe
că mai nimic nu s-a schimbat
și călcăm pe aceleași urme
doar ca să găsim alte dale de marcat
să nu moară speranța stinsă
că-n viitor călăii vor-nceta

destin blestemat și iubit
oraș sărman mă răstignești
nația mea lichidă – marea mea singurătate
nu te regăsesc

Șaptezeci și șapte (77)

Ema Mate

O inerție ciudată îmi împinge pasul către
Oglindirea din pasul greoi printat în pietrișul leneș.
Rămâne în urma mea un copac întors, crescut din cer
Și balta de noroi desprinsă din tocul pantofului meu...
Mi s-a udat șoseta și regret suma deciziilor proprii,
Care mi-au condus ușor pasul nițel dezorientat către...
Aici
Mă gândesc cu ciudă la copacul cu susul în jos
Și la șoseta mea care, uscată, m-ar fi purtat
La fel de bine prin țara minunilor.
Se pare că nu-mi priește, așa cum speram disperat, acel
Acolo,
Așadar, pentru acum,
Aleg să mă uit la cer și să mă bucur de tovarășii de drum
Ai picurilor din umbra pantofului meu.
Voi zâmbi.
Căci ce-i pasă reflexiei mele grăbite de plâns sau de surâs?
Eu sunt aici și acum.
Oglindirea a rămas atunci și acolo.

Consolare

Dodea Alize

De prima dată când ai pășit în cabinetul meu, am început să schițez un tablou al minții tale. În timp ce îmi povestești gândurile și îndoielile care te năpădesc, eu continui să trasez liniile tabloului. Cu șovăială îmi povestești despre trecutul tău, care a lăsat urme adânci în memoria ta. Mă grăbesc să îți reconstitui trecutul, pornind după aceste urme, pentru ca o furtună să nu le șteargă definitiv. Mă gândesc ce interesant e că aceste urme au formă de pantof, lăsate de oamenii care au intrat în viața ta. E ușor să îmi păstrez drumul, însă mi-e teamă ca furtuna să nu acopere urmele, pentru că deja ploaia s-a stârnit, iar picăturile au început să cadă pe pământ. Simt că mă afund în noroiul care s-a format.

Când tăcerea se așterne în jurul nostru, există o clipă de răgaz, în care te privesc în ochi și îmi dau seama că spectacolul lumii s-a stins pentru tine, iar toate culorile vieții s-au scurs într-o nuanță de gri. În acel moment, îmi doresc să reușesc să salvez acest tablou, completându-l cu culori vibrante și trasând contururi clare. Și poate că, dincolo de foșnetul halatului meu alb, vei vedea un licăr de speranță și compasiune în ochii mei.

nu e dezirabil să te imaginezi îmbătrânind
să te imaginezi la orice altă vârstă decât cea curentă pe care încă n-o realizezi decât după ce ai trecut prin ea
nu e dezirabil să îți amintești că te afli în timp ca într-o barcă
te duce tot timpul tot înainte
dar ai prins loc numai la geamul din spate
și de cele mai multe ori te poți uita numai prin el
la valurile pe care le lasă barca în urmă
nu e dezirabil nici să te ridici deasupra bărcii
și să îți amintești că barca are formă de urmă lăsată-n zăpadă
că în călcâiul ei se vede de deasupra uneori
numai figura unui om singur la masă
bându-și cafeaua și mâncându-și mâncarea în tăcere
și nu un hercule rezilient trăgând cu arcul
nu e dezirabil dar o vei face oricum
la mulți ani îți șoptesc
și pentru o clipă numai îți închizi ochii
și față spate sus jos nu mai contează
sufli lumânările
și e întuneric numai pentru o clipă
nu e dezirabil dar e necesar

...Poftim?

Andrei Semen

Cineva a fost aici. Sunt sigur. Dar sunt sigur și că ieri aici a fost nămol, nu ciment.

Deci...

De ce a turnat cineva ciment aici?

De ce a pășit altcineva direct în el?

Cum s-a putut usca, în cazul în care întreaga noapte a plouat?

Toată săptămâna a fost de o monotonie insuportabilă, nici nu pot descrie cât mă bucură un mister, cât o fi el de insignifiant. Vreau să știu ce s-a întâmplat!

Nu cred că ar fi putut un om să toarne DOAR ca să pășească în el și nici nu cred că au fost copii, e prea mult efort pentru o glumă proastă...

„Mă scuzați...”

...Cine a vorbit?!

Mă uit în jur, nu văd pe nimeni. Poate mi s-a părut.

„Dați-mi voie, vă rog.”

Aud un glas de om, dar nu văd pe nimeni. Mă cuprinde un fior? Nu e chiar atât de frig afară...

„Garantat este al meu.”

Din nou. Parcă ar fi cineva lângă mine și, totuși, vocea are ecou, e ca și cum ar vorbi același om de peste tot. Frigul devine din ce în ce mai puternic. Parcă și pământul îngheață...

„Scuzați încă o dată, cred că iar mi s-au desfăcut șireturile.”

...Poftim?

Urma dispare din pământ, iar „cimentul” își pierde consistența. Fiorul se diminuează încet, iar solul pare să înghețe și să se dezghețe în direcția în care era îndreptată urma.

...

Alte urme? Urme care apar și dispar? În afară de ultima -

Vocea revine, ecoul ei este cumva mai puternic și mai ascuțit ca înainte.

Vocea începe să înju- să vorbească nițel mai puțin politicos decât înainte. Eu, sincer, m-am răzgândit, nu mai vreau să știu ce s-a întâmplat. Pare simplu, dar nu vreau detalii. După asta, parcă-parcă prefer monotonie în loc de mister. Oricum, tot cu „m” începe.

Alte vorbe, și mai grele, de data asta parcă totul a înghețat. Și tună, și fulgeră?

Data viitoare să-ți iei cu fermoar. Eu plec de aici.

**poemele lui Alexandru Potcoavă,
propuse ca punct de plecare pentru exercițiile noastre de scriere**

arte poetice chirii manifeste

necrologuri și alte asemenea
cred în prieteni și ei
treaba lor în ce cred
oricum
în oglinda retrovizoare
viața și moartea se uită
ca aiuritele la mine
ca ametețele se
țin în brațe pe mijlocul șoselei
în timp ce mă îndepărtez în viteză de
amândouă și mă doare fix undeva cine
înaintea mea vopsește la nesfârșit
linia continuă

monoran

pe vremuri maică-ta
făcea curat prin scări de bloc
iar tu – un tânăr furtunos – o ajutai
să ducă mizeria la container
cu aceeași ușurință cu care ai scris poezie
și ai oprit tramvaiele în piața maria
în decembrie '89

ai sperat atunci să duci la gunoi
cenzura tirania și impostura
în schimb ai devenit nume de stradă
periferică dar locuită de
lume bună care nu are o
problemă să-ți scrie numele
pe tomberoane

vighi

întinși confortabil pe iarbă
lângă micul tău iaz cu
broaște țestoase și pești aurii
sorbind în tihnă din vinul de lipova
și țuica de parța sau
gătind un gulaș de revelion
în ceaunul ariergarda
sub umbrelă pe ploaie
când nimeni nu se mai aștepta
am renăscut acest oraș
prin poveștile noastre
stradă cu stradă
chiar dacă niciuna nu ne va
purta vreodată numele

strada fără nume
Elena Jebelean

are nume,
e chiar numele ei,
fără nume,
care mă privește în ochi
de pe tăblița de marmură albă
întrebându-mă cam tăios,
cu muchia clădirii pe care e pusă
de unde până unde numele
chiar contează

nu contează,
nu contează care e numele
îi spun eu,
contează doar să fie
așa, ca o strigare de catalog,
ca să poți fi strigat când e cazul
așa, ca o ciupitură de braț
ca să poți să te gândești tu pe tine când e cazul
să renunți la *eu însumi*, la *tine*, la *Eu*

așa, ca atunci când știi că ești înfiat
și nu știi, nici nu simți, nici nu înțelegi cine ești
fără să-ți ascuți cu totul rădăcinile care mai cântă

e doar o chestiune de identitate, nu de ființă,
chiar nu contează,
intervine strada,
și fără nume trăiesc,
tot așa cânt cu umbrele mele cerul albastru,
praful umed în ploaie,
fulgii de nea

Strada fără nume
Diana Maroșan

Nu contează care e numele, îți zic, dar vreau să te strig pe nume, vreau să îți scap numele în propozițiile mele, de parcă ar fi semințe care vor înflori dintr-odată, vreau să îți văd reacția când numele îți e pronunțat greșit, vreau să te văd căpătând noi dimensiuni în funcție de gura care te pronunță. Cum te cheamă, mă întrebi iar, sperând că de data asta îți voi spune ceva nou. Încerc să te distrag, încerc să îți povestesc despre cum pe vremuri străzile din Viena nu aveau nume, ci spuneai, de exemplu, trăiesc pe strada cu clădirea cu desenul cu vaca jucând table. Dar și ăla e un fel de nume, îmi spui, un nume e ceva care ne face existența accesibilă și altora. Nu îmi e teamă să mă vezi, să mă percepi, să mă schimbi percepându-mă. Nu îmi e teamă de rădăcinile ascunse sub pământ, pe care nu vreau să le dezgrop. Nu îmi e teamă nici de relația bizară și greu de definit dintre ființă și identitate. Mă întrebi cum mă cheamă și, în loc să-ți spun un nume, îți spun un om ținând cu piciorul ușa deschisă la un tramvai, pentru ca cineva să poată urca în fugă, îți spun frunze umede de lacrimi nevinovate, îți spun oameni îmbrățișându-se în fața unui semafor, în așteptare, îți spun ridurile ca niște râuri secate din chipul mamei, îți spun spațiul gol dintre cuvinte în care sunt sigură că ne ascundem ființa goală, îți spun sunt, nu îți spun mă cheamă. Îți spun sunt o stradă fără nume, sunt pașii oamenilor pe care i-am găzduit. Îmi spui ai cel mai frumos nume.

Bate ceasul...

Marius Mărescu

Bate ceasul ora morții
Și înfrigurată-n taină
Tu te lași purtată-n noapte
În însingurata-ți haină.

Nopti și nopti, trecând de-a rândul
Stea cu stea ai numărat
Lung, întreg anonimatul
Până te-ai împiedicat.

Ai căzut din bolta clară
Și te-ai spart în resturi moi
Absorbînd, în loc de stele
Glod, mocirlă și noroi.

Ceasul bate încontinuu.
Timpu-i parcă-ncremenit
Iar pe cerul de mocirlă
Însăși moartea a murit.

Nu-i sfârșit etern în sobru
În macabru ori damnat
Căci un singur sine zace
În eternul măsurat.

Iar acela veșnic este
De-nceput, de retrăit,
Într-un gând în care-o clipă
A-nceput un alt sfârșit.

Și murdară, din mocirlă,
Peste tine-același cer
Va privi cu răutate
Și cu stele de mister.

Tu alegi să scuturi ceasul,
Să îmbraci, sau nu, voit
Timpul, ori să-i dai o clipă
-N care să fi-ncremenit.

UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „VICTOR BABES” DIN TIMIȘOARA

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ „EUGEN TODORAN” TIMIȘOARA

acțiuni culturale @UMFT

Renée Renard:
Expoziția
Lumi la intersecții. Destine din arhivă

Atelier de scriere creativă

vineri 29 noiembrie 2024
ora 17:00

Biblioteca Centrală Universitară
„Eugen Todoran” din Timișoara
Bulevardul Vasile Pârvan 4A

Organizator: ș. I. dr. Elena-Ligia Jebelean

Coordonator acțiuni culturale@UMFT: conf. dr. Daniela Șilindean, silindean.daniela@umft.ro

DIRECȚIA DE ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

pornind de la
discuțiile cu Renée Renard
despre lucrările din expoziția

*Lumi la intersecții.
Destine din arhivă,*

realizată în cadrul proiectului
Asociației Narrative,
Lumi la intersecții –
Biblioteca Centrală
Universitară „Eugen Todoran”,
29 noiembrie 2024

Lumi la intersecții – Elisabeta Kapeți

Carina Braina

Mă vei găsi într-o zi
Stând pe o bancă înconjurată de trandafiri galbeni.
Nu-mi vei putea vorbi, va fi prea târziu,
Dar sper ca privirea mea să îți spună
Tot ce nu ne-am spus într-o viață.

Vreau să te fac să nu îți poți lua ochii de la mine,
Să fiu prezentă peste tot.
Să mă regreți...
Să apar chiar și acolo unde nu te aștepți,
Să devin un vis urât labirintic
Din care să nu ai nicio scăpare,
Chiar și atunci când se crapă de ziuă.
Poate așa, îți voi stârni un sentiment,
Ceva...

Rugină din rutină

Marius Măcrescu

E soare afară de-mi trece prin geam.
Tu te prăjești pe săpunierul meu.
Atunci când moare Dumnezeu,
Nu aștepta să-ți ud clăbucii.

Am scăpat săpunul în chiuvetă
Și m-am simțit. Exist!
Mă-nvârt insesizabil și rezist
Iar cadrul chiuvetei e mâncat de rugină.

Și plânge chiuveta cu lacrimi de jet.
Mă frec cu săpun pe față.
Îmi scârțâie palma pe ridul din viață
Și-mi pare bizar.

Mi-e teamă ca de acum, dimineața,
Privind prin fundul transparent
Și scărpinând impertinent,
Să nu-mi iau jos fața.

Ce ore...

Marius Măcrescu

Ce ore nesfârșite
Voi trece iar în drumul
Spre casa ponosită
Blocată-ntr-un minut?
Când poarta-i voi deschide
Și voi urca pe prispă
Privi-voi lung spre ceasul
Cu timpul descusut.

Prezența lui neutră
Căzând pe-a mea spinare
Se va prelinge rece
Și viori până pe prag
Gândind că-n altă parte
A ușii a mea mamă
Cu brațele deschise-și
Așteaptă fiul drag.

pentru Cosmin și pentru lumea fără de capăt
Elena Jebelean

noi credem că țărmul există
visăm capătul ca pe o încheiere a greului
dar nu știm dacă vârful muntelui e capătul lui
sau văile care se întâlnesc șușotind în păraie
nu știm dacă vârful copacului sau rădăcina
nu știm dacă izvorul sau gura de vărsare
doar trăind înțelegem
urcând până în vârf
sorbind din izvoare
străbătând de-a-notul mările, lumile
pân' pierde totul, totul
ne ia ceva vreme
dar până la urmă
simțim
că noțiunea hotar
e fără acoperire
în orice rețea
totul e mare, același tot este țăr
și mai știm că
atunci când visăm
la capătul fără de capăt al lumii
nu ne dorim
să fim singuri

pornind de la spectacolul
Tragedia omului, de Madách Imre,
 în regia lui Silviu Purcărete –
 Teatrul Maghiar „Csiky Gergely”,
 Timișoara, decembrie 2024

Doar noi doi
Alize Dodea

Făuriți din aceeași țărână,
Plămădiți într-același chip,
În grădina Edenului,
Sălășluiam doar noi doi
Și ne prăvăleam în suspine,
În timp ce ruinele trecutului
Izbucneau ca o chemare,
Să pornim într-o călătorie.

Alături de tine,
Am cules paginile împrăstiate
Ale cărților bibliotecii din Alexandria
Și-n fața noastră au fluturat
Rândurile poveștii noastre.

Cu tine am învins flăcările din Pompei,
Care au ars pașii noștri,
Dar scrumul nu ne-a atins tălpile goale.

Cu tine am privit grădinile din Babilon
Și stele gingașe s-au jucat
În privirile noastre.

Ți-am oblojit pielea aspră,
Mistuită de focul înecăcios al ciumei,
Care se răspândea pe întregul tău trup,
Dar răbdarea și grija mea,
O clipă nu s-au clintit
Din sufletul meu îndurerat.
Veacurile s-au risipit în jurul nostru,
S-au strecurat în amintirile noastre
Iar acum, eu încă te aștept
Pe tine, bravul meu soldat,
Cu arma atârând pe umeri
Și un ultim sărut,
Un sărut de adio,
Cu buzele tale,
Care odinioară erau calde
Și care acum sunt reci,
Stropite de lacrimile mele fierbinți.

Trilogie

Marius Măcrescu

1. Compromis

Într-o lume ghemuită
Ce abundă în tăcere
Ne-am trezit legați cu sfoara
De a orișicui părere.

Dezlegatul orișicare
Își lucrează propriul nod
Tot mânjit pe mâna-i rece
De același curgând glod.

Noi, copiii disperării,
Ne legăm pe cum putem
Cu ce ne-au lăsat bunicii
Mozaic pe vreun goblen.

Iar în actul nostru sacru
Rămânem ai nimănui,
Mâna caldă ne e strânsă
De aceeași orișicui.

Dezlegații ne sunt prieteni
Care n-au avut bunici,
Dar din ghem strigăm cu toții
„N-au ce căuta aici!”

Îi lăsăm doar să se plimbe
Sus, pe sfori, desfășurat
Și-ncercăm, secret, în taină
Să mințim că i-am legat.

2. Pe gânduri

Am căzut pe gânduri
Și mi le-am strivit.
Credința-n sine s-a întins
Și s-a turtit.

Și s-a retras ca un spiral
În cochilie
Și s-a-ncercat precum un melc
În agonie.

Mi-e silă acum s-o regândesc
Căci n-am voit
Să cad și să o scurg treptat
Și-i răstignit

Tot ce-am crezut vreodată,
Gândit și răzgândit.
Stă agățat în minte-n
Cuierul țintuit.

Și-alunecă-n jos melcul
Dezvăluind o pată
Iar în cuier rămâne
Cochilia-i suspendată.

La baza sfânt-a crucii
Adesea m-am rugat,
Voind să reapară
Melcul alunecat.

Dar pare că nu-i pasă
De cât m-am străduit.
Nu mi-a răspuns la rugă
De ce-i așa smintit?

E surd, căci nu mă vede,
E orb, n-a auzit.
Dar sub genunchi o pată
Verzuie am strivit.

Căzând precum un palid
Zvârlit în patru scânduri,
Privind un soare verde,
Căzut-am iar pe gânduri.

3. Spațiu

Aș vrea să intru în perete.
Poate-aș intra, dar și de-ar fi,
Aș da ca nuca-n tencuială
Iar coaja-mi albu-i ar toci.

Aș vrea să intru în pământ.
Poate-aș intra, dar și de-ar fi,
Mi-ar crește rădăcina-afară,
Pământul nu m-ar înghiți.

Aș vrea să intru drept, în soare,
Poate-aș intra, dar și de-ar fi,
I-aș stinge răsuflând văpaia.
Și s-ar seca. Și ar muri.

Aș vrea să intru-n cer, odată.
Poate-aș intra, dar și de-ar fi,
S-ar sparge domul lui de sticlă,
Cu nori cu tot, s-ar prăbuși.

Călătorie de plăcere – Iris Popescu

Femeia stătea în drum de ceva timp, să fi fost jumătate de oră sau chiar mai mult, nici ea nu mai știa. Cert este că degetele îi erau deja amorțite când a văzut farurile primei mașini apropiindu-se. Șoferul a oprit fără ca ea să fi ridicat mâna. Mașina era micuță, părea că șoferul nu pornise de mult la drum, după zăpada de pe capotă. A coborât geamul și i s-a adresat:

– Doamnă, nu ar trebui să fiți afară pe vremea asta, vă pot duce undeva?

Femeia i-a zâmbit și a încuviințat. S-a auzit un zgomot, de la deblocarea ușii, iar apoi s-a urcat în mașină.

– Trebuie să recunosc, nu mă așteptam să văd pe nimeni pe drum la ora asta, mai ales o tânără ca dumneavoastră. Dacă nu vă deranjează că întreb, cum ați ajuns taman aici, în mijlocul pustietății?

– Nu mă deranjează și am să vă răspund, zise ea, cu același zâmbet mios, însă vă pot cere înainte o favoare? Îmi permiteți să fumez în mașină?

Șoferul i-a aruncat o privire, insistând asupra pântecului ei umflat.

– Oare ar trebui? spuse el în cele din urmă.

– O, vă rog, râse ea, sper că nu vă îngrijorați de pomană. Nu e așa de grav cum spun medicii. Vor și ei să ne sperie cât pot, știm noi ce putem și ce nu putem duce.

Bărbatul mai ezită o clipă înainte să îi răspundă, cât se poate de înseninat:

– Nu mă deranjează, aruncați doar chiștocurile în cutiuța de metal din portieră.

Mulțumită, femeia își aprinse pe dată o țigară cu filtru galben și trase fumul în piept cu poftă. Apoi scoase cutiuța de metal și scrumă în ea.

– Ca să vă răspund la întrebare, continuă ea, am pornit în căutarea soțului meu, tatăl copilului.

– Păi, și cum v-au purtat picioarele până aici?

Femeia râse cu poftă.

– O, sper că nu vă închipuiți ca am ajuns pe jos până aici. Am luat, firește, un tren și apoi am schimbat încă unul și fiindcă, bineînțeles, trenurile nu te duc prea departe în ziua de azi, am făcut autostopul de câteva ori, ajungând în cele din urmă aici, în pustiu.

– Ați călătorit ceva.

– Ba bine că nu.

– Și chiar credeți că vă veți găsi soțul în felul ăsta, sărind din tren în tren și dintr-o mașină în alta? E o lume mare, doamnă, doar noi nu ajungem atât de departe precât vrem.

– Țin să vă contrazic. E o lume cât se poate de mică, ne întâlnim cu aceleași persoane iar și iar, cel mult cu măști schimbate, dar vocea e aceeași.

– Nu cred că înțeleg ce vreți să spuneți.

– Nu face nimic, veți înțelege cât se poate de curând.

Femeia îi mai aruncă o privire șoferului. Era îmbrăcat la costum, cravata neagră ieșind în evidență pe cămașa albă, puțin șifonată.

– Știți, spuse ea, nu pot să nu mă întreb încotro mergeți, deși nu mă privește. Sunteți îmbrăcat mult prea elegant pentru o simplă plimbare nocturnă cu mașina.

Șoferul ezită să răspundă, privind drept în față. Furtuna se întetea.

– În urmă cu cel puțin patruzeci de kilometri, mă îndreptam spre casă, însă acum nu vă pot răspunde. Și nu pentru că nu aș vrea, se scuza el puțin rușinat, ci pentru că nu știu. Am un rezervor plin și sunt sigur că mă așteaptă multe alte benzinării în drum.

– Îmi imaginez. Și, totuși, de ce ținuta?

– Vin de la o petrecere, din acelea sofisticate, unde se vine în cuplu și fiecare își cunoaște îndeaproape cercul de prieteni și nu se grăbește să iasă din el.

– Atunci de ce ați plecat? continuă femeia.

– Eram singur. Cei singuri pleacă mereu primii.

– Așa-i, spuse ea, scrumând în continuare. A rămas o vreme cu privirea pierdută în zare, trăgând periodic din țigară.

– Ciudată-i lumea în care trăim. Totu-i făcut pentru doi, iar când rămâi singur nu ai de ales decât să devii creativ, să îți construiești tu locul tău. Și-i al naibii de greu. Uitați-vă doar la noi, continuă ea râzând, un Charlie Chaplin fără pălărie și o fecioară Maria străbătând pustietatea pe o vreme geroasă. Nu-i așa că-i absurd?

– Foarte, răspunse șoferul râzând la rândul lui. Dumneavoastră însă nu vi se potrivește numele Maria.

– Chiar deloc și, pentru a scăpa de alte formalități absurde, sugerez să ne tutuim. Spune-mi Eva.

– Eva. Da, numele ăsta ți se potrivește.

– Te superi dacă îmi întind puțin picioarele? schimbă ea subiectul.

Șoferul îi făcu din mână semn că nu îl deranjează. Eva își întinse picioarele pe bord, descălțându-se de tocurile roșii. Degetele îi erau însângerate. Șoferul urmări spectacolul cu colțul ochiului, chinuindu-se să rămână atent la drum.

– Știi, Eva, încep să cred că ai tendințe masochiste. Pentru ce, în numele lui Dumnezeu, ai decis să îți iei tocuri, când ai sarcina atât de avansată? Mă mir cum de mai poți umbla.

– Nu-ți face griji pentru mine, îl repezi Eva. Îmi place doar înălțimea care mi-o dau, spuse ea după aceea, amintindu-și să zâmbească și să își înmoaie tonul. Oricum, mie nu îmi priesc defel restricțiile astea legate de sarcină. Nu fuma, nu purta tocuri, ce urmează? Închide-te în casă și rămâi acolo până crește copilul? Nu mai ai voie să fii om liber după ce devii mamă?

– Iartă-mă că îmi dau așa cu părerea, se scuza șoferul. Pur și simplu nu vreau să te văd suferind.

– Și cine ești tu să îți pese de mine? îl mai împunse pe loc. Cel care ar trebui să aibă grijă de mine a plecat, cine știe unde. Și tot nu m-a putut lăsa să fiu singură, o, nu, spuse cu o asprime crescândă în voce, mi-a lăsat un cadou, ca să nu mă pot separa complet de el vreodată. Când ar trebui să îmi trăiesc viața dacă sunt tratată ca un accesoriu, mai bine, ca o anexă?!

Eva își dădu abia atunci seama că a început să strige. O privire aruncată șoferului i-a confirmat că discuția a început să îl afecteze.

– Ce om... insolent! răbufni el. Are o soție, un copil care urmează să se nască și el decide să lase totul în urmă. Unii ar face orice ca să fie în locul lui, unii ar uide dacă asta ar însemna că nu vor mai fi singuri. De ce nu l-ai părăsit tu prima?

– Pentru că nu sunt o lașă, îi răspunse ea ferm.

Pentru o vreme totul se cufundă în tăcere. Singurul zgomot era huruitul motorului și efortul continuu de dezăpezire al ștergătoarelor. Afară, zorile nu păreau că se grăbesc să vină.

– Am fost nedrept, rupse în cele din urmă șoferul tăcerea. Am fost nedrept când m-am plâns că am fost singur la petrecere. Mai erau alții fără pereche, alții care nici nu păreau că așteaptă sau caută pe cineva, nu părea că le lipsește nimic. Au intrat singuri în vorbă cu ceilalți, nu s-au sinchisit de lipsa unui partener, de lipsa unui scut în societatea asta. S-au descurcat, s-au simțit bine, ei, ei nu erau cu adevărat singuri. Eva, continuă el după o pauză, încep să cred că singurătatea nu depinde de prezența sau absența unui iubit sau iubite. Încep să cred că e un efort constant. Iar eu nu îl pot depune.

– Poate că sunt oameni făcuți să fie singuri, medită ea. Și poate că sunt unii care nu vor să te lase să fii singur.

Își mai aprinse o țigară. Între timp șoferul porni radioul. *Progresul tehnologic nu ar trebui să ne ia prin surprindere, spun experții. Din contră, ar trebui să ne amintim că, în urmă cu doar câteva decenii, omul a ajuns pentru prima oară în spațiu. O nouă lume gata de cucerit s-a ivit parcă peste noapte. Nimeni n-ar fi putut ghici că pericolul cu care se vor confrunta noile generații ține tocmai de evoluția fabuloasă a științei și de apariția Inteligenței Artificiale.*

– Oare la ce s-au gândit oamenii atunci când au văzut un astronaut plutind în spațiul cosmic? întrebă Eva, dând volumul mai încet.

– Îți pot spune doar la ce m-aș fi gândit eu: omul izolat într-un univers nesfârșit.

– Un bărbat depinzând de cablul de oxigen ca un făt de cordonul ombilical, mai adaugă ea.

– Chiar și aruncați în neant, tot propriii noștri prizonieri am rămas.

Furtuna se potoli treptat, așa încât Eva putu să observe că drumul s-a lărgit, având alături încă două benzi. Se înmulțiră și mașinile.

– Uite, nu mai suntem singuri! Mai sunt alți oameni care conduc în aceeași direcție ca noi! se bucură ea.

Șoferul se uită și el. Într-adevăr, nu mai erau singuri. Erau mașini cu câte două, câte trei, ba chiar și câte patru persoane, de toate vârstele și formele. Erau părinți cu copii, cupluri, prieteni și așa mai departe. Uitându-se mai atent văzu în schimb că cu toții aveau fețele bandajate, astfel încât adevărata lor identitate rămânea un mister. Șoferul nu păru prea afectat și, în schimb, zise:

– Vor fi oameni care să meargă la petreceri.

– Vor fi oameni care să întemeieze familii, continuă Eva.

– Vor fi oameni care să înfrunte viața bărbătește, să nu fugă ca niște lași.

– Vor fi oameni care să iubească și să fie iubiți.

– Vor fi oameni! spuseră amândoi în unison.

– Iar noi... noi vom fi liberi, încheie el.

Eva se întoarse către el, zâmbind, de data aceasta, cu sinceritate. Privirea îi fu însă furată de figura îndepărtată de pe șosea, luminată de faruri.

– El este! E soțul meu! E Adam! strigă ea.

– Spune-mi ce vrei să fac! Să trag pe dreapta?

– Din contră. Accelerează.

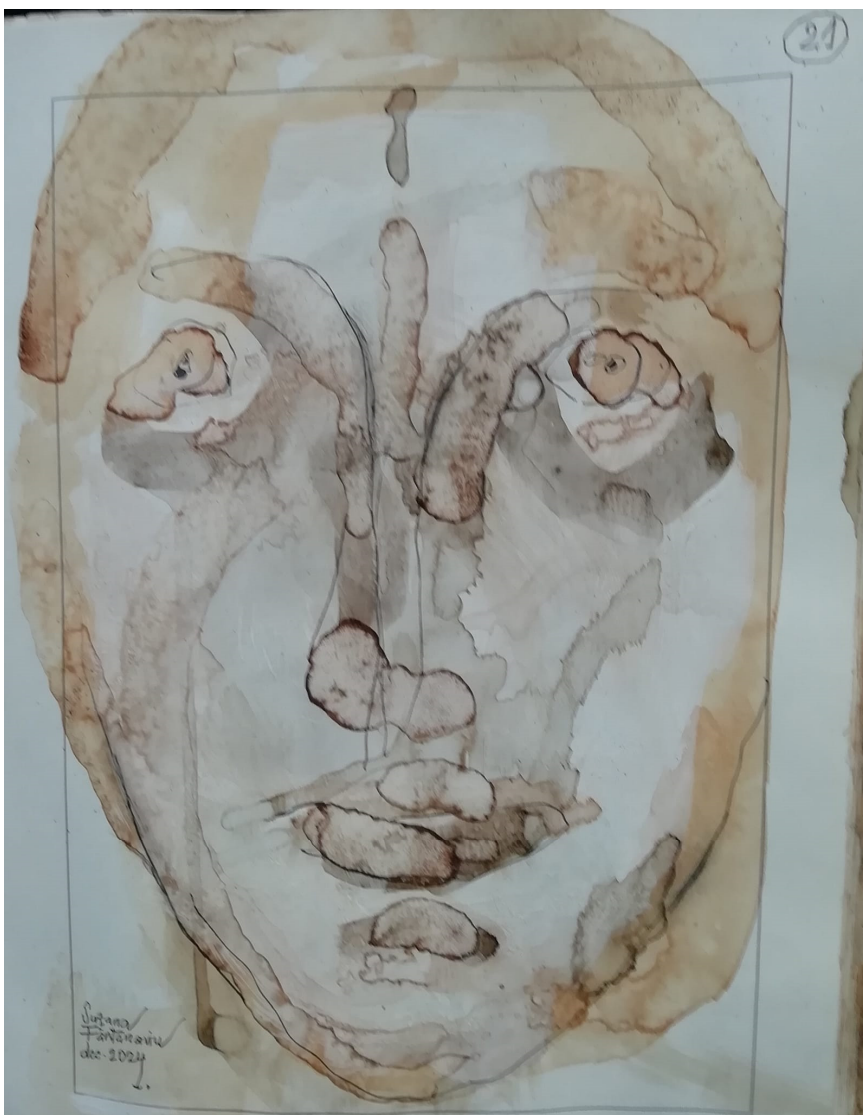
tragedia omului

Elena Jebelean

o, cum omul a devenit concret
ar fi scris Bacovia
privind trupurile albe ale actorilor –
oameni inocenți, străduindu-se să respecte Legea,
intrând și ieșind din Timp
ca dintr-o groapă viermănândă înspre o burtă născândă
aș, nu despre concretețe ar fi vorba aici
i-ar fi spus astronautul levitând între lumi
extinzând ideea de groapă
întorcând-o pe dos
ca și cum Cosmosul ar fi o ordonare de hăuri, de peșteri
în care lumina ar fi apa ce
țese din calcarul oaselor stalactite și stalagmite
șoptindu-ne
prima coloană de templu s-a născut din unirea lor într-o grotă
Doamne, Lucifer, cât grotesc delicat,
ce plutire grețos sartriană
oh, tocmai acum, ar fi protestat Lucifer, enervat,
tocmai acum ți-ai găsit să iei numele Domnului
în deșert

(fotografii preluate de pe site-ul Teatrului Maghiar „Csiky Gergely”
<https://www.tm-t.ro/tragedia-omului>)

**pornind de la desenele Suzanei
Fântânariu, realizate în
săptămâni de grele încercări,
postate pe pagina de Facebook a
autoarei – decembrie 2024**

Arhipelag lacrimar

În cântare

Andrei Semen

Hai cu mine. Vreau să îți arăt ceva. Nu durează mult.

E un loc unde obișnuiam să mă duc foarte des. Un loc foarte drag mie. Nu-i nimic deosebit la el, tocmai de aceea vreau să știi și tu de el. Nici la oraș, nici la pădure, doar o băncuță veche de ciment „la iarbă verde”, cum se zice pe alocuri.

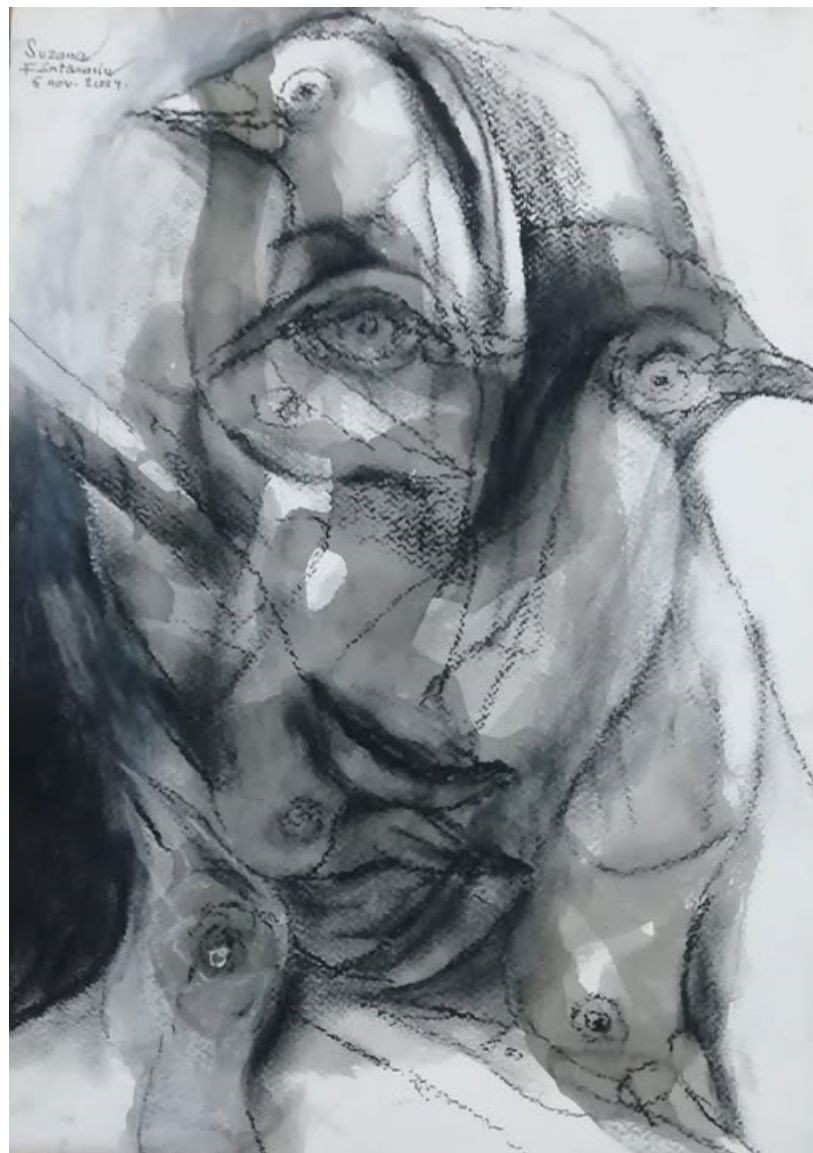
Am văzut și eu ce s-a întâmplat când erai cu ceilalți. Sau, mai degrabă, ce nu s-a întâmplat. Nimic, doar oameni adunându-se într-un loc unde se prefac a fi prieteni, fac multă gălăgie fără să spună nimic, pierd timp, se prostesc și te tratează prosteste pentru că nu vrei să fii ca ei și, când încerci să fii ca ei, fac eforturi imense să nu te lase. Te răpesc de la singurătatea ta și nici măcar nu sunt dispuși să-ți ofere companie în schimb.

Dar aici e altfel. Vezi o bancă veche expusă la soare, înconjurată de pomi, și poți să o lași așa. Nu trebuie să începi cu teorii și bazaconii despre „De ce s-a turnat?”, „De ce e doar una?”, „De ce au plantat atâția pomi?” – înțelegi ce vreau să spun. Poți să-ți pui ție acele întrebări, poți să accepți pur și simplu ce și cum e, poți orice dorești, doar ești în propria companie.

Aproape.

Ascultă.

Auzi?

Păsări. Poți să arunci o privire și să cuprinzi un curcubeu, fiecare culoare cu o pereche de aripi. Poți să-ți închizi ochii și tot la curcubeu ajungi. Salut! Uite acolo! Vino aici! Ai văzut și tu? melodii și poezii, toate din zori până-n zi. Suficient de tare cât să nu auzi gălăgia altor oameni, dar suficient de liniștit cât să auzi chiar și ce rostește inima ta. Te pierzi cu trupul în prezența lor și cu gândul în cântare.

Când veneam aici, păsările erau preferatele mele, încă sunt chiar. Și ele fac gălăgie, așa ca oamenii. Doar că măcar ele comunică având un scop, să ghideze stolul, să ajungă la mâncare, să-și găsească perechea. Sau nu, poate că și ele discută tot nimicuri, dar au grijă ca fiecare vorbă a lor să fie de valoare, chiar și fără să fie cu folos... cam cum procedez eu, poate și tu...? Și, cel mai bine, poți asculta fără să participi. Ești în audiența unei orchestre fără trebuia să cânti, dacă nu poți sau nu vrei. Orchestra te primește oricum. Îmi place să cred că și lor le place să ne privească, așa cum nouă ne place să le ascultăm.

...

Poftim? De ce nu mai vin aici? E simplu. Am găsit alt loc unde să stau singur, înconjurat de oameni. Oameni grozavi. Oameni în prezența cărora poți fi cât de singur dorești. Nu este complicat. Dacă-i întâlnești pe alții care respectă că tu vrei să taci așa cum tu respecti că ei vor a vorbi, realizezi că să fii singur nu înseamnă să fii singuratic. Dacă ești singuratic, nu vrei să stai lângă nimeni. Dacă ești singur înseamnă că te afli în compania ta.

Poate există, totuși, o problemă, dar soluția este simplă. Vrei singurătate, asigură-te că propria ta companie este una plăcută. Dacă este plăcută pentru tine, cine știe? Poate ajungi să afli că este plăcută și pentru alții. Alții de la care poți să înveți câte ceva sau invers. Poți chiar și tu să spui câte nimicuri vrei dacă e cineva dispus să le asculte.

Păsările reprezintă un grup cu care poți să stai singur. Și oamenii sunt la fel. Trebuie doar să-i găsești pe acei oameni, așa cum eu am găsit aceste păsări. Cine știe? Poate altundeva este o altă bancă înconjurată de alți pomi cuprinși de alte păsări care sub nici o formă nu te-ar lăsa în pace până nu ți-ar fura pâinea sau apa.

Te las acum, cred că am turuit suficient.

...

Cum? „Să stăm singuri împreună”? Foarte bine, voi lua și eu loc, dacă dorești.

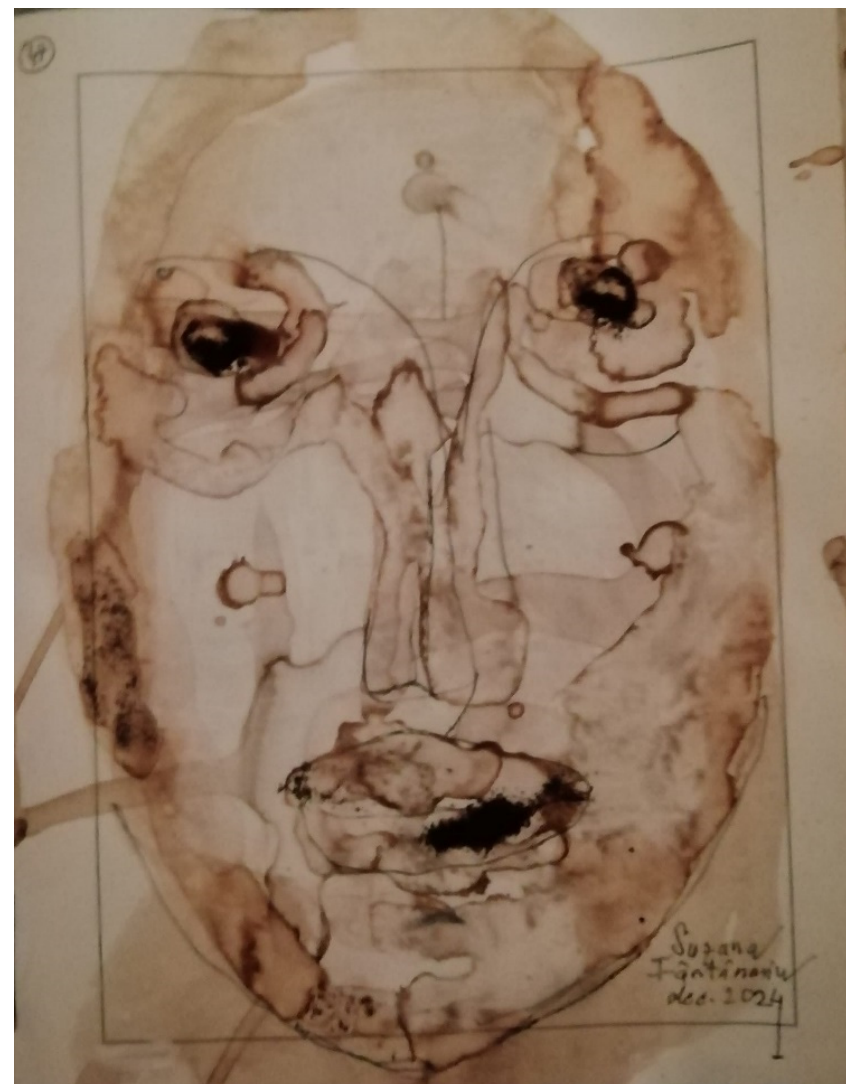
Ascultă.

Ce încântare.

Febră 39

Ema Mate

Culeg întuneric din tine;
Și ochii...
Ți s-au uscat, s-au cufundat în adâncuri.
Ți-am deslușit fața din universul care, întreg,
S-a concentrat în puncte.
Ai rămas o amintire...
Acum, cu mușcături înveninate de speranță,
Îți declar polivalența din sufletul așternut pe hârtie.
Tu nu ești doar întuneric,
Nu ești doar negura ce se ascunde înlăuntrul tău.
Picăturile de moarte ce se scurg de pe chip
Sunt doar pentru un timp...
Atunci rămâne să te întreb
Dacă durerea ce se topește din tine,
E oare ea pentru cei ce-ți vor uita chipul la marele final sau...
Este pentru ființa ta zugrăvită în nuanțe sângerii,
Care-și neagă sfârșitul
Până la ultima linie de lumină?

Zâmbet de fum

Alize Dodea

Nu auzi răgetul mării înspumate? Nu-i auzi valurile sălbătice, valuri care se sparg de stânci? M-au purtat în numeroase situații și de fiecare dată erai acolo, aruncându-mi o privire iscoditoare. Întotdeauna am încercat să te izgonesc, să te alung din lumea mea de idealuri deșarte. Când simțeam că valurile mă învăluie și că mă scufund tot mai mult, îmi întindeai mâna, cu un rânjel satisfăcut pe buze, iar eu te respingeam, crezând că mă vei scufunda și mai mult. Dar anii și-au lăsat amprenta asupra mea și am înțeles, până la urmă, că pot să am încredere în tine și să te accept. Tu ești Tristețea mea, ești Furia mea, ești Frustrarea mea, ești Apatia mea, ești Rușinea mea, ești Dezgustul meu. Fără tine, eu nu aș putea să mă ridic și să înaintez. Și să o iau de la capăt din nou. Și din nou. Și din nou.

nu văd zarea prin ceață
Suciu Anastasia

zilele astea sunt mai ciudate
reci, austere, mici sentințe îndoielnice
zaci pe drum
cu ochi de sfinx pierduți în zare
eu macin venin de căpcăun

atenția
e frântă de zâne ce-ți intră în câmpul vizual
mă împodobesc să mă deosebești
să vezi unde bate
ceasul la miazănoapte
să te trezești din fantezmele tale deșarte

și se pare că tot eu
nu pot să văd nimic de fum
ceața
departe, sau mai aproape

Privire înaripată

Iris Popescu

Înger, îngerășul meu,
Nu-ți cer nimic
Poate doar numele de pasăre
Să știu și eu cine ai fost cândva

Ai obosit
Te-am obosit
Nu e muncă ușoară să veghezi
De sus, din zbor

Mi-ai spus cândva
Că ai ales să fii înger
Căci nu ai vrut ca
Roțile
Unei mașini de jucărie
Să îți distrugă corpul

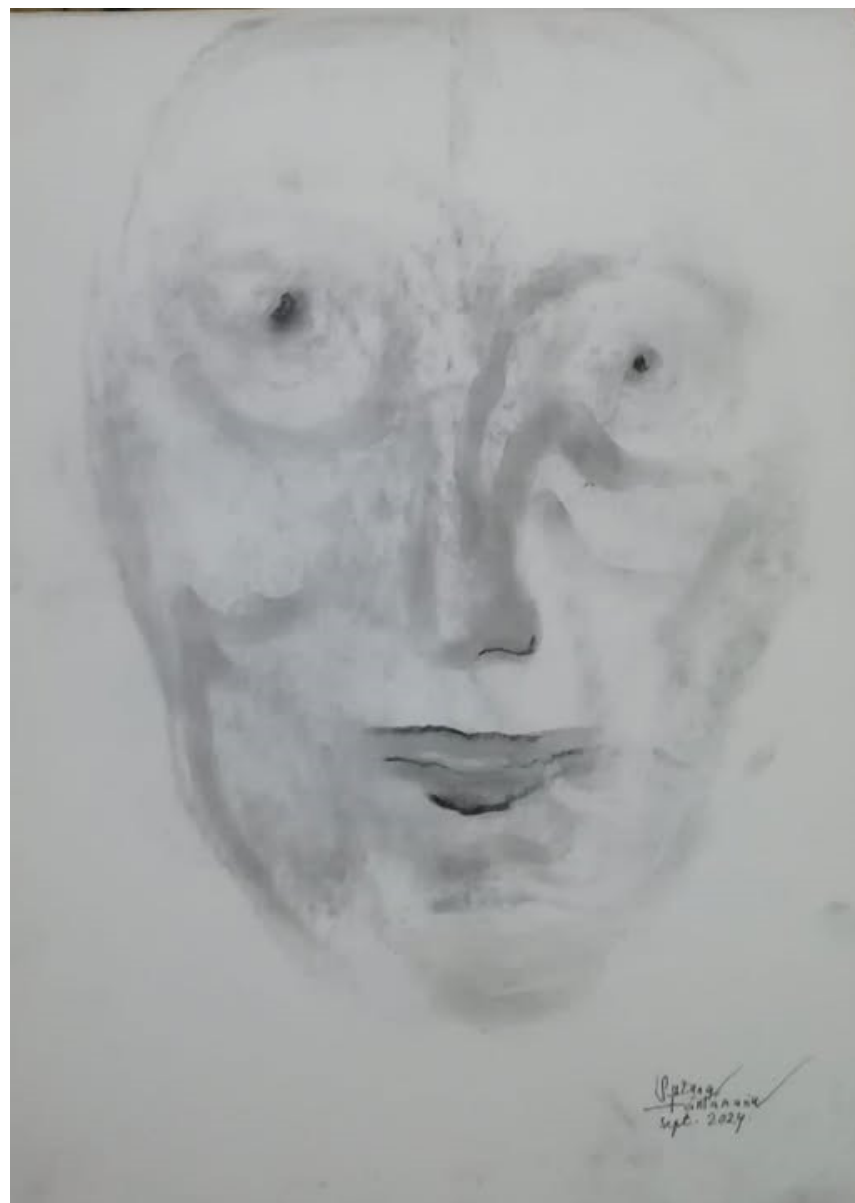
Nu toți îngerii sunt mame
Nu toate mamele sunt îngeri
Din cap se naște un porumbel
Al păcii artificiale

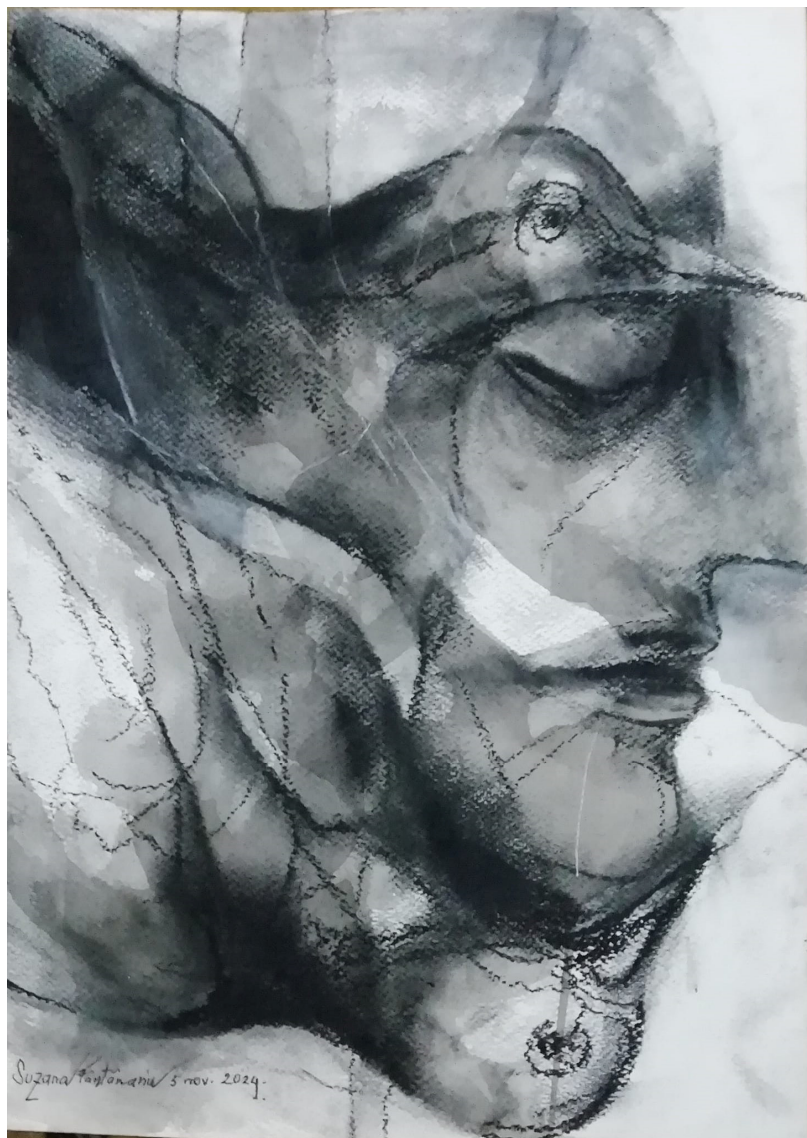
E OK
Noi te iertăm
Și sub masca de pene
Suntem una și aceeași
Să nu uiți că te voi privi cu aripile
Și că voi veghea deasupra ta
Cum știu mai bine.

Chipul de fum

Teodor Maxim

Drag prieten,
ești obosit.
Buzele ți se închid singure,
respiri doar pe o nară.
Este momentul în care nu mai
trebuie să vorbești.
Văd cum pupilele ți se retrag.
Nu mai trebuie să privești.
Dezlipește-ți unghiile, rupe-ți pielea,
nu mai trebuie să simți.
Să respiri.
Haide, știi că nu mai trebuie.
Curaj.
Ai rămas doar tu și capul tău,
ei nu te mai ascultă,
nu mai trebuie să faci zgomot.
Acum îți smulgi ultimul
petic de piele de pe obraz
și lași fumul să iasă.
Ai ars destul.
Așa, deodată cu mine.
Repetă ce am spus. Hai.
„Am ars destul.”
Bravo!
Acum îți jupoi ultimul petic de piele
de pe nas și îți lași capul gol.
Observi cum, tot mai despuiat,
nu mai ai de ce să te ții? Da?
Oprește-te. Asta e ultima expirare.
Acum îți arunci viața. Hai, deodată cu mine.
Ai numai una.

somn vegheat

Elena Jebelean

sărut pleoapa străvezie care
sărută ochiul închis în sine care
sărută gândul sferic rotindu-se care
sărută întunericul dinlăuntru
până
îl transformă în dimineață
și așa
știi
că răsăritul se naște în străfundul nopții
ascunse între zborul dintre
pleoapa de jos
și
pleoapa de sus
păsările așteaptă
ele cântă întotdeauna
chiar înainte de răsărit

Imaginează-ți
Diana Maroșan

Imaginează-ți un film, tu ești scriitorul (screenwriter-ul), regizorul și producătorul lui. Moartea e și ea personaj. Filmul va fi despre moartea ta. Scrie frumușel filmul până la scena morții tale. Vorbește apoi cu actorul sau actrița care îl/o va juca pe Moarte și pune-te jos cu ea sau el la o masă rotundă cu scaune într-atât de inconfortabile încât să nu uiți că stai pe ele, încât să te încurajeze să te ridici la un moment dat și să pleci. Vorbește cu Moarte despre scena aceea, probabil printre ultimele, dar ești liberă să alegi cronologia sau lipsa ei, e filmul tău, deși înțelept ar fi să fie printre ultimele, dacă nu chiar ultima (cel puțin din punct de vedere simbolic), căci mai departe nu are rost să gândești, cel puțin în cadrul filmului ăstuia. Imaginează-ți cum vei muri, nu așa cum e cel mai dezirabil să mori, ci cum e cel mai probabil, încearcă să uiți că ești tu cea care moare, vorbește cu Moarte de parcă ai vorbi pentru un străin pe care odată l-ai iubit, desprinde-te de tine, imaginează-ți de unde intră Moarte în cadru. Imaginează-ți cum e îmbrăcată, cum își spune replicile, cum te tratează și ce îți spune. Scrie câteva cuvinte (de preferat cât mai multe) care să o descrie. Iartă-mă că mă tot refer la Moarte ca la o ea, mă folosesc doar de articolul substantivului, dar tu să nu o lași să te influențeze. Nu trebuie să te joci tu pe tine în film, deși experții recomandă să o faci, ca un soi de pregătire, dar din nou, e filmul tău, ți-am mai spus, tu alegi. Moarte aici (din păcate) nu poate fi un efect special, nici un sunet înfundat sau zgomotos, nici o imagine vagă, nici două suprapuse, nici un schimb brusc de lumini, nici un joc între umbre și lumini, nici o reprezentare obscură a luminii din umbră, nici o incidență, nici o umbră simplă pe marginea plajei, nici un joc de șah, știu,

Lumină din umbră

e păcat (precum am mai spus) să fii ajuns în secolul ăsta cu atâtea posibilități de a crea un film și totuși să te limităm așa, cu nesimțire, la cadrul minimalist de două personaje, Tu și Moarte, care interacționează pe o scenă cel mai probabil goală, fără un sunet de fundal, poate cel mai probabil doar un țiuit dintr-o tăcere în care cuvintele chiar nu mai au loc, din nou, Moarte aici trebuie să fie o făptură în carne și oase, pe care ai putea s-o atingi, chiar dacă nu o vei face.

Nu te impacienta, suntem conștienți că mereu va fi o diferență între cum ești, de fapt, și cum te vezi tu, nu te judecăm, știm că cel mai probabil vom reuși să te privim numai prin filtrul pe care ni-l prezinți tu, ca un strat protector, deci cel mai probabil nu vom ajunge mai departe de cum te vezi tu și de cum vrei să fii tu, desigur, există excepții, mici, în care pe neașteptate și din scurt te vor zări niște necunoscuți dezbrăcat, vor vedea fărâme din tine pe care tu credeai că le-ai exterminat, se vor apleca ca în dreptul unei uși și se vor uita ca prin broasca ușii, asta într-o luni târzie, într-o sală mică sau acasă sau pe stradă, te vei simți ba ca într-o gură deschisă, dar care nu se încumetă să rostească nimic, ba ca într-o gură încheșată, ascunzându-te sub limbă, niște străini le vei zice, deși vor pescui cu privirea din tine părți demult părăsite și le vor scoate uneori chiar la suprafață, nu îți face griji, ne-am gândit și la asta.

Apoi, după ce ai făcut ce te-am rugat, răspunde te rog la următoarele întrebări:

1. Personajul Moarte este jucat de:
 - a. O femeie
 - b. Un bărbat
2. Personalitatea personajului Moarte ar putea fi rezumată în următoarele cuvinte:
 - a. Rece, îndepărtată de ceilalți
 - b. Caldă, blândă, cu intenții bune
 - c. Înfiorătoare
 - d. Ca un robot
3. Personajul Tu a jucat următoarele emoții:
 - a. Frică și anxietate
 - b. Confort și speranță
 - c. Eliberare
 - d. Nicio emoție

Scrive pe foile goale primite scenariul, alăturând răspunsurile de la întrebările de mai sus.

Mi-a fost transmis să duc mai departe părerile de rău ale celor de sus. Că te-am pus să îți imaginezi moartea ta și nu a unui om tipic. Cealaltă grupă și-a imaginat același film cu singura imensă diferență că în cadrul principal erau aceste două personaje: Moarte și Altul. Și din studiile anterioare s-ar fi ajuns la concluzia că aceia și-au putut imagina o moarte (nu Moarte) mai așa cum ar fi posibil ea

să se întâmple, cu durerile, durata, singurătatea specifice. Moarte era diferită în descrierile tuturor, deși unită sub același nume. Am ales câte un om de fiecare naționalitate (și din cei fără) care erau rezidenți ai acestei metropole. Tu te-ai nimerit să fii cel din țara ta. Nu întreba cum, nu ți se va răspunde. Cercetătorii sunt conștienți că nu vor putea realiza o geografie a morții, dar v-au ales astfel ca să fie cât mai variate răspunsurile. Tu aici să dai din cap și să îi feliciți, nu le spune cât de variate pot fi răspunsurile numai în cadrul unei familii restrânse. Nu îi provoacă să realizeze o geografie a unei familii. Nu acesta a fost scopul lor. Scopul lor a fost inspirat de Kastenbaum și Aisenberg care în '72 au făcut un studiu în spațiul nord-american în care puneau niște pacienți să își personifice moartea și le-au pus pe aceste personificări în 4 categorii (Gentle Comforter, Macabre, Gay Deceiver, Automaton). Nu-ți pot spune exact ce încercau să demonstreze, cică dacă așa face-o ar influența felul în care vei răspunde. Așa că nu îți spun mai mult, doar imaginează-ți. Restul nu contează. Imaginează-ți și răsimaginează-ți și scrie și rescrie scenariul de câte ori vrei, de câte ori simți, de câte ori ai nevoie. Nu trebuie să mă asculți. Tu ești scriitorul, tu decizi.

Să-ți transcriu ce lucruri s-au mai spus pe aici? Te-ar ajuta? S-a zis că suferința nu te face înger, că între axe mai e mereu măcar puțin loc de respirat și uneori chiar de trăit, că doar pentru că apa e curată nu înseamnă că chipul oglindit nu va fi noroios, că trebuie să te desprinzi de trupul tău, că nu poți trăi numai în el, căci nu ai încăpea, că te așteaptă ceva luminos în umbră, că te așteaptă ceva luminos după umbră. Nu știu ce e adevărat, nu știu ce încearcă să consoleze, să îmbărbăteze, să sperie, să bucure, să dea speranță. Nu știu nici ce e dezirabil.

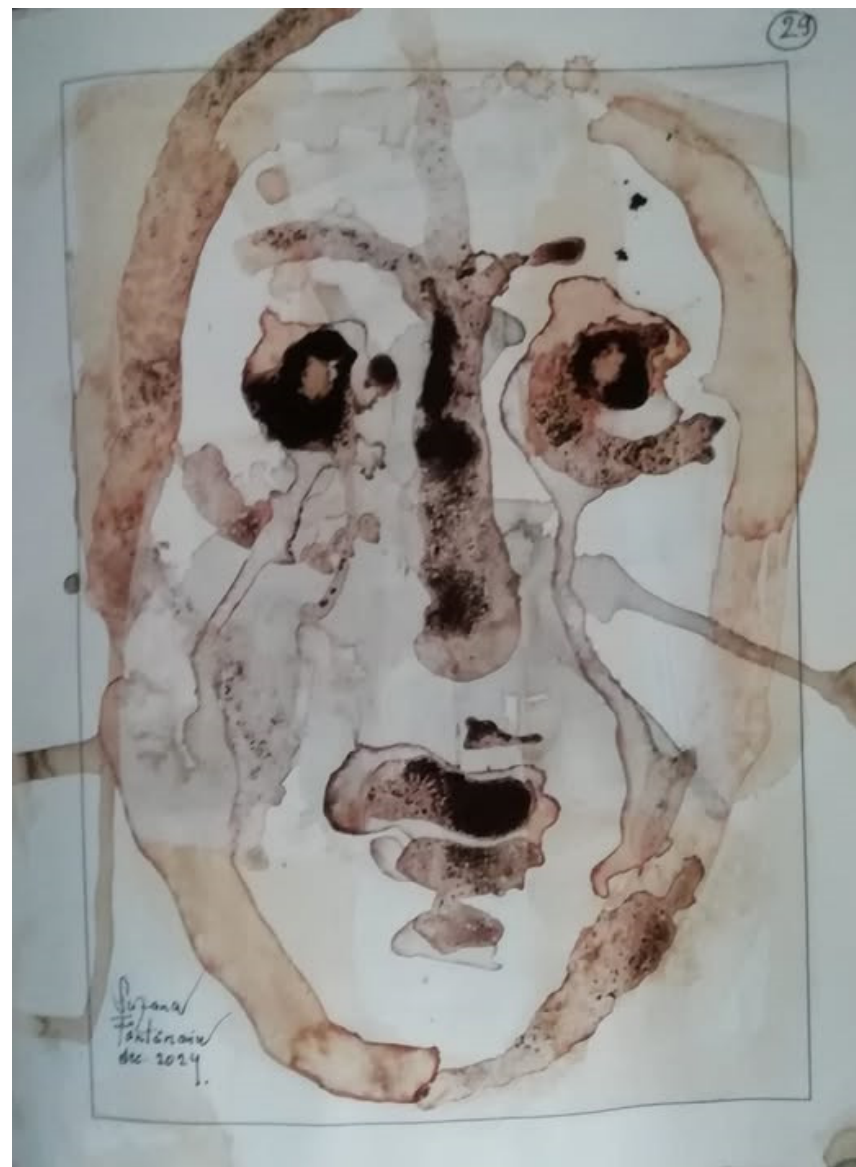
Știu că m-ai rugat ani la rând să îți spun numele meu. Nu ți l-am spus până acum fiindcă așa am găsit de cuviință, nu fiindcă nu te-aș fi auzit. Mă gândeam că de nume ai nevoie numai pentru ce poți striga și vedea, iar tu nu mă vezi, doar mă simți, nu-i așa? Dar acum, mă răzgândesc, n-a mai rămas nimic altceva de făcut, și până la urmă, de nume ai nevoie mai ales pentru ce nu poți vedea ca să îl poți vedea. Voiam să te întreb dacă nu îți e teamă să îți imaginezi că mă vezi. Presupun că de aceea până acum nu mi-ai pus niciodată nume, ci mi-ai spus mereu *tu* sau *îngerășul meu*. E terifiant, îmi pot închipui, să decizi să vezi ceva invizibil, dar, dacă am învățat ceva tot privindu-te și protejându-te, e că toată viața e, de fapt, un proces de dat nume. Că asta e un risc și vine cu multe neajunsuri și suferințe, dar începi să vezi. Eu nu văd. Îți scriu asta cu ochii închiși. Dar te aștept.

Așadar, draga mea, numele meu e Moarte. Te aștept, căci știu că atunci când ne vom întâlni îți vei ține ochii deschiși și, după scena pe care ai scris-o, îmi vei înșira toate numele pe care le-ai inventat și pe care le-ai învățat pe parcursul vieții, iar eu te voi asculta cu răbdare și admirație. Apoi, am încredere, chiar am, că voi învăța să văd prin numele tale. Și atunci îți voi mulțumi și eu, cum mi-ai tot mulțumit și tu după ce te rugai. Și, dacă nu te vei supăra, te voi lua apoi în brațe, și ți se va face cald, îndestul de cald încât să vrei să te dezbraci de corp, dar nu într-atât de cald încât să simți că arzi. Și toate golurile, draga mea, îți promit, vor fi astupate, și toate traducerile nereușite vor deveni pietre din care oamenii după tine își vor construi autostrăzi. Și, după toată acea lungă așteptare, te vei simți iubită. De toți oamenii iubiți la un loc. De toate animalele iubite la un loc. De toți străinii la un loc. De toate pădurile, munții, văile, mările, oceanele, râurile la un loc. Te vei simți atât de iubită, atât de iubită.

Portret din lacrimi

Corina Mărcăuțeanu & prietenii din Atelier

Ar fi putut fi lacrimi de bucurie.
Dar nu a fost așa.
Suferința îți schimonosește chipul,
până aproape că ai devenit o alta.
Nu renunța, îți șoptesc.
Pentru o clipă, încruntarea în răstimpuri ale uimirii
își croiește drum prin șuvoiul de lacrimi.
Pentru o clipă, pe fruntea ta răsare același Christ răstignit.
Nu renunța, îți șoptesc.
A-ți diseca viața în urme de cafea este umbră și fum.
Pisici în trup de câine. Amăgire.
Nu renunța, îți șoptesc.
Ridici privirea din pământ
și lacrimile îți înfloresc pentru totdeauna.

Cristina Renard
Timișoara mea în acuarele

Amintire din viitor
Ana Bojoga

În umbre de maro și ocru stă esența
Ascunsă în tușe fine, mișcări din încheietură
Cu pensula în mână, iar apa și culoarea se îmbină
Pe hârtie.

În umbre de maro și ocru este teatrul, cu zăpadă-n jurul lui
Așa cum era în copilărie. Zăpada nu mai e, dar teatrul și
Umbrele nu se topesc.

Totul pare amintire, deși parcă nu s-a întâmplat.
Teatrul e același, umbrele la fel, și totuși
Altfel. Pare că se mișcă. Cuprind acum tot, și copacii
Și piatra din jur. Cuprind și oamenii și pământul și
Clădirile.

Ce e de fapt o umbră de maro și ocru, dacă nu
E căldură în memorie și suflet. Pare demult, dar e acum. Pare demult
Și încă nu a fost. Va fi și a tot fost. Nu mai e doar teatrul.
Acum e toți și totul.

A fost '89

Ema Mate

Mă plimb în piețe cu verdeața pierdută.
Pietrele strigă durere...
Știu că oroarea ce a rămas lipită de pavaj
Nu o va putea scoate nimeni.
Din păcate, mai știu că istoria tinde să fie uitată
Și uitarea lasă în urma ei alte istorii aducătoare de lacrimi.

Mă doare o durere de 35 de ani
Dar eu nu am pe-un picior măcar 10...
Mă doare de mii de morți dispăruți,
De mormintele goale
De sentimentele ciudate ale eroilor fără nume...

Numai durere a lăsat în urmă
Visul coșmar decembrist.
Numai dor a lăsat în inimi
Care n-au avut ce chip să recunoască-n a-l jeli...
Gesturi simple de ignoranță
Ne-au cioplit pietre de veci.

Goluri sobre au scobit tăcerea
Când moliile se cuibăreau în cămări.
Cu gândul brodat de un deceniu în mințile lor,
Un strigăt a rupt totuși prăpastia șoaptelor.
Monștrii de stat sub forme de tanc au jucat popice
Cu cei ce au continuat să strige.
O piață, un monument, o flacăra...
Toate în cinstea celor ce n-au mai păstrat liniștea.

Mă uit cu inima tristă la cruci desenate-n lumânări
Și-mi amintesc rugăciuni din memorii străine
Spuse cu spatele întors spre operă,
Către clădirea ce sistemul ar fi vrut s-o ascundă.

Eu pot azi să urc trepte de catedrală,
Dar știu că nu de mult au fost înecate în sânge
Sângele multora ce visau libertate și adăpost...
Și am căpătat-o...
Așa cum capeți hainele unuia căruia i-au rămas mici,
Așa a căpătat România democrația, într-o istorie trecută.
Și am făcut-o să meargă.
Acum rămâne ultima alegere din dreptul ei,
Sau poate doar una dintre ele?
Avem de ales între a o face să poată prinde un sprint
SAU
Să o ucidem din fașă cu nebăgare de seamă...
Mă întreb cu îngrijorare ce vom alege noi,
Votanți ai neamului român.
Oare ne vom face a uita de tot ce a fost, la vot?

Fărâme de istorie
Alize Dodea

Pretutindeni,
Istoria zbuciumată a oraşului izbucneşte
În crăpăturile clădirilor,
În fisurile pavajului drumurilor,
În statuile înţepenite,
Care şoptesc secretele trecutului
Şi ne amintesc
Că cine nu îşi cunoaşte istoria,
E condamnat să o repete.
Şoaptele lor,
De vânt se lasă purtate,
Ca petalele florilor de cireş,
Care se preling pe malul Begăi,
Acoperind oraşul.

Pe mal – Marius Măcrescu

Precum foaia ta rămâne goală ca un alb sclerotic,
Ca un vid ce te absoarbe într-un veșnic salt haotic,
O oglindă reflectândă într-o ramă grea și mare
Vei găsi că-ți este mintea proiectând vechea cărare.
Bolovan va fi fiorul străbătând spinarea ta,
Nostalgie prin artere inima îți va pompa
Și cu mâinile-amândouă tu de ramă apucând
C-un avânt prin sticla rece vei pătrunde tremurând.

.....

Deschizând a ta pleoapă vei afla, întâmplător,
De pe-o bancă însorită cum că ești un privitor.
Subt picioarele-ți desculțe, într-o linie șerpuiindă
Vei găsi acum cărarea ce-ai zărit-o și-n oglindă
Găzduind un râu pe mijloc călător spre nicăieri.
Toate par aproape-aievea, toate par că au fost ieri.
Trecători grăbiți și palizi, agățați de câte-un câine
Rătăcesc fugind, săracii, către fosta zi de mâine.
Tu zâmbești și-a ta bărbie euforic, visător
O proptești în bleaga palmă cu un aer de păstor.
Ochi frumoși la oameni simpli vezi căci sunt atât de deși;
Neatent te pierzi în dâșii și te temi că nu mai ieși.
Cântul păsărilor dulce te trezește mai apoi
Iară soarele-ți zâmbește gâdilând obraji-ți moi.
Lângă mal miroase galben, iar tu, stând încremenit,
Vezi din nou întreaga Begă cum e-aprinsă-n asfințit.

.....

Dar încet, pălește totul. De la colțuri, lung, morbid
Vălul alb cuprinde dorul făcând totul iar lucid.
Tu zâmbești și-a ta privire cu durere, visător,
O ridici din foaia goală și-o arunci întâmplător.

copil îndepărtat de patrie – un apogeu al singurătății
Anastasia Suci

drag oraș, unde îmi ești?
calci pe crini închiși,
e ilegal
să mușamalizezi dorințe negrăite
ale unei nații atât de grăbite

degeaba nu-mi găsesc cuvintele prin moleșeala gravă
zăpada devine din nou risipă
dintr-un ecosistem prea împânzit
și mocirlit cu vorbe aruncate-ntr-un discurs zidit

pe valurile zbuciumate ale Dunării
mă duc și devine orașul
tot mai distant tot mai frapant
și zăpada, albă, neiertată
un gol imens într-un demers fără sens
fețe umbrite
străzi însângerate acoperite
de un alb murdar
pași ai unei nații ce nu îmi mai este
un stindard

oraș drag și bun de odinioară,
cum de-mi aduci asemenea povară?

Zbor – Diana Maroșan

Mă întrebi cum sunt. Îți pun mâna pe piept ca și cum vreau să acopăr o briză de vânt. Sau să peticesc o haină ruptă. Se rostogolește-n palma mea și se face mică ca un melc inima ta morișcă. Îți zic că lucrurile-s mereu la fel, numai zilele devin mai lungi și nu mai știu cum arată un răsărit, dar sunt destule poze pe net pentru asta. Îmi spui că nu de lucruri ai întrebat, că lucrurile au obiceiul prost de a ne prinde-n conversații fără rost. Te-am întrebat dacă chiar crezi că există așa ceva. Ai spus – lucruri vorbitoare? Am răspuns – conversații fără rost. Ai zis că există găuri negre în care pășești numai ca să nu trebuiască să mergi mai departe. Ți-am spus că trupurile noastre au mereu ceva de zis, chiar și când sunt nespuse de tăcute și mai ales când spun nimicuri. Ai continuat – două trupuri în aceeași cameră mereu vor avea ceva să-și spună unul altuia. Atunci te-ai întins după telecomandă și mi-ai alunecat de sub atingere. Ai închis televizorul, ți-am strâns inima.

Mă întrebi cum sunt. Spun că de-o vreme toate vocile îmi par la fel și nu mai știu cum să le deslușesc. Îmi zici să mă concentrez pe tăcerile pe care încearcă să le ascundă. Râzi sonor ca într-o reclamă. Ochii-ți sunt pe pervaz, în borcan, ca murăturile. Ochii mei sunt prea speriați să-ți fie vecini.

Peste cameră se așază un porumbel bătrân și poate că și bolnav. Îmi spui că bătrânețea e o boală. Îți descâlcesc părul alb și numesc asta mângâiere. Ne vine să credem că porumbelul e gri, în lumina asta moleșită de zi ploioasă. Își întinde însă aripile și această mișcare îi dezgolește pieptul. Vedem cum îi curge sânge de printre coaste ca dintr-o fântână. Roșul strălucind ne lasă să știm că penele îi erau, de fapt, albe.

Te întreb cum ești. Îmi spui că nu îți e frică. Îmi spui să nu încerc să scap de dor, ci să-l plantez. Mi-ai arătat cu degetul spre curtea interioară. Mi-ai spus să nu-mi fie teamă să nu zic nimic când simt că n-am nimic de spus, dar să nici nu ezit să îmi despart buzele când tăcerea se simte ca o trădare. Mi-ai zis că m-ai iubit dinainte să mă fi născut. Ți-ai întins mâna spre pieptul meu și ca o porțiță mi s-a deschis. S-a rostogolit ca o pietricică amintirea cu noi în piața aia rotundă și albă, plină de porumbei. Mi-am amintit de urmele lăsate-n zăpadă, tu de fâșâitul aripilor porumbeilor. Ți-au plăcut întotdeauna porumbeii. Deschid sertarul și scot vata tăcut de pufoasă și-o îndes în rana porumbelului care ne-umbrește sufrageria. E nevoie de multă, se înțelege de la sine. După ce termin, observ că degetele îți sunt încălcite în părul meu, numesc asta mângâiere, cât te ajut să îți revii ție.

Deschizi fereastra și aerul e curat și strict ca o profesoară. Trupul porumbelului pare că îți spune ceva ce eu nu pot înțelege. Tu dai din cap, surprinzător de lipsită de emoție. Piața e gălăgioasă, ca în orice zi de duminică, tocmai ce s-a terminat slujba. Te urci pe spinarea porumbelului și abia atunci înțeleg cât de frumoasă ești. Îmi vine să te trag jos, dar spre surprinderea mea, te ajut să te pui confortabil pe el. Mă simt ca și cum îmi citești din nou despre Nils Holgersson zburând deasupra lumii.

Îmi spui că nu poți să-mi spui că tot ce-ai făcut ai făcut pentru mine, dar poți să-mi zici că ești nespuse de mândră că din tot ce-ai făcut s-a ajuns la mine. Nu-mi zici să am grijă, nu mai e lumea ta, mi-ai dat-o mie și știu că ai încredere.

Mâna îți plutește ca-ntr-o mângâiere pe gâtul porumbelului, iar acesta pare să te fi înțeles, căci își ia zborul. Nu te mai uiți înapoi, ci numai înainte. Te privesc o vreme zburând. Când ajungi deasupra pieței, lași o mare umbră. Atunci numai mi se pare, pentru o clipă, că-ți văd chipul întorcându-se spre mine. Deși ești departe și dacă eu abia te pot zări, mă înșel că mă poți vedea tu. Mă uit pe masă și de bună seamă – ți-ai uitat ochelarii.

Un loc frumos – Andrei Semen

Sunt aici de câțiva ani.

Am întâmpinat bune și rele. Probleme și soluții. Gesturi și cugete.

Când am ajuns prima dată aici, am constatat că multe, multe clădiri au multe, multe ferestre, oglinzi, ecrane oprite, destule suprafețe reflectorizante să-ți aranjezi freza sau cămașa. Totuși, de curiozitate, am făcut o plimbare până lângă Bega, m-am aplecat și, după inițiala bucurie că în canalul acesta am reușit să nu cad, am privit ce mi-a oferit Bega în schimb la salut.

Credeam că știu exact ce văd. O reflecție a mea, evident. Însă apoi a început a ploua, imaginea devenind neclară. Tot eu eram, dar părea mai greu de crezut că este cineva dincolo de toate acele clipiri rapide. Am fost cuprins de un sentiment de teamă, nimic serios sau profund, doar o simplă dorință de a pleca altundeva, undeva mai bine cunoscut, mai sigur.

Zilele au început să treacă, odată cu ele a trecut și sentimentul acela de noutate cu care m-a primit locul, ca și cum ai gusta un nou fel de mâncare pentru prima dată și l-ai tot mânca săptămâni la rând.

Un loc poate fi ca o persoană, o persoană perfect străină, perfect neutră. Când afară e furtună și tu ești afară, străinul se poate să aibă o umbrelă foarte mare, cât pentru două persoane. De cele mai multe ori ți-e teamă de el, preferi să rămâi la umbrela ta (pe care se poate să nu o ai) sau a cuiva cunoscut, cuiva de încredere. Dar sunt momente când până și cea mai de încredere cunoștință a ta te poate goni, te poate răni... Așa că, odată și odată, tot ajungi să stai pe bancă lângă străin.

Îl întrebi ce mai face? Poate.

Ajungi să îl cunoști? Nu.

Au ajuns alții să îl cunoască? Ei ți-ar spune că da.

Cunoscând cunoștii străinului, descoperi o varietate de sentimente la care străinul a luat parte; vara când ploua sau iarna când lucea, când frunzele picau sau florile veneau: teamă, furie, ură, suferință, zgomot, violență... libertate! Liniște, pași fără direcție, întuneric, lumină, curiozitate... prietenie, dragoste, distracție, singurătate, toate clădite, distruse și reclădite din nou și din nou... finalul oricăreia dintre ele aparent nicăieri de găsit.

Te plimbi pe alee printre pomi și ceață în lumina lunii, sub privirea arzătoare a soarelui și... unde ajungi? Crezi că știi la început, dar apoi îți dai seama că te-ai întors de unde ai plecat. Și tu și ceilalți, chiar dacă ei poate nu-și dau seama. Poate că nu trebuie să-și dea seama, poate tu greșești. Oricum, trebuie să pleci iar de unde te-ai întors. Vezi din nou ce ai văzut înainte, poți chiar să presupui ce urmează.

Dar... oare chiar *știi* ce ai văzut și urmează să vezi, din nou sau prima dată?

Poți să-l întrebi pe străin? Da.

Știi ce îți va răspunde. Nimic. Poți găsi răspunsul fără să întrebi pe nimeni?

Știi măcar cum te-ai simțit atunci când nu ai știut și când ai aflat sau nu.

Uite... tocmai a început ploaia. Străinul știe, eu știe, Bega știe. Du-te acolo sub umbrelă. Stai fără, poate îți place așa. Aruncă o privire. Vezi ce văd și eu?

Acolo ești tu.

În ciuda a tot ce se întâmplă, a tot ce a fost și ai crezut și ai văzut că va fi, tot tu ești.
Oare tot tu vei fi altă dată? Eu așa sper, dar depinde...
Eu sunt aici de doar câțiva ani.

Am cunoscut o persoană perfect străină.

Un loc frumos

E singur parcul
Marius Măcrescu

E singur parcul cu copaci ce-nclină
Frunzișul umed peste gândul meu.
Trecând adesea pe a sa cărare
Văzut-am pleoapa atârându-i greu.

Și nu o dată a plouat pe mine
Cu lacrimi reci din ceru-i obosit.
Pocnind violent frunzișu-i cu lumină,
Sărate stele mintea mi-au strivit.

Nu l-am trecut drept parc întreg vreodată.
Adesea ploaia rece ca un seu
A uns poteca-i surdă și mioapă
Și m-a întors din drum din parcul meu.

Orașul meu
Marius Măcrescu

E iarnă grea și fumeg iar
Neîncetat prin coșul meu
Mânjind a cerului oglindă.
E plin de-acnee Dumnezeu.

De vrei să treci pe-a sale drumuri
Poți înota pe trotuar.
E ud oricum și plin de pică
Ce curge-n stropi într-un sertar.

Îmi țin închiși acolo norii
Ce spumegă din gând în gând
Și abundând în remușcare
Alunecă din când în când

Și strecurându-se afară,
În sus prin coș, cu puful greu,
În țandări mii sparg cerul palid.
Înoată-n cer orașul meu.

Pic-pic de frunze ruginii

Alina-Alexandra Filip

Frunzele ruginii ale toamnei au trecut și pe la noi,
Ca un val de acuarele,
Pictate de ploi
Iar brunurile calde
Ce le vedem din nou, pe lângă Bega
Ca o simfonie,
Ca amintiri cu bucurie, toate
Sunt pictate
Prin copaci, prin poteci,
Și prinse, desigur,
Pe tălpi de papuci,
Mai apoi,
Pe tălpi de pantofi.
Un tablou se conturează,
Și se pierde, prin detalii,
Pic, pic...pic,
cu fiecare frunză-n parte.

Apa limpede ce trece
Zâmbește frunzelor, din nou,
Și zice:
„Cum eu trec,
Și voi veți trece.
Nu vă temeți,
dar petreceți,
mult nu stați,
dar bine-aflați!
...Căci ne vom revedea curând.
Eu mai caldă,
Voi, mai verde!"

De mână

Carina Braina

Oare într-o Timișoară
În care tramvaiele se plimbau liniștite prin centru,
Destinele ni s-ar fi unit?
Mă întreb în miez de noapte,
Să am timp ziua să debitez
La articolul 2 al relației noastre
Pe care l-ai călcat cu piciorul drept,
Căci la piciorul stâng ai un tic nervos,
Bați tactul până ce *eu* nu mai pot
Și îți ating ușor coapsa, să te asigur că sunt aici,
Nu trebuie să îți iei zborul,
Să mergi unde ai promis.
Obişnuită să înot într-un
Limpede ocean de regrete,
Obişnuită să urc munții speranței
Și să nu găsesc de fapt
Și de drept
Nimic în vârf,
Tot nu m-am obișnuit cu pierderea ta
Lasă-mă să mai visez
La o reîntâlnire amicală,
În care scoți articolul semnat de mâna stângă,
Căci dreapta o ții peste a mea.

Jurnalul unui străin în dezintegrare

Iris Popescu

Dacă Maia ar ști ce fac acum, aş fi un om mort. Îmi tot spun asta în timp ce trag fumul în piept, după ce am promis că am să mă las, îmi tot repet în speranța că mă voi opri. N-am mai fumat de zece ani. N-am mai fumat de când s-a născut Matei, am promis că de data asta chiar mă las.

Până să mă întorc acasă, m-am și ținut de cuvânt. Poate că am făcut o greșală când mi-am cumpărat biletul de avion. La urma urmei, nu am avut niciun motiv concret să mă întorc în oraș. Ai mei nu mai locuiesc aici și nu pot spune că am ținut legătura cu vreun fost coleg sau prieten. Nu sunt nici măcar o fire nostalgică. Ca să fiu sincer, nu știu de ce sunt aici. Cred că am vrut mai mult să văd cum s-a schimbat locul, să pot spune că nu am uitat de unde am plecat. Maia spunea mereu că e important să ne cunoaștem rădăcinile. Ironic, nu a fost prea entuziasmată când i-am spus că aveam de gând să mă întorc, de unul singur. Firește că a vrut să vină, dar, după cum i-am atras și eu atenția, nu putea lipsi de la muncă și nici Matei de la școală. I-am promis că voi fi plecat doar câteva zile, nu avea de ce să vină și ea. Aveam nevoie să fac asta de unul singur.

Mă bucur că m-am întors singur și că nu trebuie să mă vadă așa. Nu mi-am imaginat că voi fi afectat. Într-adevăr, mi-am început *expediția* plin de optimism. M-am cazat la Hotel Central, ca să fiu cât mai aproape de centru, și nici nu m-am obosit să despachetez, am ieșit direct în stradă. De când am ieșit din hotel, bătaile inimii mi s-au accelerat. Privirea îmi fugea în toate părțile, scrutam totul în căutarea a... nici nu știu ce. Cred că o parte a subconștientului meu se străduia din răsuferință să găsească o urmă de familiaritate. Mi-am regăsit în cele din urmă o parte din vechile repere, cum ar fi Bega, centrul comercial, și ceasul făcut din flori și tufișuri. Nu arătau exact cum mi le aminteam, însă simplul fapt că erau ușor de recunoscut m-a liniștit, într-o oarecare măsură. Mi-am dat seama că mă holbam la oameni. Eram cu ochii cât cepele, inspectam fiecare clădire, copac și față pe care o vedeam, străduindu-mă să văd în ea ceva familiar. Încercam să nu mă holbez, mai ales la oameni, dar nu reușeam. Am văzut un bătrân cum trecea strada și gândul mi-a zburat la domnu' Colbu. Am trecut pe lângă un bărbat cu ochelari cu rama groasă și am crezut că îl văd pe Tavi. Să nu mai spun că fiecare blondă îmi aducea aminte de Jeni... Oare dacă i-aș vedea pe stradă i-aș mai recunoaște? Dar ei pe mine? Încercam să-mi înăbuș temerile și să-mi ocup mintea cu gânduri mai pozitive. Mi-am impus în schimb să mă concentrez pe clădirile renovate, pe spațiile amenajate, pe tramvaiele noi, dar nu reușeam. Simțeam că ceva nu-i în regulă și nu puteam spune ce. În fond, e normal ca un oraș să se schimbe, deci de ce mă simțeam așa?

Pașii mei erau doar un ecou al tuturor drumurilor pe care le-am bătut în urmă cu douăzeci de ani. Obişnuiam să mă plimb des prin oraș cu Tavi și Rareș, bântuiam în lipsa unui lucru mai bun de făcut. Mă rog, aveam suficiente lucruri de făcut, având în vedere că mare parte dintre plimbările noastre au avut loc în timpul orelor de curs, însă pe atunci nu ne păsa. Prietenia noastră s-a format în al doilea an de liceu, căci, până atunci, ierarhiile din cadrul clasei ne-au ținut la distanță. Poate că *ierarhie* nu e cel mai potrivit cuvânt, erau în fond doar niște bisericuțe, însă puștiul de 15 ani, venit într-o clasă deja formată, nu putea să le vadă altfel. M-am adaptat destul de greu, nu eram un individ prea sociabil și colegilor mei nu le-a luat prea mult să se prindă de asta. Am ajuns să mă împrietenesc cu Tavi din pură întâmplare, și anume datorită unui proiect la istorie.

Domnu' Colbu ne-a împărțit pe grupe de câte trei și ne-a cerut să facem o prezentare despre un cartier istoric din oraș, la alegere. Tavi și Rareș erau inseparabili, mai aveau totuși nevoie de o persoană și rezultatele mele de la școală erau suficient de mulțumitoare cât să mă recomande. Tavi a ținut de la bun început să îmi explice diviziunea muncii: aveam să lucrăm independent la cercetare, singura activitate de grup urma să fie o plimbare prin cartier, să fotografiem clădirile. Ne-am ținut de cuvânt, fiecare și-a făcut partea. Am stabilit apoi ziua și locul unde urma să ne vedem.

Eram în tramvai, deplasându-mă spre Fabric cu aparatul de fotografiat al lui tata în ghiozdan, când am simțit că tricoul se lipește de mine. Eram tot transpirat, era surprinzător de cald afară pentru luna mai și totuși senzația era de nesuportat. Am tras de el ca să mai intre aer și atunci mi-am dat seama: tricoul era pe dos și imprimeul se lipise de pielea mea transpirată. *Grozav*, am gândit, *e prima oară când mă văd cu colegii în afara școlii și arăt ca un fraier*. M-am grăbit să îl dau jos și să îl întorc. Aveam tricoul pe cap când am auzit ușile deschizându-se:

-Vrei să te dai mare cu pătrățelele sau ce? mă întâmpină vocea lui Tavi.

Rareș se prăpădea de răs și nu trebuia să mă uit în oglindă ca să știu că m-am făcut roșu ca racul. Am coborât fără să scot un cuvânt (ce mai puteam să spun?) și i-am urmat spre sinagogă. Tavi avea un rânjet pe față pe care nu se chinuia să îl ascundă.

-Ai adus aparatul? mă întrebă el apoi.

I-am zis că da și l-am scos din ghiozdan. Asta le-a atras atenția amândurora. Aveam un aparat de ultimă generație, spre deosebire de aparatele lor. Să ai tată fotograf vine la pachet cu anumite avantaje. Cred că asta m-a făcut și să îmi deschid magazinul de echipamente foto ani mai târziu în Strasbourg.

În orice caz, aparatul îi cucerise. Incidentul cu tricoul era ca și uitat. Rareș m-a întrebat dacă poate să facă și el niște poze, așa că i-am explicat setările și i l-am dat. L-am văzut cum se străduiește să cuprindă toată clădirea în cadru, cum se dă în spate și se ridică pe vârfuri. Degeaba, obiectivul nu putea cuprinde un cadru atât de larg. I-am zis să fotografieze partea de sus.

-Arată bine? mă întrebă el după ce făcu câteva poze.

-Ai grijă la vârfuri, i-am spus după ce am aruncat o privire. Le-ai cam decupat. Și încearcă să ții aparatul drept, ai prins clădirea cam oblic.

I-am arătat mai apoi cum ar fi trebuit să o facă. Tavi nu spunea nimic, dar știam că ne urmărește cu atenție. După ce am epuizat toate unghiurile din care putea fi fotografiată sinagoga, ne-am îndreptat spre clădirea cu îngeri.

-Pot să fac și eu câteva? mă întrebă Tavi.

I-am dat și lui aparatul. După câteva încercări i-am arătat cum să centreze obiectivul pe îngeri. Am văzut că era foarte concentrat, mai ales după cum se strâmba fără să își dea seama.

Am continuat așa până am acoperit mare parte din cartier, în fine, clădirile ce ni s-au părut relevante. Ne plimbam prin parc când Tavi m-a întrebat dacă am un foc. M-am grăbit să îi răspund că nu fumez.

-Mă gândeam eu. Eh, a meritat încercarea.

Apoi l-a întrebat și pe Rareș, care a fost bucuros să scoată bricheta.

-Știi, continuă el, ești marfă. Ar trebui să mai ieșim.

Notificarea de la telefon m-a scos din reverie. Era un mesaj de la Matei.

Aï ajouns cou biné?

I-am scris înapoi că da, încercând să ignor felul în care a scris mesajul. Eu și Maia am decis să îi luăm un telefon, având în vedere că toți colegii lui aveau unul. Ne-am gândit că în felul ăsta scăpăm de o grijă, că ne va putea suna dacă se întâmplă ceva. Nu ne-am gândit că va scoate la suprafață altă problemă: fiul nostru nu știe să scrie în română. Nu e de mirare, la urma urmei nu e de parcă ne-am ocupat vreunul dintre noi de asta, aveam încredere că educația lui e pe mâini bune și nu aveam de ce interveni. Școala are însă și ea limitele ei, nu puteam avea pretenția să facă și română. I-am spus Maiei că trebuie să ne ocupăm de asta, că nu se poate ca fiul nostru să nu știe să scrie în limba lui maternă.

-De ce nu te ocupi tu de asta? Am deja destule pe cap și suficiente nopți nedormite, să nu mai zic de Fufa aia.

Fufa era o doctoriță la spitalul la care Maia lucra. Nici nu mai știu de la ce îi vine porecla, știu doar că Maia nu o suportă și pe bună dreptate.

-Eu nu mă pun să urlu la oameni de parcă ar trebui să mă slujească. Ea de ce are dreptul să strige pe asistenți toată ziua? Ce, eu nu merit respect? Franțuzoaică fițoasă!

Maia nu putea să fie mai clară. Nu avea timp și energie ca să îl învețe pe Matei cum să scrie corect. Nici eu nu am prea avut timp în ultima perioadă. Am încercat să îi dau câteva ponturi, i-am zis că nu folosim atâtea litere, că se scrie cum se aude, că trebuie să folosească cratima. Le-a interpretat cum a vrut.

Uneori mă întreb dacă are rost să îmi bat capul cu asta. Nu-i de parcă se va întoarce în țară, iar în Franța nu se va lovi de română prea mult. Bine, poate că îi va trebui ca să poată să se înțeleagă cu alți români plecați în afară. În fond, eu și Maia ne-am cunoscut aici. Oricât de departe mergi, parcă tot de ai tăi dai. Chiar dacă ar fi așa, Matei nu ar avea nevoie să știe cum să scrie ca un nativ. Poate că mă las ghidat de orgolii personale și patriotisme de fațadă. Pentru fiul meu, *acasă* înseamnă Strasbourg, nu Timișoara. E dreptul lui să nu îi pese prea mult de moștenirea românească.

Mă gândeam la toate astea în timp ce mă îndreptam spre Piața Libertății. De abia așteptam să revăd mica oază din centru, căci, vara, asta era. Îmi aminteam cu drag de toate dățile în care am stat acolo cu Jeni, sora mai mică a lui Tavi. Diferența de vârstă dintre ei doi era doar de un an, așa că de cele mai multe ori se întâmpla ca toți patru să ne petrecem timpul împreună. Nici nu mai știu care dintre noi a făcut primul pas, țin minte doar un episod anume. Eram doar noi doi, Tavi și Rareș plecaseră să ne ia ceva de la McDonald's, pe atunci proaspăt deschis, așa că îi așteptam, urmărind cu privirea porumbeii ce se desfătau în apă. Gardul viu, umbra copacilor, până și zgomotul porumbeilor ne izola parcă de toți și de toate. Jeni îmi povestea ceva legat de Nirvana, despre poezia versurilor lor. Era obsedată de formația aia. Aflase de ei abia după sinuciderea lui Kurt și se tot plângea că a fost nevoie de o tragedie ca să le descopere și ea în sfârșit muzica. Nu i-am spus că oricum nu e de parcă s-ar fi schimbat ceva dacă ar fi știut de dinainte de ei. Nici nu mai știu ce îmi povestea atunci, țin minte doar umbra copacilor și felul în care se oprea din când în când să tragă fum în piept.

-Auzi, i-am zis întrerupând-o, îmi dai și mie un fum?

Eram prieten cu Tavi și Rareș de mai bine de un an, timp în care am învățat și eu să fumez. Aveam ceva fix idiot, că trebuie și eu să învăț măcar cum să trag în piept, să nu mă fac de râs. Față de cine, nu știu, cert e că asta îmi tot repetam.

Jeni ridică țigara spre buzele mele, dar, în ultima clipă, o trase înapoi și, în schimb, mă sărută și îmi suflă fumul direct în gură.

Așa începu prima mea relație. Am încercat de multe ori să recuperez cadrul acela, verdeața și mirosul de țigară. Ba chiar am încercat să îi scriu poeme lui Jeni, în care evidențiam cum *am plutit ca un porumbel amoretzat* sau cum *și de-aș fi știut picta nu aș fi încercat să îi fac portretul, de teamă că n-am să îi pot înfățișa frumusețea cu adevărat* și alte sentimentalisme stângace. Jeni doar a râs când le-a auzit și m-a sărutat.

Desigur, nu mă așteptam ca relația noastră să schimbe dinamica grupului, nici ca despărțirea să îl distrugă. Era vara de dinainte de facultate, urma să plec la București, nu atât de mult pentru studii, cât pentru simplul fapt că familia mea se muta. Mama a primit oferta să predea franceza la o școală privată și nu o putea rata. În plus, așa aș fi avut acces la facultăți mai bune, fără să trebuiască să stau la cămin. M-am despărțit de Jeni pe motiv că nu eram dispus să am o relație la distanță. Nu am realizat că asta însemna că nu aveam să mai am nici prietenii la distanță.

Aparent, decizia mea o afectase rău pe Jeni, iar Tavi, din ceva solidaritate frățească, a decis să se distanțeze de mine. Am ținut în continuare legătura cu Rareș, dar, mi-am dat ulterior seama, nu eram atât de apropiați pe cât am crezut. Tavi era lipiciul ce ținea grupul împreună.

Capul îmi vuia de toate amintirile din liceu când am ajuns în Piața Libertății.

Locul era de nerecunoscut. Mă uitam parcă în transă la piatra roșie care se întindea ostil în fața mea, la puținii copaci rămași îngrediți în cerul lor de dalele de piatră și la statuia din mijloc, singurul lucru care a rămas neschimbat. Ce vedeam nu era Piața Libertății pe care o știam eu. Nu era oaza de verdeață din mijlocul orașului, nu era locul umbrit de copaci unde ieșeam cu prietenii după școală, nu era locul unde mi-am fumat prima țigară, încercând să fiu în rând cu băieții de vârsta mea. Nu mai era nimic de care să îmi pot aminti cu drag. M-am întors la un deșert. A ajuns doar un loc ca oricare altul, străin de mine. Mi-am dat seama că și eu am ajuns un simplu turist, un străin pentru orașul care era cândva al meu. Nu puteam să mai privesc. Nu puteam să pretind că ce vedeam putea să stârnească în mine altceva decât neputința. Simțeam că am pierdut o parte din mine.

Așa că m-am dus și am făcut același lucru regretabil pe care îl făceam în liceu de fiecare dată când mă simțeam copleșit de școală, de certurile de acasă sau de mai știu eu ce mă apăsa pe atunci. M-am dus cu aceeași rușine și neputință la cel mai apropiat magazin și mi-am luat un pachet. Fumul a reușit să mă calmeze, cum o făcea odată, dar și să mă umple de vină. Am avut discuția asta cu Maia de o mie de ori, de fiecare dată promițând că asta e ultima țigară, că aveam să mă las cu adevărat. Apoi se întâmpla iar ceva care să mă dea peste cap și mă întorceam de unde am plecat. Maia spunea că nu am disciplină. Nu înțelege. Nu pot să îi cer să înțeleagă.

Am ajuns doar un străin în dezintegrare, privind în gol piatra aia roșie. Gândul mi-a zburat spre Matei, spre mesajele lui agramate și la faptul că el nu a văzut niciodată Timișoara. Trebuie să fac ceva. Trebuie să mă ocup serios de problema lui de scriere, trebuie să îl aduc și pe el acasă. Poate că e totul în van, că am secerat definitiv legătura dintre el și originile lui. Și totuși, trebuie să fac ceva, chiar și dacă nu se lipește nimic de el. Vreau să poată alege în cunoștință de cauză. Nu vreau ca fiul meu să se simtă ca un străin.

*ca niciodată
(poem care încearcă
să semene cu o stea luminând
în răspântii)*

Elena Jebelean

a
cum
chiar aici
în Piața Unirii fântâna plânge în toate limbile Timișoarei
și pentru Dumnezeu tău se ucide, spune ea Domului Romano-Catolic, recent renovat
și pentru Dumnezeu tău se ucide, se întoarce spre Biserica Ortodoxă Sârbă luminată de soarele răsăritului
și pentru al tău, privește în jos spre placa memorială a vechii Moschei din cetate
și pentru al tău la fel, se răstește spre Sinagoga aflată la un colț distanță
și pentru al tău, ridică tonul spre Biserica Greco-Catolică din 700
și pentru al tău, privește în zare spre Catedrala Ortodoxă din Piața Victoriei
de fiecare dată ca niciodată eu spăl sângele gândindu-mă la Cronos înghițindu-și copiii
de fiecare dată mă străduiesc să fiu Thetis pentru toate călcâiele copilașilor răcoriți în apele mele
nu mă pot opri din plâns, parcă și mai tare plâng când bat clopotele – toată lumea știe de ce
iar mai nou dimineața, devreme, le dau
porumbeilor care vin să bea
apă lecții
de ucrai
nea
nă

Cuprins

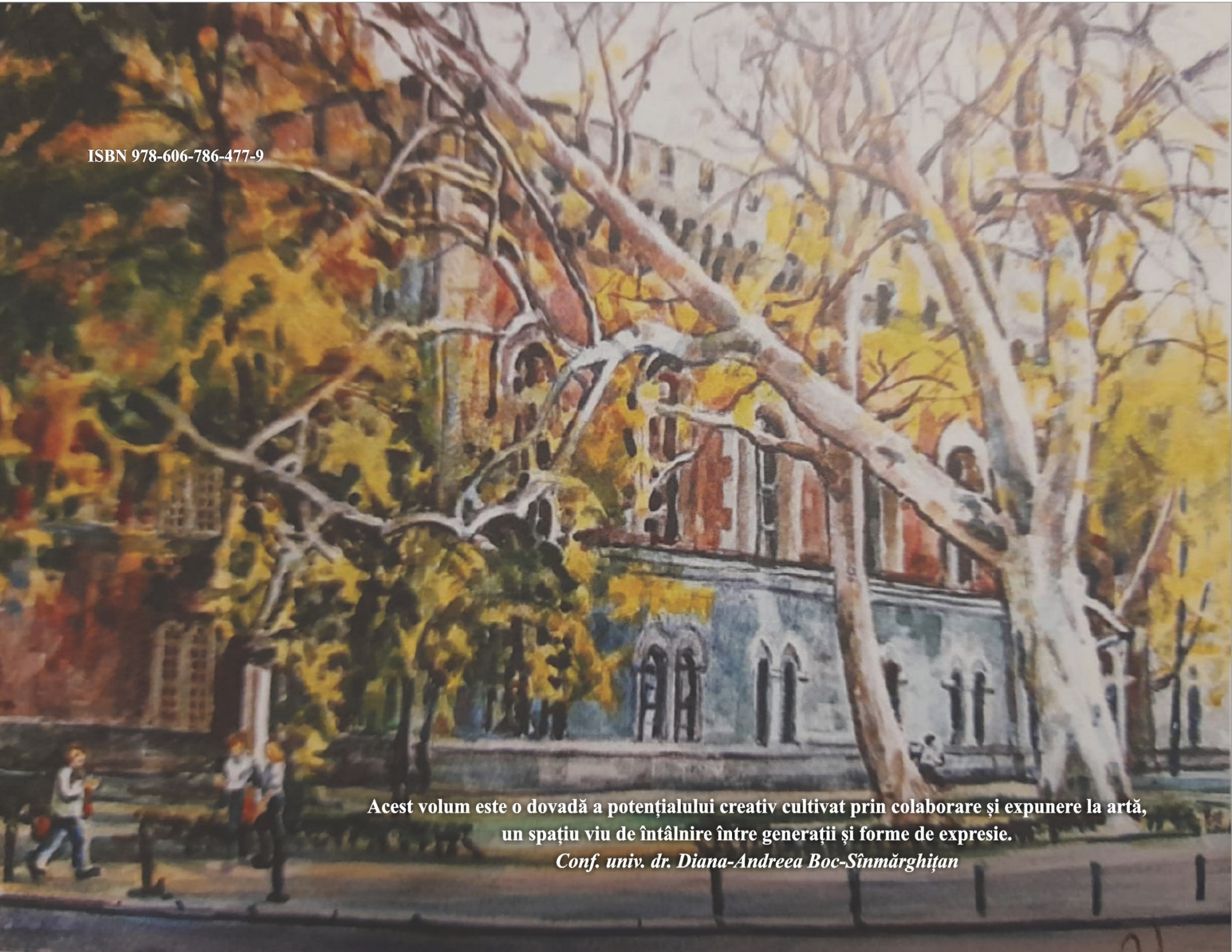
Popasuri la răspântii	p. 3
de la expoziția retrospectivă <i>Catharsis la o margine de lume</i> – Suzana Fântânariu, Muzeul Național de Artă, ianuarie 2024	p. 4
<i>Cu atelierul la Suzana</i> – Teodor Maxim	p. 6
<i>mecanisme</i> – Elena Jebelean	p. 8
de la textele scrise de Cristi Vicol – 22 martie 2024	p. 10
<i>monstru – monstros</i> – Anastasia Suciuc	p. 11
<i>sălbatic – sălbăticie</i> – Elena Jebelean	p. 12
de la versuri din volumul <i>Vitrinier cu contract nedeterminat</i> al Diane Katharina – 20 aprilie 2024	p. 14
<i>Haiku</i> – Andrei Tiriteu	p. 15
<i>S.O.S.</i> – Corina Mărcăuțeanu	p. 16
<i>ajutor</i> – Anastasia Suciuc	p. 17
<i>străzile lui D</i> – Anastasia Suciuc	p. 18
<i>eu sunt</i> – Anastasia Suciuc	p. 19
<i>Alegere</i> – Carina Braina	p. 20
<i>perla de piatră</i> – Anastasia Suciuc	p. 21
<i>Perlă, piatră</i> – Teodor Maxim	p. 23
<i>Dinți de lapte</i> – Iris Popescu	p. 26
<i>linie linie punct punct linie linie și-un rotund</i> – Elena Jebelean	p. 27
de la expozițiile lui Victor Gingiu <i>image feelings</i> – Galeria Helios, aprilie 2024 și <i>Solaris</i> – Palatul Szana, mai	p. 28
<i>Inocență</i> – Carina Braina	p. 29
<i>waiting for the miracle to come</i> – Anastasia Suciuc	p. 30
<i>dacă atunci</i> – Elena Jebelean	p. 31
<i>another side of loneliness</i> – Anastasia Suciuc	p. 32
<i>Am visat necesitatea de a scrie în română cu o tastatură f[r] []</i> – Diana Maroșan	p. 33
<i>Regăsire</i> – Carina Braina	p. 39
de la seria de filme documentare <i>Mari pictori pe ecran</i>, cinematograful Timiș, aprilie – iulie 2024	p. 40
<i>din ușă</i> – Elena Jebelean	p. 42
<i>cât soare-i acolo</i> – Elena Jebelean	p. 44
<i>Fata cu cerceș de perla</i> – Anastasia Suciuc	p. 46

<i>Lacrimi aurii</i> – Carina Braina	p. 48
<i>învăluire</i> – Elena Jebelean	p. 49
<i>Renaștere</i> – Anastasia Suciu	p. 50
<i>răstignire</i> – Anastasia	p. 51
de la ouăle încondeiate fotografiate de Iris, la Suceava – aprilie 2024	p. 52
<i>Tot ce fac</i> – Diana Maroșan	p. 53
<i>trei culori</i> – Elena Jebelean	p. 54
<i>Adevăr</i> – Carina Braina	p. 55
de la documentarele despre scrierea romanului <i>Femeia în roșu</i> (1990) – Adriana Babeți, Mircea Nedelciu, Mircea Mihăieș și <i>Cafeină pe Bega</i> din seria de filme documentare <i>Timișoara. Harta secretă: oameni și locuri</i>	p. 57
<i>la Lunca</i> – Elena Jebelean	p. 58
<i>Despre cafea</i> – Carina Braina	p. 60
<i>cafea</i> – Anastasia Suciu	p. 61
<i>dans oriental</i> – Elena Jebelean	p. 61
<i>Cafea</i> – Ioana-Paula Trușcă	p. 62
<i>Harta ascunsă</i> – Diana Maroșan	p. 62
de la expoziția colectivă <i>Prezențe artistice semnificative din atelierele UAP – filiala Timișoara, Galeria Helios, mai 2024</i>	p. 64
<i>Scumpa mea</i> – Elena Jebelean	p. 66
<i>point of wiew</i> – Anastasia Suciu	p. 67
de la expoziția colectivă <i>Estetica rătăcirii</i>, coordonată de Ciprian Chirileanu – Galeria Helios, 18 – 31 mai 2024	p. 68
<i>Popas</i> – Ema Mate	p. 70
<i>Apa de sticlă</i> – Ana Bojoga	p. 72
<i>pădurea luminată</i> – Elena Jebelean	p. 74
de la expoziția de afiș de film românesc <i>Secvențe</i> – Marian Sorin Rădulescu și de la vizionarea filmului <i>Concurs (1982, r. Dan Pița)</i> – Galeria Pygmalion, iulie, 2024	p. 76
<i>Concurs prin pădure</i> – Diana Maroșan	p. 78
<i>Da</i> – Elena Jebelean	p. 79
<i>... cu concursul dumneavoastră...</i> – Elena Jebelean	p. 80

de la lucrările lui Peter Jecza și de la discuțiile cu Sorina și Andrei Jecza la Jecza Museum și Jecza Gallery – 18 iulie, 2024	p. 82
<i>libertatea noastră cea de toate zilele</i> – Elena Jebelean	p. 83
<i>univers dantesco</i> – Elena Jebelean	p. 84
<i>Untitled</i> – Phillip Kozak	p. 86
<i>Icaria</i> – Diana Maroșan	p. 87
Andrei Semen	p. 89
<i>șah cu moartea</i> – Anastasia Suciș	p. 90
 poem colectiv generând ipoteze ☺ – iar știința s-a inventat pentru că... – 7 noiembrie 2024	p. 92
Ioana-Paula Trușcă	p. 93
Carina Braina	p. 94
Alize Dodea	p. 95
Andrei Semen	p. 96
Ana-Maria Ursu	p. 97
Elena Jebelean	p. 98
<i>Trecător analfabet</i> – Marius Măcrescu	p. 99
 de la discuțiile cu Tudor Crețu despre romanul <i>Maluri</i> – 15 noiembrie 2024	p. 100
<i>Scurt fragment despre cum să mângâi vrăbiuțe în timpuri de sângeri</i> – Diana Maroșan	p. 102
<i>Vizită în trecut</i> – Ioana-Paula Trușcă	p. 103
<i>Materie</i> – Marius Măcrescu	p. 104
<i>Stinge lumina</i> – Andrei Semen	p. 108
 pornind de la o fotografie de Suzana Fântânariu, postată pe pagina de Facebook a autoarei, cu ocazia împlinirii a 77 de ani – 15 septembrie 2024	p. 110
77 – Corina Mărcăuțeanu	p. 111
77 – Iris Popescu	p. 112
77 – Elena Jebelean	p. 112
77/ <i>Pareidolie</i> – Teodor Maxim	p. 112
<i>Urmă în asfalt</i> – Anastasia Suciș	p. 112
<i>Șaptezeci și șapte (77)</i> – Ema Mate	p. 113
<i>Consolare</i> – Alize Dodea	p. 113
77 – Diana Maroșan	p. 114
<i>...Poftim?</i> – Andrei Semen	p. 115

de la discuțiile cu Alexandru Potcoavă despre romanul <i>Viața și întoarcerea unui Halle</i> – 22 noiembrie 2024	p. 116
<i>strada fără nume</i> – Elena Jebelean	p. 118
<i>Strada fără nume</i> – Diana Maroșan	p. 119
<i>Bate ceasul...</i> – Marius Măcrescu	p. 120
de la discuțiile cu Renée Renard despre lucrările din expoziția <i>Lumi la intersecții. Destine din arhivă</i>, realizată în cadrul proiectului Asociației Narrative, <i>Lumi la intersecții</i> – Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran”, 29 noiembrie 2024	p. 122
<i>Lumi la intersecții: Elisabeta Kapeți</i> – Carina Braina	p. 123
<i>Rugină din rutină</i> – Marius Măcrescu	p. 124
<i>Ce ore...</i> – Marius Măcrescu	p. 125
<i>pentru Cosmin și pentru lumea fără de capăt</i> – Elena Jebelean	p. 126
de la spectacolul <i>Tragedia omului</i>, de Madách Imre, în regia lui Silviu Purcărete – Teatrul Maghiar „Csiky Gergely”, Timișoara, decembrie 2024	p. 128
<i>Doar noi doi</i> – Alize Dodea	p. 130
<i>Trilogie</i> – Marius Măcrescu	p. 131
<i>Călătorie de plăcere</i> – Iris Popescu	p. 134
<i>tragedia omului</i> – Elena Jebelean	p. 137
de la desenele Suzanei Fântânariu, realizate în săptămâni de grele încercări, postate pe pagina de Facebook a autoarei – decembrie 2024	p. 138
<i>În cântare</i> – Andrei Semen	p. 139
<i>Febră 39</i> – Ema Mate	p. 141
<i>Zâmbet de fum</i> – Alize Dodea	p. 142
<i>Nu văd zarea prin ceață</i> – Anastasia Suci	p. 143
<i>Privire înaripată</i> – Iris Popescu	p. 144
<i>Chipul de fum</i> – Teodor Maxim	p. 145
<i>somn vegheat</i> – Elena Jebelean	p. 146
<i>Imaginează-ți</i> – Diana Maroșan	p. 147
<i>Rădăcini</i> – Carina Braina	p. 150
<i>Portret din lacrimi</i> – Corina Mărcăuțeanu & prietenii din Atelier	p. 151
de la acuarelele Cristinei Renard, <i>Timișoara mea în acuarele</i>	p. 152
<i>Amintire din viitor</i> – Ana Bojoga	p. 154
<i>A fost '89</i> – Ema Mate	p. 156
<i>Fărâme de istorie</i> – Alize Dodea	p. 157

<i>Pe mal</i> – Marius Măcrescu	p. 158
<i>copil îndepărtat de patrie – un apogeu al singurătății</i> – Anastasia Suciu	p. 159
<i>Zbor</i> – Diana Maroșan	p. 160
<i>Un loc frumos</i> – Andrei Semen	p. 162
<i>E singur parcul</i> – Marius Măcrescu	p. 164
<i>Orașul meu</i> – Marius Măcrescu	p. 164
<i>Pic-pic de frunze ruginii</i> – Alina-Alexandra Filip	p. 165
<i>De mână</i> – Carina Braina	p. 166
<i>Jurnalul unui străin în dezintegrare</i> – Iris Popescu	p. 167
<i>ca niciodată</i> – Elena Jebelean	p. 172
Cuprins	p. 174

ISBN 978-606-786-477-9

Acest volum este o dovadă a potențialului creativ cultivat prin colaborare și expunere la artă,
un spațiu viu de întâlnire între generații și forme de expresie.

Conf. univ. dr. Diana-Andreea Boc-Sînmărghișan